

480210

the voice of canadian slovenians

GLASILO

kanadskih slovencev

Letnik 7 številki 7 in 8 julij / avgust 2003

SLOVENIA PARISHES CREDIT UNION

Ali
kupujete
nov
dom?

*Hranilnica in Posojilnica Slovenia
pomaga kupcem hiš s tem, da plača
do \$500.00 za "legal costs" za vse nove
hipoteke, ki znašajo \$100,000.00 ali več.*

*Hranilnica in Posojilnica Slovenia vam
nudi obresti na hipoteke, ki so enake ali nižje
kot jih dobite drugod.*

*Za podrobnejše informacije se obrnite na naše
sposobne uradnike!*

Glavna pisarna
725 Browns Line,
Toronto, ON M8W 3V7
416-255-1742

Pisarna v Torontu
618 Manning Ave.,
Toronto, ON M6G 2V9
416-531-8475

Pisarna v Hamiltonu
23 Delawana Drive,
Hamilton, ON L8E 3N6
905-578-7511

GLASILO

Ustanovljeno — Established in 1996
www.vsko.ca

GLASILO KANADSKIH SLOVENCEV
Izdaja — Published by
Vseslovenski Kulturni Odbor
All Slovenian Cultural Committee
770 Browns Line, Toronto, ON
M8W 3W2, Canada

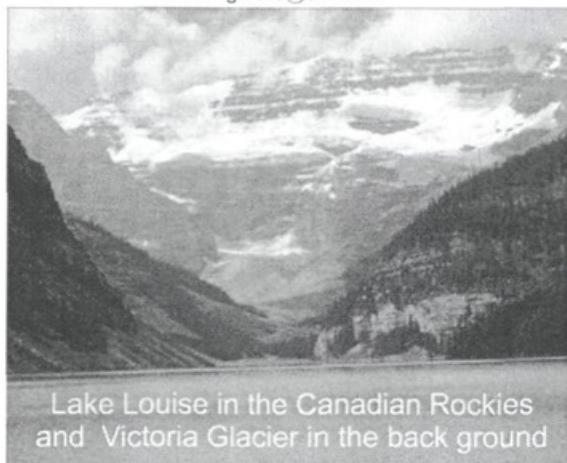
President Florjan Markun
Tel: 905-465-1392
Fax: 465-1624
E-mail: mfm67@sympatico.ca

Urednik: Leander Škof
Tehnični sourednik: Frank Brence

Sodelavke:
Anica Resnik, Milena Soršak, Tjaša Škof

Letna naročnina
Kanada: \$25.00, ZDA: \$30.00 US, Evropa: \$40.00
US, Drugod: \$60.00 US

Address your comments to: Frank Brence
94 Glenthorne Drive, Toronto ON M1C 3X5
Tel: 416-281-6794 Fax: 416-281-4287
E-mail: glasilo@aol.com

Lake Louise in the Canadian Rockies
and Victoria Glacier in the back ground

Iz vsebine

4. Uvodne besede
6. Duhovna misel
7. Na praznik Marijinega vnebovzvetja
8. Vatikan: Podpora homoseksualnim zakonskim zvezam je nemoralna
9. Nadškof Rode kritičen do političnih strank in zadnjega popisa prebivalstva
11. Huda kri zaradi spomelnika

12. Slovenija in Slovenci po svetu
Srečanja izseljenjskih Slovencev doma in v tujini
44. Slovenski dan v znamenju izzivov Slovenije v 21. stoletju
13. Tradicionalno SIM-ovo "Srečanje v moji deželi" na Bledu
14. Tretje tradicionalno "Vseslovensko srečanje" v Državnem Zboru
15. J. Temlin: Urad, ki je zadovoljen s potezami ob razdeljevanju davkoplačevalskega denarja
16. Črtomir Špacapan: Sporočilo za javnost RS
18. Med zadovoljstvom in razočaranjem
19. Mag. M. Cerar: SNF do urada za Slovence po svetu
20. J. Temlin: Povezovanje Slovencev doma in po svetu na trhljih nogah
21. Loepold Vrbančič: Čez nekaj desetletij bodo Slovenci manjšina v lastni državi
22. V. Urbanc: Slovenci v tujini za Slovenijo še neizkoriščen kapital
24. Zanimiva konzularna kronika RS v zadnji dobi
26. SKGZ pozdravlja zahtevo o vključitvi Trsta v območje zaščitenega zakona
-Katastrofalne posledice suše v slovenski Istri
28. Dve zaželjeni pobudi ljubljanskih novic
-Slovenec Slovencu POSLOVNA PRILOŽNOST
-Internetni naslovi Slovencev po svetu na enem mestu
29. Naše življenje
30. Zlati poročni jubilej
31. Prekmursko društvo Večerni zvon
32. Lujz Žižek
33. Šavrinske pupe en ragaconi v južnem Ontariju
34. Športne prireditve na Slovenskem letovišču
35. In Memoriam - Peter Pavlin ni več med nami
36. Drago Lavrenčič 1921-2003
37. Ob prvi obletnici, odkar nas je zapustil naš priljubljeni Janez Skerbinek
39. Iz življenja Slovenskega društva Vancouver
40. Gospodarski pas na Jadranu (Hrvaška vs Slovenija)
52. Številni prebivalcev v EU je v letu 2002 ob 0,3 odstotni rasti doseglo 379 milijonov
53. 13. mednarodni slavistični kongres v Ljubljani
-35. letnica New Swing Quarteta
54. KSK Poletni obračun Kanadskega slovenskega kongresa
-Iz svetovnega slovenskega kongresa
55. KSK Seznam darovalcev za pomoč vračajočim argentinskim Slovincem
56. Berlinski zid
-Berlinski zid na seznamu svetovne dediščine organizacije UNESCO
-Zakon o zaščiti kitajskega zidu
57. All-Slovenian Open Golf Tournament
58. Events Calendar For 2003
59. Canadian Slovenian Chamber of Commerce

UVODNE BESEDE

Leander Škof

Kanadski Slovenci smo resnično srečni, da smo lahko skupaj s preko trideset-milijonskim prebivalstvom multi-kulturne Kanade praznovali 1. julija njen 127. rojstni dan. Podobno praznovanje so 4. julija slavili v ZDA. 6. junija pa smo se kanadski Slovenci iz Ontaria zbrali na Slovenskem letovišču v Boltonu, kjer smo praznovali 44. Slovenski dan in 12. obletnico samostojnosti naše rodne domovine Slovenije.

Tisti rojaki, ki so se tedaj mudili v Sloveniji, so imeli priliko se pridružiti istega dne *Srečanju v moji deželi*, ki ga je na Bledu priredila Slovenska izseljenska matica. Par dni kasneje pa je Državni zbor Republike Slovenije v Ljubljani odprl svoja vrata za *Tretje vseslovensko srečanje* slovenskih izseljencev, kjer so lahko izseljenci izmenjali svoje poglede z vodilnimi slovenskimi politikami. Ne ve se pa še, ali so njihovi predlogi spet padli v vodo, kot v preteklosti.

V Kanadi smo upravičeno ponosni na našo kulturno dediščino, katero velikodušno prispevamo k multi-kulturnemu mozaiku naše nove domovine Kanade. Spominjali smo se tedaj tudi naših rojakov v zamejstvu in tujini, ki nimajo istih pravic in možnosti ter se tako počasi utapljuje v tako-imenovanem »talilnem topilniku« romanskih in germanskih držav, ki ne nudijo novo-naseljencem istih privilegij kot Kanada.

1. julija 2003 je bil tudi dan, ko so ZDA zamrznile letno vojaško pomoč Sloveniji (okoli pol milijona dolarjev!) zaradi nepodpisanega bilateralnega sporazuma o imuniteti in neizročanju ameriških državljanov mednarodnemu sodišču v Haagu. Po dolgem molku se je koncem junija predsednik vlade RS, Anton Rop, po dolgem omahovanju in odlaševanju dovolj »okorajžil« in izjavil, da Slovenija ne bo podpisala ICC sporazuma o imuniteti državljanov ZDA. Izgleda, da se trenutno slovenska vlada bolj boji EU kot ZDA, in se zaveda, da je tak sporazum neskladen s smernicami Evropske Unije, ki bo kmalu odločala o sprejemu Slovenije.

Večina Slovencev, doma in po svetu, se strinja s to načelno odločitvijo Ropove vlade, saj nihče ni nad zakonom in da za nikogar ne velja imuniteta v primerih genocida, vojnih zločinov in zločinov proti človeštvu.

Sprašujemo se pa, zakaj sedanja vlada ni sledila istim smernicam, ko je pripravljala svojo pravno zakonodajo prikritih grobišč? S to »zakonodajo« tako skušajo zamolčati in s tem legalizirati ilegalno likvidacijo deset-tisočih žrtev povojnega barbarskega pokolja, brez kakršnega koli uradnega obžalovanja in priznanja tega zgodovinsko najkrutejšega bratomornega genocida.

Sedanja vlada tega ni storila, oziroma ni hotela storiti - čeprav, kot beremo v MAG-u - "morilec nima moralne pravice urejati grobišč svojih žrtev, te pravice tudi nimajo njihovi politični nasledniki". Slovenija je tako ostala edina država v Evropi, ki še ni v duhu sprave javno priznala moralno odgovornost in obžalovala zločina prejšnjega komunističnega režima.

Letošnja globalna suša s požari je doprinesla ne samo ogromno škode v kmetijstvu in gozdarstvu po vsej južni Evropi, od balkanskega do pirenejskega polotoka, ampak zahtevala tudi tisoče smrtnih žrtev. Celo mogočna reka Pad v severnem delu Italije, kjer so imeli najbolj vroče poletje zadnjih sto let, se je iz velike in pogosto nevarno poplavne reke spremenila v navaden potok in jo je bilo v zgornjem toku mogoče prečkati peš, v spodnjem toku pa je bila vodna gladina sedem metrov pod dolgoletnim povprečjem. Neukroteni gozdni požari pa tam še vedno divjajo, kakor tudi v zahodni Kanadi.

Toronto se je končno (po 45. žrtvah in 375. okuženih s SARS-om) rešil te epidimije, prinešene sem iz Honkonga preko dveh okuženih oseb kitajskega porekla. Več kot 450.000 ljudi se je 30. julija zbralo in praznovalo v Downsview Parku na mega-rock-koncertu (ki se lahko primerja s slavnim »Woodstock« srečanjem) in so tako skušali dokazati, da je Toronto spet varno mesto za turiste, vsaj kar se Sarsa tiče. Skupaj s »Caribano« sta tudi doprinesla Torontu preko 75 milijonov dolarjev turističnega dohodka.

Severovzhodno Ameriko je 14. avgusta popoldne presenetil najbolj katastrofalen električen mrk v zgodovini severne Amerike, kjer ležijo največja kanadska in ameriška mesta. Škoda še ni ocenjena, a pričakujejo, da bo presejala 10 milijard dolarjev. Žalibog je mrk tudi povzročil zakasnitev te izdaje Glasila, za kar se vam iskreno opravičujemo.

V tej dobi je papež Janez Pavel II javno objavil svoj 12-stranski dokument, ki strogo obsoja formalne homoseksualne poroke, kar je povzročilo veliko manifestacij - za in proti. Dokument sicer ne nasprotuje legalne civilne povezave istospolnih oseb, ampak obsoja samo priznanja homoseksualnih zvez kot zakonskih.

Kot večinoma med poletnimi meseci dopisi društev, institucij ter posameznikov upada, zato je uredništvo napolnilo prazne strani s polemiko in kritičnimi problemi, s katerimi se sooča sedanja vlada Republike Slovenije: *Slovenija in Slovenci po svetu* ter *Gospodarski pas na Jadranu*. Upamo in želimo, da boste našli to informacijo zanimivo ter informativno in da bo vlada uspešna najti najboljše rešitve v korist in dobrobit vseh Slovencev, doma in po svetu. Vaš komentar o tem je zaželen. Seveda pa lahko preprečite v bodoče objavo podobnih tem in tez z vašimi pogostimi dopisi in prispevki, ki so vedno dobrodošli.

Vam in vašim družinam pa želimo prijetno jesen in uživanje njene slikovite narave, bodisi v Sloveniji, Kanadi ali kjerkoli prebivate. Vsem tistim, ki začenjate novo šolsko leto pa tudi uspešen in prijeten čas v šolskih klopeh!

Besedilo spominske plošče že prominentno razstavljene na "Pier 21" v Halifaxu.
Formalno slavnostno odkritje bo koncem oktobra letos.

Canadian Slovenian Community and The Embassy of the Republic of Slovenia

Kanadska slovenska skupnost in Veleposlaništvo Republike Slovenije

To all Slovenian women and men who made
here their first steps on Canadian soil and
brought their Slovenian culture to Canada.

Vsem Slovenkam in Slovencem, ki so na tem
mestu prvič stopili na kanadska tla in v
Kanado prinesli slovensko kulturo.

Duhovna misel

Drago Ocvirk - Družina, 18. avgusta 2003

Marija vnebovzeta nam odstira tančico s skrivnostne in vznemirljive usode človeka. Naše življenje se ne izteče v nič, ampak v poveličanje in povzdignjenje v občestvo svetih, kjer bo sleherni v polnosti svoje osebnosti živel v ljubezni, spravljen s seboj in z drugimi, s stvarstvom in z Bogom. Kakšen dar, biti človek! Hvala ti, Marija, za tvoj "Zgodi se!", hvala, ker po tvoji zaslugi vemo, kakšno je naše dostojanstvo in kakšna prihodnost. K tebi, Mati upanja in tolažbe, se obrača papež s prošnjo: "Glej na odgovorne narode: da si bodo prizadevali za gradnjo skupnega evropskega doma, v katerem bodo spoštovani dostojanstvo in pravice slehernega človeka."

S pogledom, polnim zaupanja na Marijo in njenega Sina, je papež v spodbudi Cerkve v Evropi (objavljena konec junija) zaznal vrsto znamenj, ki vlivajo upanje za prihodnost Evrope. Med njimi jih je pet, ki so še kako pomembna za prihodnost slovenskega naroda: svoboda, iztrgana komunističnemu zatiranju; sprava med ljudstvi, ki so se dolgo sovražila in vojskovala; porajanje skupne evropske kulture in zavesti, visoko spoštovanje do pravnosti in kakovosti življenja, pričevanje za resničnost vere z mučeništvom in svetim življenjem.

Ni dvoma, da je svoboda edino zdravo okolje, v katerem se more razvijati sleherni javna skupnost: politična, narodna, verska ... Toda svoboda ni dovolj, saj lahko vodi - kot pri nas - ali v zamero ali v individualizem. Vedno znova srečujem starejše, polne besa na kristjane, katerim v jezi očitajo - utemeljeno ali ne - da so porušili komunizem. Njihov bes je razumljiv, saj so mnogi izmed njih za to strašno prevaro izdali v smrt najbližje. In bolje je živeti v prepričanju, da si imel prav, kakor da si v zablodi moril ali zatiral! Dokler so dediči teh nesrečnikov na oblasti, ni pričakovati, da bo naša država sposobna evropskega odnosa do žrtev revolucije.

Skrajni individualizem je pri nas drugi otrok svobode. Ta se ne ozira na druge in si na račun njihovih žuljev in pravic prisvaja, kar gre drugim.

Svoboda postane blagoslov šele, ko je neločljivo povezana s spravo. Ko jemljem drugega zares, ne postavljam nadenj ne ideologije ne lastnega bogatenja, ampak si prizadevam za spoštljiv odnos do žrtev terorja in pravično delitev dobrin med živimi. Ni mi vseeno, kaj se dogaja s stvarstvom - ga onesnažujem ali ne - in tudi če nisem veren, strmim in se klanjam pred nedoumljivo skrivnostjo življenja, ker samo tako postajam človek. Papeža veseli, ker so se sovražna ljudstva že davno pobotala in začela skupen evropski projekt. Ali ne gre za neko strašno čudaštvo, ko sprava še ni mogoča med zmagovalci in "poraženci" (v bistvu žrtvami državljanske vojne!), med Slovenci, ki jih je sprla partija? Sta bes in sovraštvo partijskega izvora res močnejša od evropske civilizacije? Potem se zastavlja vprašanje: kako bomo obstali v Evropi, če bomo v njej civilizacijsko tujci? Brez sprave in sloge bomo ranljivi, obsojeni na propad, tudi če bi se nam dvignila rodnost! Kot se je Evropa začela s spravo po drugi svetovni vojni, tako se bo prihodnost Kranjcem zjasnila le s spravo. Dokler tega ne bomo opravili, tudi ne bomo dosegli skupne evropske kulture in zavesti, saj bomo v eni njenih bistvenih sestavin ostali pohabljeni.

Kako smo oddaljeni od pravnosti in kakovosti življenja, zgovorno govorijo afere in korupcija vladajočih elit, ki so dosegle arogantnost brez meja, saj jim ni svet več niti denar, namenjen potrebnim ali zasvojenjem (Rdeči križ, Stigma...). Nekaj gnilega je v režimu, če režimski ljudje kradejo ko srake celo v dobredelnih organizacijah. Biti moraš sanjač, če kljub vsemu še verjameš, da se bo kakovost življenja nižjih slojev vendarle izboljšala. Elita, ki ima moč, razmišlja drugače, pozna le sebe in bo zase

tako, da bo peščica bogatih še bogatejša, vedno večja množica revnih pa še revnejša.

Ali se naj predajamo pesimizmu in obupu, češ saj se ne da nič storiti? Nikakor! V našem narodu so številni mučenci in sveti v prejšnjem stoletju izpričali, da je mogoče biti zvest Kristusu in ljudem. Po njihovem zgledu obnovimo prijateljstvo z Jezusom, posnemajmo Vnebovzeto in delajmo za to, da se evangelijske vrednote, ki imajo splošno veljavo, uveljavijo pri nas. Zvest evangelijski je naš narod obstal in bo, če se mu ne odreče. Na poseben način veljajo za nas besede,

Na praznik Marijinega vnebovzetja

Povzeto po STA in članku Vlaste Felc v Delu, 15. in 16. avgusta 2003

Veliki šmaren ali tudi velika maša, kakor pravijo prazniku ponekod, velja za največji Marijin praznik. V jeruzalemski cerkvi so praznik Marije Device, ki so ga povezovali z Marijinim odhodom s tega sveta, začeli obhajati že kmalu po koncilku v Efezu leta 431. Vendar je papež Pij XII razglasil Marijino vnebovzetje kot versko resnico (dogmo) šele leta 1950. Marijino vnebovzetje se v rimskokatoliški cerkvi praznuje kot praznik upanja v veri, da je Marija v večnosti dosegla polnost življenja, s svojim zgledom pa vliva vernikom novo upanje.

Za praznik Marijinega vnebovzetja na Brezjah, kjer je slovesno somaševanje ob obletnici posvetitve slovenskega naroda Mariji vodil ljubljanski nadškof in metropolit dr. Franc Rode, se je zbralo 3.500 ljudi, »kljub vsem nasprotovanjem, kljub vsem napadom, kljub temu, da bi vernost nekateri radi črtali iz našega naroda, ta vernost obstaja«, je dejal dr. Franc Rode.

V uvodu svojega nagovora je o naših razmerah rekel: »Nevarno upadanje rojstev, ki ogroža obstoj naroda; izredno visoko število samomorov, ki nas uvršča v svetovni vrh; neodgovorni odnos do spočetega življenja, ki se pogosto konča s splavom; skrb zbujajoče širjenje mamil in drugih oblik zasvojenosti vse to kaže, da nimamo zdravega odnosa do življenja, da ga ne dojemamo

ki jih je papež naslovil na Evropo. "Najdi se, bodi, kar si. Odkrij svoje izvire, oživi svoje korenine. V teku stoletij si prejela zaklad krščanske vere. Ta utemeljuje tvoje družbeno življenje na evangelijskih načelih. Sledi tega vidimo v umetnosti, literaturi, misli in kulturi tvojih ljudstev. Toda ta dediščina ne pripada le preteklosti, marveč je projekt prihodnosti. Njo je treba izročiti prihodnjim rodovom, ker je vir življenja oseb in ljudstev, ki so skupaj ustvarili evropsko celino."

kot dar in radost kot izhodišče čudovitih možnosti. K temu tudi pripomorejo tudi družbeni dejavniki, ki jih ni mogoče prezreti. Koliko mladih si ne more ustvariti družine, ker o lastnem domu lahko samo sanjajo, najemnine pa zdaleč presegajo njihove možnosti. Koliko brezposelnih, ki jim je misel na jutrišnji dan skrb in mora. Koliko fantov sameva na svojih domačijah, ker se dekleta ne marajo poročiti na kmete. S tem pa se počasi praznijo cele vasi. Medtem pa levica - pod pritiskom zagretilih ideologov - uvaja vse bolj permisivno zakonodajo, ki pospešuje javno nemoralno in razvrednoti družino, ki edina zagotavlja prihodnost naroda. V izvoru tega dvoumnega odnosa do življenja je neodgovorno, nezrelo in sebično pojmovanje spolnosti, ki ga propagirajo revije in filmi, ki se nezadržno širi med mladino. Da ta spolna anarhija navdaja človeka z občutkom praznine in ga vodi do prezira samega sebe, ni treba posebej dokazovati.«

Po besedah dr. Franca Rodeta je v krizi tudi slovensko šolstvo. »nisem pristojen, da sodim o strokovni in pedagoški plati našega izobraževalnega sistema, kot nadškof in metropolit pa imam pravico in dolžnost, da izrazim svoje pomisleke glede mesta, ki ga imata oziroma nimata v tem smislu etika in religija. Znano je, da je komunistični režim pred petdesetimi leti vrgel

verouk iz šol. V nasprotju s svojimi sosdami ga demokratična Slovenija v devetdesetih letih ni ponovno uvedla, niti ni predvidela kakšne druge oblike moralne vzgoje za mladino. Menim, da je tako stanje škodljivo za narod, predvsem za mlade, ki so prve žrtve takega sistema. Posledice so očitne: vse več moralno ranjenih med mladimi, brez zavesti o lastni vrednosti in brez samospoštovanja, vse bolj razširjeno otroško in mladoletno nasilje, vse manj odgovornosti do sebe in skupnosti. Namesto privzgojenih in notranje sprejetih vrednot, kar naj bi sodilo v šolski sistem, smo zdaj pred zunanjim nasiljem, pred katerim se branimo z varnostniki. Kako bodo živeli ti mladi? S kakšnimi napotki jih šola pospremi v življenje? Hvala Bogu, mnogi učitelji se zavedajo dostojanstva svojega poklica in ga vršijo v vsej odgovornosti. Ne pustijo se begati raznim teorijam in opravljajo svoje delo pošteno in z ljubeznijo. Oni so, bolj kot sedanji šolski sistem, jamstvo za boljšo prihodnost.« Ljubljanski nadškof in metropolit je tudi opozoril, da v socialni državi, za kakršno se v ustavi opredeljuje Slovenija, ne bi smelo biti prehudih razlik med višjim slojem in med množico navadnih državljanov: »Pri nas pa je peščica bogatih vse bolj bogata, vedno večja množica revnih pa vse bolj revna. Čeprav imajo bogati vse vzvode oblasti v svojih rokah in preko medijev obvladujejo javno mnenje, je vendarle pričakovati čas, ko bodo ljudje spoznali, da sebičnim

bogatašem, čeprav v levičarskih frakih, ne gre slepo zaupati,« je še menil dr. Franc Rode.

Mašo v župnijski in romarski cerkvi sv. Marije na Ptujski gori je vodil mariborski škof Franc Kramberger. V nagovoru vernikom se je med drugim spomnil na slovensko približevanje Evropski uniji in izpostavil vlogo Cerkve na tej poti. Dodal je, da je prejšnji ateistični režim v vzhodnih državah porušil temelje življenskih vrednot, katere je treba nanovo vzpostaviti.

Koprski škof Metod Pirih je dopoldansko mašo daroval v romarski cerkvi Matere božje Tolažnice v Logu pri Vipavi, zvečer pa v koprski stolnici, ki je posvečena skrivnosti Marijinega nebovzetja.

Maše so vodili tudi pomožni škof Andrej Glavan v župnijski cerkvi Marije nebovzete v Turnišču, Alojz Uran ob 600-letnici Marijine božje poti v župnijski cerkvi Marije vnebovzete v Kranju Primskovo; Jožef Kvas v Repnjah v Domu matere Margarete; Jožef Smej v župnijski cerkvi Marijinega nebovzetja v Apačah; Anton Stres v cerkvi Marijinega vnebovzetja v Olimju; na največji primorski božji poti Sveta gora pri Gorici pa koprski pomožni škof Jurij Bizjak.

Vero v Marijino vnebovzetje izpričujejo številne cerkve in kapelice po svetu in tudi v Sloveniji je skrivnosti Marijinega vnebovzetja posvečenih mnogo cerkva, predvsem božjepotnih. Tako so bile na primer najstarejše cerkve v tistih krajih, kjer se je krščanstvo med Slovence širilo iz Ogleja, posvečene Mariji nebovzeti.

Vatikan: Podpora homoseksualnim zakonskim zvezam je nemoralna

STA

VATIKAN - Vatikan je danes uradno objavil dokument, s katerim politike poziva k nasprotovanju uzakonitvi istospolnih zakonskih zvez. Ob tem je katoliške politike opozoril, da je podpiranje istospolnih zvez resnično nemoralno, in tudi nekatoličane pozval, naj se pridružijo v kampanji proti istospolnim zakonskim zvezam.

Nikakršne osnove ni za to, da bi bile homoseksualne zakonske zveze kakorkoli

podobne ali vsaj malo skladne z božjim načrtom o zakonski zvezi in družini, med drugim piše v smernicah na 12 straneh, ki jih je objavila kongregacija za versko doktrino, odobril pa jih je papež Janez Pavel II., poroča ameriška tiskovna agencija AP. Dokument Vatikana, imenovan Razmislek o predlogih za pravno priznanje zvez med homoseksualnimi osebami, določa tudi načrt, kaj naj politiki storijo, ko se bodo soočili z zakoni

ali predlagano zakonodajo, ki dajejo homoseksualnim parom enake pravice, kot jih imajo heteroseksualni pari.

Katoliški politiki so moralno odgovorni, da javno nasprotujejo zakonom, ki priznavajo homoseksualne zveze, in morajo tudi glasovati proti takšnim zakonom. Če so takšni zakoni že sprejeti, pa se morajo politiki izreči proti njim, si prizadevati za njihovo razveljavitev in omejiti vpliv teh zakonov na družbo, v dokumentu med drugim opozarja Vatikan. Ta v smernicah sicer ne navaja kazni za katoličane, ki ne bi nasprotovali tovrstnim zakonom, saj imajo le politiki moralno odgovornost glasovati proti tem zakonom. Vatikan v dokumentu prav tako izraža odločno nasprotovanje temu, da bi homoseksualni pari lahko posvojili otroke. Po njegovem mnenju otroci, ki jih vzgajajo istospolni starši, naletijo na ovire v razvoju, saj so prikrajšani za očeta oziroma mater. "Če bi dovolili, da bi otroke posvojili istospolni partnerji, bi s tem zagrešili zločin nad temi otroki," so zapisali v Vatikanu. Po besedah Vatikana smernice niso namenjene le

za katoliške politike, temveč tudi za nekristjane in vse tiste, ki so se zavezali, da bodo javno predstavljali in zagovarjali splošno družbeno dobro, saj vprašanje, ki ga obravnava dokument Razmislek o predlogih za pravno priznanje zvez med homoseksualnimi pari, ni le del cerkvene doktrine, ampak tudi naravni moralni zakon. Vatikanske smernice sicer ne vsebujejo novih cerkvenih naukov glede homoseksualnih zakonskih zvez, temveč ponavljajo prejšnje izjave o homoseksualcih in zakonski zvezi, ki je opredeljena kot sveta zveza med moškim in žensko, ki sta nastala, da bi ustvarila novo življenje.

Preden je Sveti sedež objavil omenjeni dokument, se je v Vatikanu zbralo približno 50 protestnikov. Ti so nosili različne transparente, na katerih je med drugim pisalo "Ne Vatikan - ne taliban". Dva protestnika sta tudi skušala vstopiti v baziliko Svetega Petra, kar pa so jima preprečili varnostniki, je poročala francoska tiskovna agencija AFP.

Nadškof Rode kritičen do političnih strank in zadnjega popisa prebivalcev

Ljubljanske novice, 20. avgusta 2003

LJUBLJANA - Ljubljanski nadškof in metropolit Franc Rode je v pogovoru za nacionalno televizijo ob nedavnem cerkvenem prazniku Marijinega vnebovzeta spregovoril o nekaterih aktualnih problemih v Sloveniji. Med drugim je dejal, da se katoliška cerkev ne identificira z nobeno politično stranko, sam je celo nekoliko razočaran nad vsemi strankami. Sicer pa z vlado Antona Ropa dobro sodeluje. Nedavno "utišanje zvonov" v koprski stolnici je Rode obsodil, ponovno je izrazil nasprotovanje postavitvi spomenika ženskim demonstracijam pred ljubljansko škofijo, kritičen pa je bil tudi do podatkov zadnjega popisa prebivalstva, po katerem sodeč, se je precej zmanjšalo število katolikov.

Družbeni problemi, ki jih je omenil na Brezjah, so po njegovem prepričanju realni problemi

slovenske družbe in države. Zanje je po njegovem mnenju v glavnem odgovorna "levica", glede na to, da v Sloveniji vlada že več kot desetletje in je tako tista, ki teh problemov ne rešuje oziroma jih slabo rešuje. Kot je pri tem poudaril, želi sam na probleme opozoriti in ne gre za obsojanje. Prav tako ne želi štiti desnih strank; vladna SLS ima znotraj vladne koalicije svoje predloge in poudarke, vprašanje pa je, koliko jih zmore uresničiti v praksi. Nadškof misli, da ne veliko. Sicer opaža, da so v 90-ih letih desne stranke večkrat omenjale krščanski etos in govorile o krščanskih vrednotah, danes pa te terminologije in teh konceptov ne uporabljajo več. V nekem smislu gre po njegovih besedah verjetno za nezvestobo do volivcev, ki te stranke volijo tudi zato, ker imajo v svojem programu krščanske

vrednote. Nadškof je tudi poudaril, da se katoliška cerkev ne identificira z nobeno stranko. Slovenski politični prostor je precej razpršen in ni mogoče za eno stranko reči, da je stoddotno stranka krščanskega navdiha, za drugo pa da je popolno nasprotje krščanskemu etosu in da med njenimi volivci ni vernikov. Trenutno bi težko rekel, katera stranka mu je bliže, so ga pa vse nekoliko razočarale.

Rode je komentiral nedavno objavljene rezultate popisa prebivalstva v Sloveniji, po katerem naj bi se za katolike deklariralo 14 odstotkov manj kot v popisu pred desetimi leti. Ljubljanski nadškof in metropolit pravi, da so bolj kot on bili ob takem padcu vernikov razočarani nasprotniki krščanstva oz. zagrizeni levičarji, ki so počeli vse, da se Slovenci sploh ne bi deklarirali za katoličane. Poleg tega po Rodetovih informacijah tudi spraševalci ob popisu ljudi niso spraševali o verski pripadnosti, pa čeprav bi to morali. Zato zanj popis prebivalstva ne velja, saj številke niso verodostojne. Po njegovem mnenju se je ob 58 odstotkih Slovencev, kolikor se jih je deklariralo za katoličane ob popisu, nekje "potuhnilo" še 20 odstotkov. Rode je navedel podatek, da je v Sloveniji krščenih 81 odstotkov vseh ljudi, čeprav dopušča možnost, da vsi ne živijo po krščanskih normah.

Rode je pojasnil, zakaj se je ob nedavnem zbiranju podpisov za dva referendumata za sodelovanje odločil le pri enem. Zbiranje podpisov za referendum o obratovalnem času trgovin je namreč podpiral, saj je proti temu, da bi bile trgovine odprte ob nedeljah, ni se pa opredelil glede zbiranja podpisov podpore pobudi za razpis naknadnega zakonodajnega referendumata o noveli zakona o prekrških zoper javni red in mir (t.i. dekriminalizacija prostitucije). Pobuda je bila neuspešna, po mnenju Rodeta pa tiči poglaviti razlog v preveč na hitro določenemu času za zbiranje podpisov. Če bi bilo več časa, da bi se lahko javnost psihološko pripravila na zbiranje podpisov, bi bil rezultat drugačen, je prepričan Rode. Dodal je, da ob vprašanju dekriminalizacije prostitucije ni bilo

tudi enotnosti med profesorji moralne teologije. Sicer pa je prostitucijo ocenil kot eno izmed najbolj žalostni stvari, saj gre pri tem za suženjstvo ženske in za trgovanje s telesom. Rode je neučakan, saj ustavno sodišče že več kot poldrugo leto odloča o ustavnosti vatikanskega sporazuma. Kot je znano, je slovenska vlada februarja lani vložila na ustavno sodišče predlog za oceno ustavnosti omenjenega sporazuma, in sicer o pravnih vprašanjih z vidika njihove skladnosti s 7. in 41. členom ustave, pa čeprav je vlada le nekaj dni pred tem sprejela besedilo predloga zakona o ratifikaciji vatikanskega sporazuma. Sicer pa ljubljanski nadškof in metropolit z vlado Antona Ropa dobro sodeluje; katoliška cerkev ima z njim pogovore, določene stvari, ki so obrobne in nepomembne, pa se premikajo na bolje, zato Rode upa, da se bo marsikateri (večji) problem rešil že za časa mandata Ropove vlade. Rode računa tudi na zdravo pamet katerekoli slovenske vlade, ki so bo oblikovala po naslednjih parlamentarnih volitvah, saj je po njegovem mnenju precej nedorečenih stvari, ki jih je potrebno rešiti. Komentiral je tudi zadnji dogodek, ko je predsednik Društva prijateljev zmerne napredka in koprski svetnik Marko Breclj na praznik Marijinega vnebovzeta s tapisonom oblepil kemblje sedmih zvonov v koprski cerkvi in s tem za 20 ur prekinil zvonjenje. Nadškof - med drugim je spomnil, da so boljšeвики po zmagi takoj utišali kremeljske zvonove - vidi v zvonovih glas svobode in meni, da tisti, ki ne prenese zvonov, tudi ne ljubi svobode. Območje Kopra in okolice je najmanj verno, tam živi tudi veliko priseljencev, ki se počasi integrirajo v ta prostor, in mogoče je to eden od razlogov, da so ti pojavi na tem območju bolj pogosti, je med drugim dejal nadškof.

Odločitve ljubljanskih mestnih oblasti se je dotaknil v zvezi z vrnitvijo spomenika ženskim demonstracijam v okupirani Ljubljani na Ciril Metodovem trgu pred škofijo. Poudaril je, da je glede na zaključke zgodovinske komisije, ki jo je imenovala že prejšnja županja, jasno, da se na mestu, kjer je stal spomenik z grozečim prstom

proti škofiji in sramotilnim ter lažnim napisom, ni nič dogajalo in da zato ni nobenega zgodovinskega razloga, da bi spomenik tam stal. Poleg tega je bil spomenik postavljen v letu 1953, ko je bilo največ nasprotovanja in sovratva do cerkve. S strani sedanje županje Danice Simšič nima zagotovila, da spomenika tja ne bodo več postavili, če pa bodo to poskušali storiti, bo prek Radia Ognjišče ponovno pozval ljudi, naj pridejo proti temu demonstrirati. So pa tudi druga sredstva in druge odločitve, ki bi spravile županjo oziroma mestni svet v zelo neprijeten položaj pred domačo in tujo javnostjo.

Glede homoseksualnosti je Rode dejal, da ji katoliška cerkev že od vedno nasprotuje, nenazadnje je obsojena tako v stari kot v novi zavezi. Vendar pa Rode razlikuje med privatno sfero oz. homoseksualnostjo kot zasebno zadevo, ki je sicer tudi nemoralna, ter med javno sfero, torej priznanjem homoseksualnih zvez kot zakonskih. Slednje po Rodetovem mnenju destabilizira družino ter negativno vpliva na nekatere ljudi, ki niso spolno jasno opredeljeni, saj jih napeljuje k homoseksualnosti. Na vprašanje, kako bi kot ljubljanski nadškof postopal, če se bi se v ljubljanski nadškofiji nekdo izmed duhovnikov deklariral za homoseksualca, je

Rode brezkompromisno dejal, da bi ga takoj izključil.

Rode se je dotaknil tudi vprašanja verouka. Cerkev verouk velikokrat izvaja v zelo težkih prostorskih pogojih, ponekod pa tudi ob popolnoma neprimernih urah, bodisi zgodaj zjutraj bodisi po šolskem pouku, ko so šolarji že utrujeni in komaj čakajo, da bodo odšli domov. Nadškof pogreša občutljivost sedanje vlade in aktualnega ministra za šolstvo, da bi prišli vsaj do nekega sporazuma glede časa in tudi prostorov. "Vlada nima nobenega posluha za 70 ali 75 odstotkov slovenskih otrok, ki vsak teden obiskujejo verouk", je dejal in opozoril, da Cerkev s tem, ko poučuje verouk, daje mladini neke moralne vrednote in načela, jim daje judovsko-krščansko moralo in v tem smislu vrši pozitivno vlogo znotraj slovenskega naroda. Na vprašanje glede izgradnje džamije v Ljubljani je odgovoril, da to vprašanje ne more biti namenjeno njemu, saj o tem odločajo mestne oblasti. Novinarkino domnevo, da je morda zaradi ostrih odzivov na njegove pretekle izjave glede džamije bolj previden, pa je zavrnil s ponovitvijo svoje trditve, da džamija ni isto kot cerkev, je islamski center, ki je hkrati religiozen, družbeni, kulturni in politični.

Huda kri zaradi spomenika

Petar Todorovski

Makedonci in Albanci so našli še en razlog za spor

SKOPJE - Albanci v Makedoniji, na Kosovu in v Albaniji so se jezno odzvali na predlog makedonske vlade, naj bi v Rimu postavili spomenik veliki humanistki in Nobelovi nagrajenci materi Terezi. Prepričani so, da gre za predlog s političnim ozadjem, da bi si Makedonci tako prilastili njen albanski rod. V Albaniji so se konec tedna zbrali razumniki in njenemu predsedniku Alfredu Mojsiju predlagali, naj vendarle poskrbi, da albanske oblasti ne bodo več tako zanemarjale podobo matere Tereze. Predlagali so tudi, naj bi ji za dan albanske neodvisnosti, se pravi 28. novembra, v Tirani postavili spomenik. To pa še ni bilo vse. Jezni, ker

hočejo Makedonci humanistko domnevno prikazati svetu kot "makedonsko hčerko", so se pisno obrnili na rimskega župana s prošnjo, naj makedonskim državnim in nacionalističnim krogom prepreči postaviti spomenik v svojem mestu.

Mati Tereza je zase vedno poudarjala, da je Skopjanka, državljanka sveta. S tem pa nenadoma niso več zadovoljni njeni albanski rojaki. Nekdanji makedonski veleposlanik v Rimu Viktor Gaber je zadevo pospremil z besedami, da pripada mati Tereza vsem ljudem na svetu, kajti vsako prilaščanje njene podobe le zmanjšuje pomen njenega sporočila.

SLOVENIJA IN SLOVENCİ PO SVETU

Pod zgornjim naslovom bomo skušali bralce Glasila podrobneje seznanjati o poročilih, stališčih, vtisih in mnenj raznih medijev, institucij in odgovornih oseb za te odnose. Vaš komentar je zaželen za objavo v Glasilu.

Srečanja izseljenskih Slovencev doma in v tujini

V juliju so kanadski Slovenci imeli priliko sodelovati pri treh tradicionalnih srečanjih:

6. julija je bil na Slovenskem letovišču v Boltonu, Kanada »44. Slovenski dan«, isti dan je SIM priredila na Bledu »Srečanje v moji deželi« in končno par dni kasneje je DZ RS v Ljubljani odprl svoja vrata za »Tretje vseslovensko srečanje« slovenskih izseljencev. Sledijo poročila, stališča, vtisi in mnenja in odmevi teh srečanj.

44. Slovenski dan v znamenju izzivov Slovenije v 21. stoletju

(Ljubljanske novice 8. julija, 2003)

BOLTON/KANADA - 6. julija 2003, je kanadsko-slovenska skupnost v slovenskem letovišču pri Boltonu, Ontario, Kanada priredila že 44. slovenske dneve.

Poleg predstavnikov slovenskih društev, organizacij in ustanov ter Slovencev treh generacij sta se srečanja udeležila tudi častni generalni konzul Republike Slovenije v Kanadi

Jože Slobodnik ter veleposlanica RS Veronika Stabej. Veleposlanica Stabejeva je bila tudi s l a v n o s t n a govornica, ki je v svojem pozdravnem

nagovoru zbranim predstavila Izzive Slovenije v 21. stoletju. Med drugim je povedala:

»Veseli me, da vas lahko pozdravim in nagovorim na srečanju, kjer se vsako leto zberete v velikem številu. Srečanje, kot je to, je dokaz, da slovenska beseda, slovenska kultura in misel še vedno živi na tej strani Atlantika, v Kanadi. Slovenija je, številčno gledano, morda res majhna država, vendar jo marsikaj dela veliko. Tudi vi, Slovenci, ki živite izven Slovenije, ki skrbite za ohranjanje slovenskega jezika in kulture po svetu in si vsakodnevno prizadevate, da se ne pozabi vaša prva domovina. Slovenijo delajo veliko tudi pomembni dosežki zadnjih let. Vse od osamosvojitve pred 12. leti in priznanja, h kateremu ste tudi vi pripomogli, do uveljavljanja v mednarodni skupnosti kot članica Organizacije združenih narodov in drugih pomembnih mednarodnih organizacij, pa vse do zaključnega dela pridruževanja dvema najpomembnejšima organizacijama tega časa - Evropski Uniji in zvezi NATO.

Evropska Unija res temelji na gospodarskem sodelovanju in združevanju na finančni enotnosti. Obenem pa daje veliko poudarka ohranjanju identitete vsake države članice, njene kulture in jezika. Zato nas ne skrbi, da bi izgubili svoj jezik ali kulturo. Nihče nam ju ne želi odvzeti. Prihodnost našega jezika in kulture je odvisna samo od nas samih. Vsak lahko pripomore k temu, da se ne le ohranjata, ampak tudi razvijata. Članstvo v EU je bil prednostni cilj Slovenije in naša dolgoročna usmeritev, saj smo politično, gospodarsko in kulturno umeščeni v evropski prostor, ki kljub nacionalnim razlikam temelji na

skupni kulturni in zgodovinski dediščini. Letos so bili podpisani pristopni protokoli k zvezi NATO. Članstvo v tej zvezi, ki danes predstavlja enega od stebrov miru in varnosti v svetu, bo Sloveniji prineslo dodatno varnost, obenem pa omogočilo sodelovanje pri oblikovanju prihodnosti sveta, kar daleč presega samo najožje slovenske interese in vpliv. Slovenija bo s tem postala država, ki soodloča o najpomembnejših zadevah današnjega sveta. Kanada si je kot ena ustanovnih članic NATO še ob sami ustanovitvi zveze prizadevala, da NATO ne bi imel le obrambne funkcije, ampak da bi si prizadeval tudi za mir in varnost v svetu. Kanada in Slovenija delita enako mnenje glede marsikaterega vprašanja, zato bo sodelovanje v okviru te zveze ne le za nas zelo pomembno, ampak gotovo obojestransko koristno. Morda se kdo sprašuje, zakaj se je tako mlada država, kot je Slovenija, odločila za vstop v EU in NATO, še posebno po slabi izkušnji z nekdanjo federacijo (SFRJ). Vendar je treba poudariti, da so temelji teh zvez povsem drugačni. Zato smo se s splošno ljudsko voljo v komaj dvanajstem letu samostojnega življenja naše države odločili za vstop v EU in NATO. S tem smo si zagotovili toliko enakopravnosti in varnosti, kot jo ta svet lahko nudi. Z vključevanjem v evroatlantske povezave Slovenija odgovarja na izzive, s katerimi se srečujemo v času globalizacije. Veste, da se v Sloveniji veliko stvari spreminja. Marsikaj se modernizira, marsikaj se prilagaja normam EU. Celotna državna uprava je v procesu sprememb. Spreminjajo se tudi nekateri zakoni, ki vas posredno ali neposredno zadevajo. V zadnjem so bili tako spremenjeni zakon o državljanstvu, zakon o tujcih, zakon o evidenci volilne pravice in drugi. Ministrstvo za zunanje zadeve, Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu, ter seveda Veleposlaništvo v Ottawi si prizadevamo, da smo vam v pomoč in na razpolago, ko nas potrebujete. Na koncu mi dovolite, da vam čestitam ob vašem prazniku, se zahvalim vsem in vsakemu posebej, ki ste pripomogli k uspehom, ter vam želim še veliko

takšnih srečanj!«

Proslavo je odlično povezovala Nevenka Slavinec. Kot vselej doslej pa so jo popestrili nastopi plesnih in glasbenih skupin, recitatorji in pozdravni nagovori organizatorjev. Kot se za proslavljanje slovenskega dneva spodobi, pa je bilo poskrbljeno za dober prigrizek in pijačo. **Pripis uredništva Ljubljanskih novic** : Ob poročilu iz 44. slovenskega dneva v Kanadi v spodnji povezavi najdete članek iz Slovenije, ki pa opisuje, kaj se je dogajalo na tradicionalnem srečanju slovenskih izseljencev, ki je letos potekalo na Bledu. Poročilo ni tako vzpodbudno kot kanadsko, morda pa je to osnova, da vsi skupaj storimo nove korake.

Tradicionalno SIM-ovo »Srečanje v moji deželi« na Bledu

(STA in 'Ljubljanske novice', 6. julija 2003)

BLED - "Splošno mnenje je, da izven matične domovine živi približno pol milijona Slovencev, kar je petina slovenskega življa. Imam občutek, da je ta petina odpisana ali le mačehovsko obravnavana, tako s strani državnih organov, institucij, kot tudi nekaterih državljanov," je na osrednji prireditvi tradicionalnega srečanja slovenskih izseljencev, ki je letos potekalo na Bledu, poudaril častni gost, avstralski povratnik Lojze Košorok. Ob tem je predstavil težave, s kakršnimi se je soočal v 52. letih izseljenstva ter ob vrnitvi v domovino.

Zbrane na srečanju, ki je potekalo pod naslovom "Srečanje v moji deželi", sta nagovorila tudi podžupan občine Bled Miha Potočnik in predsednik Slovenske izseljenske matice (SIM) Sergij Pelhan. Ta je poudaril, da smo Slovenci ostali in postali zrel narod s samostojno državo predvsem zaradi svoje kulturne dejavnosti, ter dodal, da se izseljenci morda še bolj kot prebivalci matične države zavedajo, da je ohranjanje kulture pomembno. Potočnik pa je izrazil veselje, da so si izseljenci za svoje srečanje izbrali prav Bled, ki je po njegovem

mnenju marsikateremu izseljencu pomeni simbol domovine Slovenije. Košorok, ki se je v Slovenijo vrnil pred tremi meseci, je opozoril, da "pot izseljencev ni bila nikoli lahka" in da so vsi, predvsem tisti, ki so se v tujino podali kot begunci, plačali svoj davek. Predstavil je povezovanje Slovencev v Avstraliji, kamor se je priselil leta 1959, z matično državo, in pri tem izpostavil vlogo SIM. Dejal je še, da trenutno število slovenskih organizacij upada, Slovencev pa je vedno manj, saj druga generacija izseljencev nima več enakih interesov kot jih je imela prva ter se "tali v t.i. talilnem loncu".

Košorok je v govoru namenil tudi nekaj kritik, ki se tičejo odnosa Slovenije do njenih izseljencev. Kot je dejal, v nekdanji SFRJ skoraj ni bilo uradov ali institucij za stike med Slovenci po svetu in za težave, s katerimi se soočajo. Tiste institucije, ki obstajajo sedaj, pa na tem področju ne storijo dovolj. Institucije, namenjene izseljencem, so slednjim skoraj nedosegljive. Urad vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu pa tudi ni dovolj produktiven, meni Košorok. Ob tem je izpostavil, da bi morala Slovenija z izseljenci vzpostaviti več stikov in neposrednih povezav. Na pristojnem vladnem uradu bi morali biti zaposleni ljudje, ki kaj vedo o izseljencih in njihovih težavah ter izseljence razumejo. Predlagal je, da bi se morala Slovenija glede stika z izseljenci zgledovati po sosedah Italiji in Hrvaški. "Žalostno je, da ob obilici dnevnikov in tednikov v Sloveniji nimamo časnika, ki bi imel toliko posluha in razuma, da bi imel tedensko prilogo za izseljence," je bil Košorok kritičen tudi do slovenskih medijev. Izrazil je mnenje, da bi morali ti več poročati o Slovencih v tujini, ki so ravno tako del slovenskega naroda, kot tisti, ki živijo v domovini, in ljudi bolje seznanjati z izseljensko problematiko.

Poleg omenjenih govornikov se je na Bledu predstavila tudi skupina kakih 25 udeležencev prvega pohoda izseljencev na Triglav, ki so se ravno vrnili z najvišje slovenske gore in enega od slovenskih simbolov. Prireditev se je nadeljeva z bogatim kulturnim in zabavnim programom. V

kulturnem programu so sodelovali pevski zbori in folklorne skupine iz Slovenije ter slovenska društva iz Nemčije, Belgije, ZDA, BiH in Hrvaške.

V okviru letošnjega "Srečanja v moji deželi" so se v zadnjih dveh tednih zvrstile številne prireditve, med drugim slikarska kolonija za slovenske likovne umetnike po svetu v Mostu na Soči, nastopi Folklorne skupine Slovenija iz Berlina ter harmonikarske skupine Fontana: "Slovenian Button Accordion Group". Kot že omenjeno, pa je SIM v okviru srečanja letos prvič priredila tudi pohod na Triglav.

Zgodovina srečanj slovenskih izseljencev sega v leto 1956, ko je bil ob obisku delegacije ameriških Slovencev v domovini v Kamniški Bistrici organiziran prvi izseljenski piknik, tedaj imenovan ameriški piknik. Odtlej se slovenski izseljenci srečajo v domovini vsako leto prvi konec tedna v juliju. Zadnji izseljenski piknik je bil leta 1988 v Škofji Loki, nato pa je vodstvo SIM spremenilo koncept prireditve. Preimenovali so jo v "Srečanje v moji deželi", namesto piknika pa je postala predstavitev kulturnega delovanja društev slovenskih izseljencev. Obsega likovne razstave, glasbene in športne prireditve, okrogle mize, simpozije, gostovanja izseljenskih kulturnih skupin in drugo. Temeljni namen srečanja je obojestransko spoznavanje in navezovanje novih stikov, zaključna prireditev pa je predvsem družabno srečanje s kulturnim programom.

Tretje tradicionalno »vseslovensko srečanje« v Državnem Zboru

(Povzeto po STA in Delu, 11. julija, 2003)

LJUBLJANA - To je bilo že tretje tradicionalno vseslovensko srečanje Slovencev, ki živijo zunaj meja domovine. Zbrane so nagovorili tudi predsednik DZ Borut Pahor, predsednik komisije DZ za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu Franc Pukšič, zunanji minister Dimitrij Rupel, državni sekretar na MZZ in vodja urada za Slovence v zamejstvu in po svetu Črtomir Špacapan ter predsednik Evropskega urada za

manj uporabljane jezike Bojan Brezigar.

Udeleženci srečanja pa so sprejeli izjavo, s katero so pozvali avstrijsko državo in avstrijsko državno televizijo ORF k čimprejšnji rešitvi vprašanja slovenskih radijskih programov v Avstriji. Hkrati so vse predstavnike organizacij slovenske narodne skupnosti v Avstriji pozvali, naj uskladijo svoja stališča in konstruktivno prispevajo k rešitvi tega za manjšinsko skupnost zelo pomembnega vprašanja. Kot so v izjavi že zapisali udeleženci srečanja, bi v duhu dobrososedskih odnosov med Avstrijo in Slovenijo rešitev vprašanja slovenskih radijskih programov v Avstriji pomenila znak, da Avstrija spoštuje pravice slovenske narodnostne manjšine na avstrijskem Koroškem in štajerskem. Rešitev tega problema pa bi zagotovo pripomogla tudi k strpnemu dialogu o ostalih, še nerešenih vprašanjih, so zapisali.

Kot je v nagovoru udeležencem srečanja poudaril Franc Pukšič, so slovenski rojaki po svetu pomembna vez s članicami EU in zveze Nato in lahko s svojimi izkušnjami in znanjem o političnih, gospodarskih in drugih trendih v teh državah prispevajo k učinkovitemu sodelovanju med državami na raznih področjih in tako tudi k vsestranskemu razvoju Slovenije.

Minister Dimitrij Rupel je udeležence pozdravil tudi v imenu premiera Ropa, ki se srečanja ni udeležil. Dejal je, da se slovenska vlada zaveda, da velik del Slovencev - skoraj petina - živi zunaj meja matične države, in da mora skrbeti za njihovo blaginjo. Zunanji minister je posebej izpostavil vlogo zamejskih Slovencev, izseljencev in zdomcev pri osamosvojitvi Slovenije. Kot je dejal, je Slovenija danes bolj kot kdaj koli vključena v mednarodne povezave. Vprašanje, ki se postavlja zdaj, je vprašanje sožitja znotraj EU. Naše meje postajajo meje EU. V Uniji se bo pogosto postavilo vprašanje odnosa med večino in manjšino, vprašanje novih razmerij med članicami. Slovencem se ni treba bati, da bomo pri tem potegnili krajši konec, ampak bomo s tem le pridobili, je prepričan Rupel. Dodal je, da je EU večnacionalna organizacija, za

katero je značilna narodna pestrost. Identiteta naroda v EU ne bo vprašljiva, za Slovenijo in Slovence kot majhen narod pa je izrednega pomena načelo enakopravnosti narodov.

"Pred slovensko politiko je, da opredelimo naše nacionalne cilje. Predsednik Janez Drnovšek je pobudo o konvenciji o prihodnosti Slovenije, ki jo je v ponedeljek predstavil prvak SDS Janez Janša, že podprl," je dejal Franc Pukšič. Ob tem je izrazil pričakovanje, da bodo svoj prispevek tako kot doslej dodali tudi Slovenci, ki živijo zunaj meja domovine. Janša meni, da se je Slovenija pred vstopom v Evropsko unijo in zvezo NATO znašla pred novimi izzivi, prav zato bi bilo treba začrtati nove prioritete, to mnenje pa sta na današnjem srečanju izrazila tudi predsednik DZ Pahor in zunanji minister Rupel. Slovenija bi morala čimprej opredeliti nacionalne cilje v novem okolju, kot enega izmed ciljev pa je Rupel omenil "odpiranje vrat" tako za tujce, ki bi prišli v Slovenijo, kot tudi za Slovence, ki bi radi nova spoznanja iz tujine. V konvencijo, ki naj bi preseгла strankarsko omejenost, naj bi po Janševi zamisli pritegnili najširši krog ljudi.

J. Temlin: Urad, ki je zadovoljen s potezami ob razdeljevanju davko-plačevalskega denarja

Ljubljanske novice, 10. julij, 2003

LJUBLJANA - Urad Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki ga je vodil Črtomir Špacapan (vlada ga je namreč 10. julija razrešila z mesta državnega sekretarja v ministrstvu za zunanje zadeve in direktorja urada za Slovence po svetu in v zamejstvu in za vršilko dolžnosti imenovala Metodo Mikuš Bračkovič). Črtomir Špacapan, je v svojem posebnem sporočilu predstavil svoje delo v okviru razdeljevanja 1,7 milijarde vrednega proračunskega deleža za aktivnosti povezovanja Slovencev v zamejstvu in po svetu.

1,7 milijarde tolarjev vredni proračunski delež za aktivnosti urad uporablja za povezovanje

Slovencev. Za vse tiste Slovence, ki natančno ne vedo, kakšno je razmerje med tolarjem in ameriškim dolarjem ali evropsko skupno valuto evrom, zapišimo, da ima urad na voljo za svoje dejavnosti dnevno kar 22.609 ameriških dolarjev ali na letni ravni nekaj čez 8 milijonov. Ali je to dosti ali malo, je relativno. Dejstvo pa je, da kljub zapisanemu v sporočilu za javnost kompleksnih rešitev Urad za Slovence ne ponuja, čeprav te trditve ne bodo sprejeli tisti, ki denar od urada dobivajo. V oči bode primer, da urad zagotavlja 95 milijonov tolarjev za delovanje izseljenske revije Naša Slovenija ter treh društev SIM, SSK in SVS, ob tem pa sigurno še primakne nekaj denarja za Rodno grudo.

Kako aktiven je Urad Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, dokazuje podatek, da na javne razpise za zbiranje predlogov za sofinanciranje programov in projektov Slovincem po svetu, ki jih je razpisal novembra lansko leto, odgovarja šele sedaj, natančneje 30. junija 2003. Da izbira po netransparentnem ključu, dokazuje podatek, da urad še vedno ne dojema časa novih interaktivnih možnosti. Tudi naše uredništvo mu je namreč ponudilo sodelovanje, in sicer projekt Slovenske elektronske knjigarne, ki bi brez nadomestila omogočala predstavitev slovenskih avtorjev tako tistih iz matične domovine kot tistih, živečih drugod po svetu. Projekt, imenovan "Ta teden v Sloveniji", s posebno rubriko za vse Slovence po svetu v našem elektronskem dnevniku, ter projekt interaktivnega časopisa slovenskih manjšin ter Slovencev po svetu, to pa pomeni časopisa, ki bi ga lahko urejevali Slovenci na katerikoli točki sveta in tako izmenjavali poglede po svojem delovanju iz različnih vidikov.

Žal pa so se zdeli projekti uradu, ki nima niti svoje spletne strani, kot kaže, pretežki za razumevanje, saj so vse projekte ovrgli kot nesprejemljive za ustrezno povezovanje Slovencev po svetu.

Da ne bi bilo občutka nepristranskosti, objavljamo v nadaljevanju celotno poročilo oziroma sporočilo za javnost, v katerem se urad

pohvalno izraža o svojem delu, seveda za sredstva slovenskih davkoplačevalcev, ki jih razdeljuje po svojem ključu in po svoji izbiri.

Kaj bo letos urad Slovincem v zamejstvu in po svetu zagotovil za 1,7 milijarde slovenskih tolarjev oziroma 22.609 ameriških dolarjev na dan ob piknikih, taborih, srečanjih in zastarelem komuniciranju, si lahko torej preberete v sporočilu urada, ki ga spodaj objavljamo brez lekture in korekture.

Črtomir Špacapan.: Sporočilo za javnost Urada RS

V zadnjih tednih v Sloveniji potekajo številna tradicionalna izseljenska srečanja, tabori ali pikniki, ki so jih pripravila društva Slovenska izseljenska matica (SIM), Svetovni slovenski kongres (SSK) in Slovenija v svetu (SVS), v torek pa je sledilo še srečanje izseljencev in zamejcev v Državnem zboru RS. Rojaki iz zamejstva in izseljenstva so imeli tako večkrat priložnost v javnosti izreči pohvale in kritike na račun sodelovanja med njihovimi organizacijami in matično državo. Ob tej priložnosti želi tudi Ministrstvo za zunanje zadeve natančneje predstaviti številne aktivnosti Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu (v nadaljevanju Urad), ki je v okviru Vlade Republike Slovenije pristojen za izvajanje ustavne skrbi za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Urad je za leto 2003 Slovincem v zamejstvu in po svetu namenil skupno 1.7 milijarde SIT proračunskih sredstev. Velika večina je porabljena za delovanje slovenskih manjšinskih skupnosti v sosednjih državah, sredstva pa deli na podlagi javnega razpisa. Urad financira tudi redno delovanje omenjenih treh društev v Sloveniji (SIM, SSK, SVS) ter izseljensko revijo Naša Slovenija. Za to porabi dodatnih 95 milijonov SIT. Poleg Urada pomagajo Slovincem zunaj meja Slovenije še Ministrstvo za kulturo prek razpisov za projekte in programe in Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport prek poučevanja slovenskega jezika v domovini in v nekaterih evropskih državah,

domovini in v nekaterih evropskih državah, štipendiranja udeležencev poletne in drugih šol slovenskega jezika itd.

Aktualna vprašanja s področja zaščite slovenskih manjšin v sosednjih državah se z vso pozornostjo sproti rešujejo. V odnosih z Avstrijo so trenutno v ospredju težave s financiranjem slovenskega Radia 2, zasebnih dvojezičnih vrtcev iz posebnega deželne sklada, slovenske zasebne glasbene šole v Celovcu, prisotnost predstavnikov manjšine v vsedravnih ustanovah itd. Na vsa ta vprašanja slovenska vlada redno opozarja avstrijsko, reševanje finančnih težav Radia 2 je reševala tudi s denarnimi sredstvi iz Slovenije.

Republika Slovenija je vložila številne napore ter storila vse, kar je bilo v njeni moči, da je v Italiji leta 2001 prišlo do sprejema globalnega zaščitnega zakona za Slovence. Sedaj so naši naporji usmerjeni v prizadevanja za dosledno izvajanje zakona.

Večjih odprtih vprašanj na področju manjšinske problematike z Madžarsko ni, sproti se rešujejo tekoči problemi.

V zadnjem času Urad posveča veliko več pozornosti tudi Slovincem, ki so se z nastankom novih držav na tleh nekdanje SFRJ znašli v povsem novi vlogi "izseljencev", posebno "kategorijo" pa predstavljajo avtohtone slovenske skupnosti v Pulji, na Reki in na obmejnih območjih.

Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu namenja veliko pozornosti in sredstev tudi Slovincem po svetu. V zvezi z vračanjem Slovencev iz izseljenstva je Urad neposredno po izbruhu hude socialne krize v Argentini sklical vrsto posvetovalnih sestankov ter lansko leto formalno ustanovil Oddelek za priseljivanje Slovencev iz tujine. V ta namen je bil kot svetovalno in operativno telo imenovan Strokovni svet. Urad je izdelal tudi informativno brošuro, namenjeno slovenskim izseljencem, ki se želijo vrniti v domovino. Cilj vseh teh aktivnosti je predvsem oblikovanje trajnega sistema pomoči v obliki informacij in posredovanj, kajti kakršna koli

obljuba o materialni pomoči bi bila v sedanjih ekonomsko neugodnih časih neutemeljena. Urad v sodelovanju z Ministrstvom za šolstvo, znanost in šport vsako leto organizira seminar za učiteljice in učitelje slovenskega jezika in kulture iz izseljenstva. Poleg tega pripravlja seminarje za izseljenske kulturne animatorje (v sodelovanju z Javnim skladom za kulturne dejavnosti), arhivarje (v sodelovanju z Arhivom RS) ali novinarje (v sodelovanju z Urdom Vlade za informiranje). Že nekaj časa Urad v sodelovanju z Ministrstvom za kulturo intenzivno išče vsebinske in finančne možnosti za združitev revij Rodna gruda in Naša Slovenija. V tem okviru preučuje možnosti ustanovitve javnega zavoda, ki bi bil izdajatelj nove revije in v prihodnosti tudi osrednja izvajalska ustanova za področje sodelovanja s Slovenci po svetu. Izseljenci namreč čedalje pogosteje opozarjajo, da je potrebno posamične pobude ohranjanja in razvijanja slovenstva bolje koordinirati.

Poleg naštetih dejavnosti Urad v sodelovanju z Ministrstvom za šolstvo, znanost in šport in Ministrstvom za kulturo sofinancira projekt oblikovanja informacijske mreže (arhivi, knjižnice, muzeji) med slovenskimi izseljenškimi središči in Slovenijo. V sodelovanju z Ministrstvom za šolstvo, znanost in šport in Ministrstvom za informacijsko družbo Urad financira in usmerja projekt izdelave sistema poučevanja slovenščine na daljavo (prek interneta). Urad je lani razpisal in izvedel 1. nagradni natečaj za diplomska, magistrska in doktorska dela s področja izseljenstva in zamejstva ter podelil po tri nagrade za vsako od področij, podoben nagradni natečaj pa je v teku tudi za leto 2003.

Poleg novice, da je ta Urad kljub napovedanim spremembam v organizaciji javne uprave ohranil svoj položaj, razveseljuje podatek, da se je na pobudo ali ob pomoči Urada, pa tudi samoiniciativno, ustanovilo kar nekaj novih slovenskih društev, kot na primer na Hrvaškem (Pula, Dubrovnik), v Srbiji (Subotica, Zrenjanin, Beograd, Timoška krajina), in celo v bolj oddaljeni Južni Afriki, Keniji, v kitajskem Šanghaju in še kje.

Med zadovoljstvom in razočaranjem

*(Mnenja Dragice Bošnjak, povzeto iz Dela,
11. julija, 2003)*

Kolikšna je stopnja zadovoljstva oziroma - na drugi strani - kako globoko razočaranje po končanem srečanju zamejcev in Slovencev z različnih koncev sveta, ki so tokrat v tretje napolnili poslanske klopi slovenskega parlamenta, je seveda odvisno od obsega, narave in objektivne (ne)uresničljivosti pričakovanj.

Da Slovenci, ki živijo zunaj naših meja, priložnosti za tovrstna srečanja jemljejo resno, dokazuje njihova udeležba in dejstvo, da se vsak na svoj način in v okviru svojih možnosti na to pripravijo. V naravi stvari in logično je, da bi vsak od njih, če ga že povabijo, rad povedal, katere težave, povezane z uresničevanjem lastne identitete in slovenstva mu ležijo na duši, pa tudi to, kako vsem oviram navkljub, v družtvih, sobotnih šolah slovenskega jezika, v verskih središčih, prek knjig, časopisov in težko plačanih najetih radijskih ali televizijskih ur, športa, kulture in drugih oblik druženja, ohranjajo jezik, kulturo, slovenska izročila, kakor »mozaični drobcji morda kar četrtinskega deleža razseljene Slovenije«, *(ki se žal prehitro potaplja v talilnem loncu tujine zaradi neučinkovite matične domovine op. ur.)*

Scenarij za tak »vrhunski dogodek« poleg vsaj treh zamejsko-izseljenskih poletnih srečanj je bolj ali manj znan. In neutemeljeno ali morda celo krivično bi bilo organizatorjem, komisiji DZ za Slovence v zamejstvu in po svetu očitati, da se niso pripravili nanj, z več kot le pozdravno protokolarno prisotnostjo. Predsednik, komisije France Pukšič, predsednik DZ Borut Pahor, pa tudi pristojni zunanji minister Dimitrij Rupel s predstavniki urada za Slovence v zamejstvu in po svetu ter (no ja, vsaj s pozdravnim pismom) še nekateri *(ki bi jih izseljenci radi srečali, pa so bili »nujno zadržani«)*. Peščica poslancev je prihajala in odhajala verjetno glede na druga »predpočitniškega sestankovanja« v parlamentarni

zgradbi in tako naj bi po predvidenem programu skupaj »s pozdravi poslanskih skupin«, ki jih zastopajo, zagotovili »skrb zanje in naklonjeno razumevanje za hitrejše razreševanje njihovih težav«.

Jasno, da je na seznamih vsega, kar zamejce tare, ogromno stvari; veliko individualno obarvanih glede na »osebne in zgodovinske okoliščine oziroma posebnosti okolja«; v Skopju ali kje drugje v »bivši jugi« denimo, kjer so Slovenci šele v novejšem času kratkoma postali izseljenci s statusom manjšine. Drugače je v tradicionalnih izseljenskih okoljih, kot sta obe Ameriki s Kanado ali Avstralija. In spet precej drugačne so zgodbe manjšincev in zahodnoevropskih izseljencev ali dobesedno na novo odkritih, med drugim tudi s pomočjo knjige dr. Zvoneta Žigona, slovenskih izseljencev v Južnoafriški republiki. Prav slednji so zanimiva protiutež grenkim opažanjem, kako marsikje po svetu ob starajočih se »udarniških generacijah« usiha društveno in klubsko življenje. Vsaj delno »prebujanje slovenskih Južnoafričanov« najbrž motivirajo slabše gospodarske in politične razmere ter razmišljanja o vrnitvi. Tako je zanimivo in spodbudno, kako intenzivno so se začeli povezovati in so tudi formalno organizirali slovensko društvo ter, denimo na blejskem Srečanju v moji deželi, na presenečenje marsikoga glasno opozorili na svoje omizje. Mimogrede po drugi strani pa ni bilo presenetljivo, da se na vprašanje moderatorja, ali so med prisotnimi tudi gostje iz Argentine, ni odzval nihče *(prav možno so bili namerno odsotni, saj jim je sedanja vlada nenaklonjena, kot potomcem »političnih emigrantov«)*.

Mnogi pa so prišli le za to priložnost, z željo, da bi se "končno v parlamentu slišal njihov glas", kar pa gotovo nihče ne pričakuje. A kakor koli že, po pričakovanju morajo mnogi na takih srečanjih požreti marsikakšno pikro, brez priložnosti za odkriti dialog, stvarne, verodostojne in celovite informacije.

V tej luči je prav neverjetno tragična nadaljevanka o tem, kako (ne)resno je kdo v celi

vrsti tistih, ki so se (ali se niso) v minulem desetletju ukvarjali z izseljenstvom, (ne)odgovorno opravljali svoje delo. Pa tudi poslanstvo. V temelju sta seveda že v ustavi opredeljena odnos in skrb za zamejce in Slovence po svetu. Kot v posmeh temu in poznejšim resolucijam (o katerih zdaj govorijo, da so že zastarele in napovedujejo nove, pa še zakon povrh), pa so, kot je znano, najprej ukinili istoimensko ministrstvo, vse do pred kratkim pa je v zraku visela grožnja o »razpustitvi« urada za ta vprašanja. V takih okoliščinah ni čudno, da je postalo vodenje tega urada predvsem nekakšna čakalnica in odskočna deska za diplomatsko kariero. Vprašanje pa je, koliko tistega, kar taki državni uradniki, ki se na tem mestu izmenjujejo skoraj kot po tekočem traku, pridobijo v »prejšnji službi«, nato kot diplomati res namenijo v dobro Slovcem po svetu.

ln če je bilo končno ugotovljeno, da je treba v poplavi vsega in vsakogar, ki se tako ali drugače (pa pre malo učinkovito) ukvarja z zamejci in izseljenci, narediti stvari pregledne, je skrajni čas, dase to naredi. Ne z ukinjenjem treh zdaj prepoznanih civilnih združenj, ki pač imajo in bodo očitno še naprej imele vsaka svoje programe in privrženice. Ljudje izza meja (in tudi tistih prihodnje leto že širših, prehodnejših in odprtejših) bodo prihajali, kamor se jim bo zdelo potrebno, vredno in zanimivo. Zato se utegne zgoditi, da bodo nastala še kakšna nova interesna združenja, morebiti mlajših generacij, ki se bodisi zaradi službe, kot so slovenski lektorati v tujini, bodisi iz drugačnih nagibov učijo slovenščino in tako rekoč trumoma polnijo razpisane seminarje.

Predvsem bi radi imeli »na enem mestu« možnost urejati stvari, ki jih je pač treba urediti, pa naj to zadeva manjši del, kot so povratniki, ali pa glavnino, ki bo po vsej verjetnosti ostala, kjer je. ln se (rada) vračala. ln še mimogrede: če so nekateri povratniki (naivno ali napačno obveščeni) preveč, prehitro in »mimo vrste« pričakovali pomoč pri stanovanjih ali zaposlitvah ter si s tem nakopali prej odpor kot simpatije, pri večini ne gre za nikakršne posebne privilegije. Po veljavnih

pravilih bi radi v normalnem času in na civilizacijski način zadostili »birokratskim zahtevam«, pospešili sklepanje meddržavnih sporazumov glede zdravstvenega in socialnega zavarovanja in podobno.

Če bodo torej jeseni ali vsaj do konca leta izpolnjene napovedi o ustanovitvi posebnega »zavoda« za zamejce in Slovence po svetu, med drugim tudi z racionalno izdajateljsko dejavnostjo, direktorsko mesto urada pa naj bi prek izpisa zasedel (politično nevtralen) človek, bo morda občutek zadovoljstva prevladal nad večkrat izraženim razočaranjem. ln resignacijo, kar je lahko včasih še bolj skrb zbujujoče.

Mag. M. Cerar: Stališče IO SNF do Urada za Slovence po svetu

Predsednik Izvršnega odbora Socialdemokratskega narodnega foruma (SNF), mag. Marjan Cerar, je poslal uredništvu Glasila sledeči dopis, ki ga spodaj v celoti objavljamo:

Izvršilni odbor SNF je na 3. seji obravnaval položaj Slovencev v zamejstvu in po svetu in sprejela to stališče:

V DELU je bilo 12. 7. 2003 mimogrede objavljeno, da je vlada v četrtek 10. 7. 2003 razrešila sekretarja Urada za Slovence v zamejstvu (USZ) Črtomira Špacapana. DELO ne navaja razlogov za njegovo razrešitev. Na Uradu se **nekaj dogaja, kar nas skrbi.**

Že na 10. taboru Slovencev po svetu 14. 6. 2003 je namreč več govornikov omenjalo govornice, da vlada RS **namereva ukiniti USZ.** Na tem taboru je SNF zastopal stališče, da je **ukinitev nedopustna in izjemno škodljiva** za Slovenijo, saj se s tem odpoveduje skrbi in delovanju v korist zelo pomembnega dela slovenskega naroda, ki bi moral pomeniti za našo državo posebno dragocenost in izvor dodatne politične in gospodarske moči, znanja in izkušenj ter kulture.

Še več: takoj smo se na tem taboru pridružili

zahtevi *Sergija Pahorja*, predsednika *Sveta slovenskih organizacij (SSO)* v Italiji, da se Urad izdvoji iz Ministrstva za zunanje zadeve (MZZ) kot samostojno ministrstvo. Predlagamo, da se imenuje *Ministrstvo za vselitev (imigracijo) in naselitev (absorpcijo) Slovencev v matično domovino Republiko Slovenijo (MVN)*. S tem MVN bi Slovenija ogromno pridobila:

- Na najbolj naraven način bi vsaj ohranilo, če ne povečalo število Slovencev v naši državi, saj nam rodnost stalno pada.

- Slovenci iz tujine bi povečali multikulturalnost in pluralnost znanja, politične razgledanosti ter splošne civiliziranosti trenutne slovenske scene, ki stagnira. Slovenija bi se trdneje vpela v mednarodne gospodarske, kulturne, znanstvene in splošne komunikacijske zveze in tokove.

- In ne nazadnje: naša država bi s tem ministrstvom (MVN) nedvoumno dokazala, da je domovina prav vseh Slovencev in je za naselitev tudi pripravljena marasikaj storiti: od projektov do vlaganja denarja za naselitev svojih sinov in hčera iz tujine v matično domovino. Prepričani smo, da bi tedaj dotekal kapital iz tujine v docela drugih količinah in oblikah, kot se to v vsej mizeriji dogaja sedaj!

Varčevanje in pomanjkanje kapitala ni prav nikakšen izgovor: brez posebnih težav in z močno argumentacijo bi lahko naštel vladne urade, službe in veleposlaništva, ki jih brez vsake škode za našo državo lahko takoj ukinemo. Še kakšno ministrstvo bi se našlo vmes, saj je enajstletna vladavina LDS (in njene psevdozgodbe o uspehu) vladavina zapravljanja, korupcije in razsipavanja težko zasluženega davkoplačevalskega denarja!

Uredništvo Glasila podpira z večino svojih bralcev s poslanimi predlogi IO SNF, in se tudi strinja s spodnjim člankom, ki so ga približno istočasno objavile Ljubljanske novice v svoji dnevni rubriki "Vse Slovenije" in ki je posvečena izključno bralcem v tujini (in do zdaj prvi in edini slovenski dnevnik, ki to nudi!).

J. Temlin: Povezovanje Slovencev doma in po svetu na trhlih nogah

(Ljubljanske novice 22. julij 2003)

LJUBLJANA - V Sloveniji imamo kar nekaj institucij, ki se ukvarjajo s Slovenci doma in po svetu. Med najbolj znana spadata Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu in Slovenska izseljenska matica.

V uredništvu smo pripravili anketo, s katero smo želeli izvedeti, ali slovenska država s pomočjo uradnikov, ki jih plačujemo slovenski davkoplačevalci, na ustrezen način povezuje Slovence doma in po svetu.

Če sodimo po rezultatih ankete, pritrdilnega odgovora, da je vse v najboljšem redu, nismo našli vsaj ne pri svojih bralcih, saj je kar 109 od 164 oziroma 66 % v naši anketi odgovorilo, da država ne skrbi na ustrezen način za povezovanje Slovencev. Da to dela na ustrezen način, jih meni 45 od 164 ali 27 %; 10 bralcev od 164 pa o tem vprašanju niso imeli svojega mnenja, to pa predstavlja 6 % vseh sodelujočih.

Svoj komentar na našo anketo je posredovalo kar nekaj naših bralcev. Izmed njih smo izbrali dva, ki na dovolj jasen in nedvoumen način izražata svoja pogleda o delovanju institucij, ki se ukvarjajo s povezovanjem Slovencev.

Komentar tako za prvi pogled kot drugi ni potreben, čeprav bi bilo prav, da se dobro plačani uradniki, ki skrbijo za povezovanje Slovencev po svetu, seznanijo s tema pogledoma in morda storijo nov korak za ustrezno povezovanje slovenskega potenciala širom po svetu. Resnici na ljubo bodo morali ta čas postoriti tudi nekaj na interaktivnosti, če želijo, da bi bili Slovenci po svetu seznanjeni, kaj jim uradniki slovenske države za povezovanje Slovencev želijo povedati. Sedanje tiskane oblike so morda pravšnje, vendar za čas izpred deset let, ko interneta še nismo poznali. Izbrani mnenji ob anketi Ali slovenska država na ustrezen način povezuje Slovence doma in po svetu sta:

Slovenija na (ne)ustrezen način povezuje Slovence Odgovor na to vprašanje je odvisen od interpretacije besede "ustrezen". Če upoštevamo dejstvo, da Urad za Slovence po svetu in zamejstvu in Slovenska izseljenska matica Slovencev zagotavlja "ustrezno" število ansamblov in piknikov, potem je mogoče njihovo delo oceniti kot ustrezno. Kar se pa tiče večine Slovencev v Kanadi, pa nas to ne zadovolji. Pošiljanje "arhivistov in ansamblov" ne pripomore veliko k obstoju slovenskega jezika, posebej pa ne zagotavlja povezave med matico z mlajšo, tu rojeno generacijo. Po našem mnenju ni dovolj vladne podpore za šolanje - bodisi v društvenih ali župnijskih šolah, kjer sedaj neplačani prostovoljci skušajo ohraniti slovenski jezik in kulturo za bodoče rodove. Poglavitna težava pa je v osnovi, to je na področju gospodarskega sodelovanja. To sodelovanje težko izpelje 75-letna upokojena oseba, ki jo je slovensko ministrstvo za zunanje zadeve postavilo za častnega konzula. Ne gre za starost ampak zato, da je to oseba, ki ne obvlada obeh uradnih jezikov, ki ju v Kanadi uporabljamo, kaj šele, da bi imela ustrezna znanja na gospodarskem področju. Zato je nujno, da Ministrstvo za zunanje zadeve republike Slovenije čimprej imenuje bolj izkušenega in akademsko izobraženega predstavnika Slovenije, ki bi moral imeti ustrezna znanja in hotenja, da bi pomagal sprožiti ekonomska sodelovanja med državama. Samo tako bo slovenska vlada lahko vsaj delno nadomestila zamujeno priložnost, ki je na voljo na področju bilateralnega trgovanja med Slovenijo in Kanado, ki pa je sedaj milo rečeno slabo. Morda bi bilo ob tem razmišljanju vredno upoštevati nasvet in ugotovitev predsednika državnega sveta Janeza Sušnika, ki je ob svojem minulem obisku v Kanadi povedal bistvo, ko je dejal, da je sedanje sodelovanje med državama neučinkovito zaradi slabe predstavitve slovenskih gospodarskih potencialov, in obratno. Upam, da je to pristojnim povedal tudi doma.

Če zaključim teh nekaj svojih pogledov o

"USTREZNOSTI" lahko za sedanje staje mirno zapišem, da slovenske institucije NA NEUSTREZEN način povezujejo Slovence, živeče v Kanadi.

F.B. - Bralec Ljubljanskih novic:

Sedanja slovenska vlada nadaljuje s politiko stare komunistične Jugoslavije. Ambasadni in konzularni uslužbenci so redno iz vrst bivših komunističnih funkcionarjev in se tako tudi obnašajo. Tak nečloveški skorajda sovražni odnos do neenako mislečih, priča tudi zakon o državljanstvu, saj po tem zakonu Slovenec na tujem nima nobene možnosti za pridobitev državljanstva. Po tem zakonu je Slovenija država, ki je najbolj nehumana do svojih rojakov po svetu, obenem pa daje veliko prednost tujcem iz Balkana. Trdim, da je ogromno Slovencev v tujini to že dojelo in da se je sen o ljubljeni domovini spremenil v razočaranje in popolno indiferentnost do nje.

Pojasnilo uredništva Glasila kanadskih Slovencev:

Uredništvo Glasila je prispevalo k zgornji anketi komentar urednika Leandra Škofa, vendar pa ni odgovorno za drugi komentar. Tega je poslal neznani bralec Ljubljanskih novic z inicialkami F.B., ki so po naključju tudi inicialke našega sourednika Franka Brenceta. Kljub temu, da je Glasilo dobilo pozitivne odmeve iz obeh Amerik na oba komentarja, uredništvo Glasila poudarja, da nima nobenega vzroka kritizirati veleposlanske in konzularne predstavnike RS v Kanadi, s katerimi imamo najboljše odnose.

Leopold Vrbančič: Čez nekaj desetletij bodo Slovenci manjšina v lastni državi

Ljubljanske novice 13. Avgust, 2003

LJUBLJANA - Neparlamentarna stranka, Stranka slovenskega naroda (SSN) je prepričana, da bodo Slovenci čez nekaj desetletij manjšina v lastni državi. Stranko moti tudi to, da nima dostopa do medijskega prostora, kar naj bi otežilo delovanje ne samo nje, ampak tudi ostalim strankam, ki se

želijo prebiti na slovensko politično prizorišče. V svojem sporočilu o svojih problemih na pluralnost medijev ter delovanje obstoječe vladne strukture pa so pri Stranki slovenskega naroda v zvezi s tem zapisali:

Obžalovanja vredno je, da imajo vladajoče stranke oziroma bivša komunistična klika nadzor nad medijskim prostorom po vsej Sloveniji. Zato je tudi zelo oteženo delovanje novih strank in strank opozicije, to pa se nedvomno kaže v šepavosti naše mlade demokracije.

Stranki slovenskega naroda (SSN) ni omogočeno enakopravno politično udejstvovanje. Vsem nam je dobro znano, da je osnova vsake demokracije pluralizem javnih medijev in to, da se smemo različno misleči svobodno izražati in nastopati pred svojimi volivci. Zakon o političnih strankah v svojem 2. členu jasno govori o tem. (»Stranka deluje javno. Javnost delovanja stranke se praviloma zagotavlja z obveščanjem javnosti o delovanju stranke.«)

SSN je vseskozi onemogočeno normalno nastopanje na nacionalni TV, zaradi tega za zdaj nastopamo le na lokalnih televizijah. Delno je mogoče o nas kaj prebrati tudi na internetu (www.ssn.webhop.net), vendar ne bodite prepričani, da se tudi tukaj ne izvaja cenzura.

Internet je torej delno svoboden za izražanje javnega mnenja, vendar - ali smo si želeli takšno svobodo in samostojnost?

V SSN ugotavljamo, da sedanja oblast in tudi vse prejšnje, vključno z opozicijo, ne dela v dobrobit Slovenije in slovenskega naroda, ampak v škodo lastnega ljudstva, kar je prava izdaja. Piše se o zgodbi o uspehu, ki pa je pesek v oči naroda. Kakšen uspeh pa je več kot 100.000 brezposelnih Slovencev in še nekajkrat več razlaščenih in okradenih delavcev? Ta množica s preveč potrpežljivosti ugotavlja, da narodnega premoženja, ki so ga sami ustvarjali, ni več. Ni ga več zato, ker so ga novopečeni direktorji in privrženci bivšega režima spravili na varno na svoje račune v tujini, medtem ko so ga dolga leta nenadzorovano in uspešno kradli.

V SSN se zavzemamo za vrednote, ki so bile

našim prednikom v ponos, zato se bomo na naslednjih volitvah potrudili, da Slovenija dobi drugačno vlado; tisti, ki bodo v njej sodelovali, pa bomo soustvarjali vašo srečo, srečo Slovenk in Slovencev.

Slovenci kot narod izumiramo, ker se število rojstev drastično zmanjšuje. Zmanjšuje se zaradi težkih razmer in finančnih stisk družin. Te se ne odločajo za številnejše potomstvo, saj še enega otroka s težavo preskrbijo. Socialna politika naše države je prava katastrofa in slovenska oblast mora zanjo odgovarjati. S svojim početjem izvaja genocid nad svojim narodom, s tem ko ne zagotavlja socialne varnosti in ne vpliva na povečanje števila rojstev. Namesto tega Slovenija uvaža tujce in jim podarja državljanstvo. Dragi sonarodnjaki, Slovenci in Slovenke, negotov je obstoj naroda in njegove mlade države vaše in naše matere Slovenije. To pravdo in ta boj dolgujemo našim prednikom in našim potomcem. S politiko, kot jo zdaj vodi naša elita, bomo že čez nekaj desetletij manjšina v lastni državi.

V. Urbanc: Slovenci v tujini za Slovenijo še neizkoriščen kapital

MONTREAL/KANADA - Meseca junij in julij sta nabito polna srečanj, prireditev in dogodkov tako v tujini kot v domovini, na katerih skušajo ugotoviti, kaj predstavljajo Slovenci v zamejstvu in po svetu za Slovenijo. Tako se zvrstijo: praznovanje slovenske državnosti 25. junija, izseljensko srečanje v prostorih državnega zbora v Ljubljani, srečanje v organizaciji Slovenske izseljenske matice, obisk sekretarja Črtomirja Špacapana v Kanadi (mimogrede - s tega položaja je bil koncem julija razrešen) in še kaj bi lahko našteali. Osrednja misel visokih uradnikov slovenskih institucij, ki naj bi skrbeli za Slovence v tujini, se vleče kot rdeča nit že od leta 1991, in sicer, da je treba ohraniti v tujini slovenske šege in navade, slovensko kulturo, slovenski jezik.

Mislim, da je to že preživeto in mora Slovenija z novo vizijo lotiti dela s Slovenci v tujini, in to v

duhu novega tisočletja, izzivov Slovenije kot članice EU in NATA, izzivov Slovenije v globalni ekonomiji, v okviru katere velja načelo - toliko velja, kot plača - in v kateri mora mala Slovenija izkoristiti svoj intelekt v inovacijah.

Pravilno ugotavlja Leander Škof, urednik Glasila kanadskih Slovencev, da k obstoju slovenskega jezika in povezanosti Slovencev doma in na tujem ne bodo pripomogli arhivisti in ansambli iz Slovenije. Tu so mlade generacije Slovencev, rojenih v tujini, šolani in nekateri tudi bogati, in tisti, ki so zaposlenih v prestižnih podjetjih ali zasebni dejavnosti, kar pomeni, da so bogata podlaga za sodelovanje in bi morali pri pristojnih zaslužiti več pozornosti, kot jim je namenjeno sedaj.

Na tem področju Slovenija ni naredila veliko, bolje rečeno, storila ničesar. Na vseh navedenih prireditvah za Slovence po svetu ni bilo besede o gospodarskem sodelovanju in na teh prireditvah ni bilo videti nobenega predstavnika Slovenske gospodarske zbornice, kake finančne institucije ali pa turizma.

Ker pa se bo morala Slovenija slej kot prej odpreti tujemu kapitalu, se postavlja vprašanje, zakaj ne tudi tistemu, ki ga imajo Slovenci po svetu. V tem procesu bi se morala slovenska družba preobraziti in biti bolj prijazna do svojih rojakov v tujini, posebno tistih redkih, ki so se iz tujine vrnili v Slovenijo in tam trčijo na birokratski državni aparat. O tem nazorno govori povratnik iz Avstralije Lojze Košorok, ki je 6. julija na Bledu izjavil: "Izseljenci smo v domovini odpisani in mačehovsko obravnavani." Ugotovitev novinarka Dragice Bošnjak v Delu z dne 9. julija 2003 drži - pravi namreč, da je v tujini med 300.000 do 500.000 Slovencev in njihovih potomcev in da se jih je v matično domovino doslej vrnilo le nekaj sto, peščica vseh, ki živimo po svetu. Če temu dodamo, da so se nekateri Slovenci, ki so se vrnili v domovino, spet odšli, ker so se v lastni domovini počutili tujce, čaka pristojne v sodelovanju s Slovenci po svetu še veliko dela. In to ne dela, ki bi povezovalo Slovence s pomočjo folklorne, prireditve, ampak z

zagotavljanjem povezovanja, ki bo imelo tudi obojestranske ekonomske učinke. Če bo to zagotovljeno, kar je poglavitna osnova, bo kulturno in drugo sodelovanje med Slovenci po svetu ohranjeno.

Za vse tiste Slovence, ki pa bi se želeli vrniti, bi morale državne institucije Slovenije pripraviti programe, da se ti v lastni domovini ne bi počutili kot Jurčičev deseti brat, ampak kot ljudje, ki Sloveniji lahko zagotovijo na osnovi znanja, ki ga imajo, nove poslovne učinke.

Vsi, ki ostajamo v tujini, pa vidimo pravo sodelovanje z matično domovino tudi v okvirih svojih poslovnih interesov. Zato moja trditev, da so Slovenci v tujini za Slovenijo še neizkoriščen kapital. Ko bo ta zaživel, se bo pravo mesto našlo tudi za sodelovanje na področju kulture in folklorne.

Vladimir Urbanc

Zanimiva konzularna kronika RS v zadnji dobi

San Francisco, Kalifornija:-

Skoraj neverjetna zgodba o imenovanju častnega konzula in odprtju slovenskega konzulata v San Franciscu je prišla na dan preko spletne strani »Slovenske narodne podporne jednote« (SNJP) in ne Ministrstva za zunanje zadeve RS (MZZ). Baje je bil 43-letni **John Matija Hutar** že 12. julija 2001 potrjen za častnega konzula od takratne vlade pod vodstvom tedanjega premiera Drnovška.

*To se je zgodilo dva tedna potem, ko je ista vlada povišala našega izredno sposobnega, tedaj 60-letnega tovarnarja, Jožeta Slobodnika v častnega **generalnega** konzula, in teden dni po ustoličenju tedaj 73-letnega upokojenega zobozdravnika, Zlatka Avreliusa Verbiča, za častnega konzula, katerega izključna odgovornost je bila, da se »povsem posveti razvijanju gospodarskega sodelovanja« med Kanado in Slovenijo. Žal pa v tem do zdaj Verbič ni uspel, kot je to sredi aprila v Ottawi jasno povedal Janez Sušnik, predsednik državnega sveta RS in predlagal kanadski vladi boljša obojestransko gospodarska predstavništva več o tem lahko berete v sep/okt 2001, maj/jun 2002 in mar/apr 2003 izdajah Glasila.*

Po zadnjih novicah iz Ottawe, bo 13. oktobra letos vodil v Slovenijo gospodarsko delegacijo kanadski federalni minister, Hon. Gar Knutson, ki je odgovoren za Centralno in Vzhodno Evropo ter Srednji Vzhod, in katerega smo imeli priliko srečati že 1. junija 2002, kmalu po njegovem imenovanju v to novo ustvarjeno in odgovorno pozicijo. Zainteresirani lahko dobijo podrobnosti o tej »trade mission« pri Veleposlaništvu RS v Ottawi ali pa pri Konzulatu RS v Mississaugi. Morda bo možno ob tem obisku podrobneje seznaniti se tudi s pobudo Ljubljanskih novic »SLOVENEK SLOVENCU POSLOVNA PRILOŽNOST« (opisano na strani 28).

Razlogi za dvo-letno zamudo uradnega imenovanja Hutarja še niso povsem jasni, govori pa se, da so se dokumenti »očitno založili nekje

na pristojnih institucijah« in tudi, da so morali čakati za odprtje konzulata pri državi sprejemnici, to je Kaliforniji, kjer je do nedavnega v Los Angelesu služil kot častni konzul podjetnik Mark Ryavec, ki se pa je v zadnji dobi popolnoma posvetil svoji firmi *Delta Associates*, ki uvaža in prodaja knjige iz Slovenije.

V uradnem sklepu o odprtju konzularnega predstavništva v San Franciscu je med drugim zapisano, da konzularno območje predstavlja ameriško zvezno državo Kalifornijo, konzulat pa naj bi bil dejaven podobno kot naš v Mississaugi pri razvijanju gospodarskih, kulturnih in znanstvenih odnosov med Slovenijo in Kalifornijo. Sklep o imenovanju častnega konzula pa določa, da se za to pozicijo v San Franciscu imenuje John Matija Hutar, ki je predsednik hotelske družbe Hotel Nikko San Francisco. Čeprav je ime bivšega kalifornijskega častnega konzula Marka Ryavca že zbrisano na spletnih straneh MZZ (kakor tudi ime bivšega častnega generalnega konzula Nove Zelandije, 77-letnega Dušana Lajovica, vsled njegove starosti in ne zaradi objave udba.net, Hutarjevega imena in naslov njegove konzularne pisarne pa na spletni strani MZZ RS še niso objavili.

Ker njegovega naslova ni v »Bell Telephone Directory«, objavljamo na željo naših bralcev naslov konzularne pisarne častnega konzula dr. Verbiča, kot je zapisan na spletni strani MZZ RS:

D.Sc. Zlatko A. Verbič, Honorary Consul - economics, CONSULATE OF THE REPUBLIC OF SLOVENIA, 8 King St. Ea., Suite 1800, tel.: 001 416 862 1026 fax: 001 416 253 5302, e-mail: consulgenslovenia-economics@bellnet.ca

Zanimivo je, da od osmih častnih konzulov severne Amerike (*R. B. Wilkenson - Texas, R. P. Kogovšek - Colorado, Dr. K. Zapp - Minnesota, Mrs. M. Bacinic - Florida, Mrs. Ginett Gagne Koch - New Brunswick, B. Palčič - British Columbia, Jože Slobodnik - Ontario in Dr. Zlatko Aurelius Verbič - Ontario*), Verbič je edini, ki rabi tudi elektronski naslov.

Sprašujemo se, zakaj se še MZZ ni odzvalo nasvetom, da se nastavi pri veleposlaništvu v Ottawa poklicni, dvojezični ataše, da bi se izboljšalo bilateralno trgovanje med Kanado in Slovenijo. Sedanje "konzularno" predstavništvo je dokazalo "svojo razočarljivo neproduktivnost in nesposobnost" kot je to med svojim obiskom Ottawa predložil premieru Chrétieniu sam predsednik državnega sveta RS, g. Janez Sušnik.

Toronto, Ljubljana, Nova Gorica, Trst:

V zadnji izdaji Glasila smo poročali o »konzularnem navalu« na Trst. Dober teden po njegovem obisku Kanade pa smo zvedeli preko ljubljanskih medijev, da je med 15. tekmeci zmagal nekdanji novogoriški župan Črtomir Špacapan, nazadnje pa direktor Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu in tako postal novi generalni konzul RS v Trstu. Zamenjal bo sedanjo generalno konzulko Jadranko Šturm Kocjan, ki ji poteče štiriletni mandat. Vendar med svojim obiskom Kanade in dvema intervjujema g. Špacapan te možnosti ni nikoli javno omenil.

"Vlada me je potrdila in zdaj mora svoje reči še Italija. Če bo šlo vse po načrtih, bom delo v Trstu nastopil 1. septembra. Rad bi nadaljeval dobro delo generalne konzulke. Prizadeval si bom za nadaljnjo krepitev sodelovanja med obmejnimi občinami. Poskušal bom doseči kaj več tudi na gospodarskem področju, posebno za krepitev ekonomske osnove slovenske manjšine. Glede na zadnje volitve v Furlaniji - Julijski krajini in Gorici pričakujem od Italije pozitiven odnos do mojega dela. Dobro poznam predsednika Furlanije - Julijske krajine Illyja pa tudi župana Gorice in predsednika goriške pokrajine Brancattija. Verjamem tudi v dobre odnose s tržaškim županom," je baje 3. julija povedal Črtomir Špacapan, med srečanjem v Novi Gorici.

Na vprašanje, ali je kandidiral še za kakšno drugo funkcijo in ali bi odšel v gospodarstvo, je odgovoril, da se je odločil za diplomacijo, lahko pa se bo v gospodarstvo (devet let je bil zaposlen v Primorju export) še vrnil. Ko so ga povprašali,

ali bo še kdaj kandidiral za novogoriškega župana (na zadnjih volitvah je izgubil dvoboj z Mirkom Brulcem, ravnateljem osnovne šole Milojke Štrukelj), se je samo nasmehnil in dejal, da bo morda čez tiri leta kandidiral za vodenje pokrajine, če bodo le-te že ustanovljene.

"Dovolj je bilo dela v občini. Štiri leta sem bil predsednik izvršnega sveta, dva mandata pa župan. Očitno so si Novogoričani želeli sprememb," je dodal Črtomir Špacapan, ki je še vedno predsednik občinskega odbora LDS v Novi Gorici (funkcijo bo v kratkem predal) in podpredsednik slovenske nogometne zveze. Okoli govoric, da naj bi kandidiral za direktorja šempetrske bolnišnice, je povedal, da o tem ni nikoli razmišljal in da so govorice verjetno plod nekaterih nesoglasij v bolnišnici sami ali pa dejstva, da je pred časom postal član sveta šempetrske bolnišnice.

ATTORNEYS AT LAW MILAN VAJDA & PARTNERS

Dalmatinova ulica 7 1001 Ljubljana p.p.1662 Slovenija
Phone: 011 386 1 431 4310 Fax: 011 386 1 433 3305

Milan Vajda
Odvetnik

Denis Frank Majzelj
Partner & Consultant

E-mail: vajda@odvetnik-vajda.si E-mail: Denis.Majzelj@ng-dev.net

Nudimo celovito pravno svetovanje in zastopanje pred sodišči, arbitražami in drugimi upravnimi organi v Republiki Sloveniji, za fizične in pravne osebe. Strankam svetujemo pri vodenju denacionalizacijskih postopkov in ekonomsko svetujemo pri tujih investicijah v Republiki Sloveniji. Kontakt je možen tudi v angleškem ali francoskem jeziku.

We offer full legal consultation and legal representation for legal and natural persons at the courts, for arbitrations and at other administrative organs in the Republic of Slovenia. We also consult about foreign investments in the Republic of Slovenia. All contacts can also be made in English or French.

SKGZ pozdravlja zahtevo o vključitvi Trsta v območje zaščitnega zakona

Ljubljanske novice, 7. avgusta 2003

TRST/ITALIJA - Ena od krovnih organizacij slovenske manjšine v Italiji, Slovenska kulturno-gospodarska zveza (SKGZ), je pozdravila nedavni sklep levosredinske opozicije v tržaškem občinskem svetu, ki je zahtevala vključitev itev občine Trst v območje veljavnosti zaščitnega zakona za slovensko manjšino v Italiji. "Vključitev Trsta v območje zaščite pomeni odpravljanje tistih zaprek, ki so nam vsem, Slovencem in Italijanom, preprečevale višjo kakovost življenja, prijaznost odnosov in nenazadnje gospodarski in kulturni razvoj," je v današnjem sporočilu za javnost zapisal predsednik SKGZ Rudi Pavšič. Zahtevo po vključitvi občine Trst v območje veljavnosti zaščitnega zakona je v ponedeljek podprlo vseh 16 tržaških občinskih svetnikov leve sredine. Ustrezno pismo pa so poslali paritetnemu odboru, ki mora določiti območje, kjer naj se izvaja zaščitni zakon. Po poročanju Primorskega dnevnika naj bi se paritetni odbor sestel septembra.

V pismu paritetnemu odboru svetniki leve sredine med drugim zahtevajo, naj v središču Trsta takoj začne delovati urad za odnose s pripadniki slovenske manjšine, glede javnih

dvojezičnih napisov pa zahtevajo, naj bodo ti nameščeni na kraškem območju in v predmestjih, ne pa tudi v tržaškem mestnem središču. To je povzročilo kritike strank Slovenska skupnost in Komunistične prenove, ki pa sta kljub tem pomislekom podprli besedilo pisma. Kot je danes poudaril Pavšič, vključitev Trsta v območje zaščite predstavlja enega pomembnejših dejanj uresničevanja zaščitnega zakona. Dejstvo, da so se za to rešitev odločili vsi svetovalci levosredinske koalicije, pa po njegovem nakazuje pot nadaljnega skupnega načrtovanja. Besedilo sicer po besedah Pavšiča predstavlja nujno sintezo med različnimi pogledi in stališči pisanega levosredinskega omizja. Kot je že zatrdil Pavšič, si bo SKGZ prizadevala, da bodo "delno omejevalni pogledi dokumenta odpravljeni v duhu odprtega pristopa do problematike naše skupnosti z vizijo pozitivnega pristopa do zaščitnega zakona".

SKGZ je tudi izrazila zadovoljstvo, da so svetovalci občin Zagraj in Trbiš napovedali, da se bodo v kratkem pridružili vsem tistim upravam, ki so doslej že pristopile v območje zaščitnega zakona.

Katastrofalne posledice suše v slovenski Istri

STA 13. avgusta 2003

KOPER - Najhujša posledica letošnje suše ni materialna škoda, bolj bistvena in bolj dolgoročna škoda je odsotnost slovenskih proizvodov na evropskem trgu in to v prelomnem letu, ko bo Slovenija vstopila v Evropsko unijo. Neprisotnost na trgu pa pomeni, da nas potrošniki ne bodo poznali, je na današnji novinarski konferenci o posledicah suše v slovenski Istri povedal direktor Kmetijske zadruge Agraria Koper Pavel Mihevc. Največ škode je zaradi suše na obalnem območju nastalo na oljkah, kjer bo upad pridelka 70-odstoten. Zaradi pomanjkanja dežja pa so

strokovnjaki v zadnjih dveh tednih ugotovili tudi veliko škode na vinogradih, ki so do zdaj sušo dobro prestali. Kmetijski strokovnjaki so prepričani, da suša v Sloveniji traja le še na Obali, saj je v slovenski Istri letos padlo le 28 odstotkov padavin glede na dolgoletno povprečje.

Druga dolgoročna posledica letošnje suše, zaradi katere so kmetje "na robu katastrofe oziroma sociale" je po Mihevcvih besedah prednost tujih in cenejših pridelkov na evropskem trgu, ki jim slovenski pridelovalci ne bodo mogli konkurirati. Poleg tega slovensko kmetijstvo po

njegovih besedah nima finančnih akumulacij, ki bi bile v tem letu nujno potrebne. "V tem letu bi se morali vsi, ki se ukvarjamo s kmetijstvom, finančno okrepiti, da bi se lahko v naslednjem letu enakovredno kosali s konkurenco," je prepričan Mihevc. Opozoril je tudi na dejstvo, da zaradi izpada dohodka kmetje iz slovenske Istre ne bodo zmožni konkurirati na državnih razpisih in na razpisih za dodelitev nepovratnih sredstev iz evropskega programa Sapard.

Predsednik uprave podjetja Vina Koper Nevio Pucer je zaradi letošnje suše izrazil veliko zaskrbljenost, kljub temu, da se je vinska trta do zdaj razvijala normalno oziroma prilagojeno vremenu. Pomanjkanje vode se je pokazalo le v času debeljenja grozdnih jagod, ki so ostale zelo drobne, je pojasnil Pucer. Grozdje je do zdaj po njegovih besedah normalno zorelo, le kisline močno padajo. Pucer še ni vedel, kdaj bodo vinogradniki začeli s trgatvijo, je pa prepričan, da bo letos vsaj dva tedna prej kot ponavadi, in sicer v začetku septembra. Kljub temu pa nekaj vinogradnikov že razmišlja o takojšnji trgatvi, s katero bi rešili vsaj nekaj pridelka.

Najbolj prizadeti so po njegovih besedah višje ležeči vinogradi, stari od tri do sedem let. "Čudež je, da je trta sušo prenesla do danes, zdaj pa lahko le tiho upamo na nekaj minimalnih padavin v naslednjih dneh," je povedal Pucer in dodal, da bi bila dobrodošla še osvežitev in bistveni padec nočnih temperatur. "Če bo šlo tako naprej, se diši po katastrofi," je zaključil Pucer.

Oljkarji so se v Slovenski Istri soočili še s spomladansko sušo, zato so v sodelovanju s stroko za preprečevanje škode zagotovili vse agrotehnične ukrepe. "Kljub temu je stanje v oljčnih katastrofalno," je povedal predsednik Društva oljkarjev slovenske Istre Danilo Markočič. Največ škode je nastalo v mladih nasadih do 15. leta, dejstvo pa je, da je takšnih večina nasadov v slovenski Istri. "Podatek o 300 tonah manj oljčnega olja v slovenski Istri, kar pomeni okoli 600 do 700 milijonov tolarjev škode na oljkah, pove vse," je zaključil Markočič.

Vodja izpostave Kmetijske svetovalne službe

Koper pri Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije Matja Jančar je podal nekaj podatkov o "kritičnih razmerah, ki še mejijo na naravno katastrofo". Razmere v kmetijstvu so se v slovenski Istri po njegovih besedah "podrle" zaradi visokih temperatur v zadnjem tednu. "Suši se je nehala upirati tudi naša paradna kultura, vinska trta in zdaj lahko govorimo o kaotičnih razmerah na celotnem področju kmetijske in ostale pridelave," je povedal Jančar.

Nenormalne razmere so po njegovih besedah celo v gozdu, kjer se od Črnega Kala proti morju sušijo drevesa, med njimi hrast in akacije. "Pri rastlinah o kakršnikoli proizvodnji ne moremo govoriti, saj gre le za njihovo golo preživetje," je prepričan Jančar. Na podlagi dolgoletnega povprečja bi moralo v slovenski Istri v osmih mesecih pasti 625 litrov padavin na kvadratni meter, letos pa jih je do zdaj padlo le 176 litrov na kvadratni meter, je pojasnil Jančar. Od začetka leta je po njegovih besedah le trikrat padalo več kot 20 litrov de ja na kvadratni meter, nazadnje 29. julija. Zaradi visokih temperatur in burje pa lahko po njegovih besedah v enem dnevu iz rastlin in iz tal izhlapi do deset litrov padavin, je med razlogi za sušo navedel Jančar. Na koncu so prisotni kmetijski delavci apelirali na odgovorne osebe, naj denar, ki ga namenjajo za odpravo posledic suše, raje namenijo za konkretne investicijske programe. Pri tem so izpostavili predvsem zagotavljanje primarnih vodnih virov z gradnjo akumulacij in ureditev namakalnih sistemov, ki bi nadomestili pomanjkanje padavin. "Kmetje v slovenski Istri ne bomo zapirali cest, preko medijev želimo le opozoriti na katastrofalne posledice suše na tem območju," je zaključil Markočič. V slovenski Istri je 38.000 hektarjev kmetijskih površin, od tega je 22.000 hektarjev površin namenjenih samo kmetijstvu. Največji delež površin, 2500 hektarjev, je namenjenih vinogradom, 1200 hektarjev oljčnim nasadom, nekaj več kot 1000 hektarjev površin pa je namenjenih pridelavi zelenjave in sadjarstvu. S kmetijstvom se po Markočičevih podatkih na obali ukvarja 4500 ljudi.

DVE ZAŽELJENI POBUDI LJUBLJANSKIH NOVIC:

Slovenec Slovincu POSLOVNA PRILOŽNOST

Povzeto iz Ljubljanskih novic, 24. julija 2003

Ker v uredništvu Ljubljanskih novic menimo, da je to možno, smo želeli z zgornjo rubriko doseči, da bi Slovenci v tujini in doma začeli komunicirati, predvsem pa smo želeli doseči to, da bi si izmenjali podatke, s čim se ukvarjajo in kje vidijo možne povezave.

Če sodimo, da so države Kanada, ZDA, Avstralija in seveda države EU, kjer se prav tako nahaja mnogo Slovencev v tujini, gonilna sila svetovnega gospodarstva, bi bilo vredno razmisliti, ali ni pomembno za obojestransko korist povezati Slovence, ki živijo in delujejo na the trgih. Njihova znanja so raznovrstna, kar bi lahko koristilo slovenskim gospodarstvenikom, da bi s svojimi produkti in storitvami s pomočjo pravih Slovencev prodrli na te pomembne trge.

MTAJ, časopisno založniško marketinško podjetje, d.o.o., kot izdajatelj elektronskega dnevnika LJUBLJANSKE NOVICE, izvaja ob tej dejavnosti tudi druge. Poglavitni del naše dejavnosti je izdelovanje spletnih sistemskih produktov.

Ker je jasno, da so tehnične rešitve spletnih

sistemov v prej naštetih državah enako dobre kot pri nas, če ne še boljše, smo se odločili predlagati svojim rojakom, da odpremo skupaj prodajno-predstavitveni portal izdelkov in storitev, ki jih izdelujejo ali nudijo. To preprosto pomeni, da bi v okviru novega produkta lahko vpisovali ponudbo, ki jo imajo na voljo, mi pa bi jim preko svojega oddelka za trženje pomagali v slovenskem prostoru iskati zainteresirane slovenske partnerje.

Na vas pa je, spoštovani Slovenci po svetu, da razmislite in nam posredujete še dodatne pobude, ki jih bomo v dobrobitvseh Slovencev z veseljem objavili, da tako skupaj dosežemo nove poslovne napredke v obojestransko korist.

Če nam bo uspelo povezati le nekaj sto Slovencev po svetu, bomo lahko zardili, da smo izpolnili del svojega poslanstva, da je Slovenec Slovincu poslovna priložnost. Elektronski naslov, na katerega pošiljate svoje pobude in predloge, je info@mtaj.si in so poleg slovenščine lahko napisane tudi v enem od svetovnih jezikov.

Internetni naslovi Slovencev po svetu na enem mestu

LJUBLJANA Nekoč nedojemljive razdalje so internetne povezave skrajšale na minimum. Pri vsem tem pa je pomembno to, da se tudi vse več Slovencev povezuje s pomočjo tega novega globalizacijskega povezovalca.

Da bi naše rojake še bolj povezali med seboj smo se v uredništvu Ljubljanskih novic odločili, da bomo v okviru rubrike VSE SLOVENIJE pripravili posebno podrubriko, ki smo jo poimenovali »**Splet Slovencev**«.

Gre za rubriko, ki bo omogočala na enem mestu dostop do spletnih strani, ki jih urejajo Slovenci po svetu. Če bi tudi vi želeli predstaviti

svojo spletno stran v rubriki »**Splet Slovencev**« na preko spodnjega vpisovalnika posredujte naslov svoje spletne strani, mi pa bomo poskrbeli, da bo na ustrezen način povezana in dostopna.

Vabimo torej vse Slovence po svetu, da nam posredujejo svoj internetni naslov, in o tej naši pobudi obvestijo vse, ki morda našega elektronskega dnevnika ne poznajo. V uredništvu smo prepričani, da bomo s tovrstnimi povezavami dosegli še večjo povezavo vseh Slovencev, predvsem pa omogočili večje sodelovanje in izmenjavo idej.

...V dneh, ko je sonce najvišje na nebu in vonj pokošene trave polni zrak, ko vse stvarstvo trepeta v polnosti rasti in zorenja ter čarobni plašč mavričnih barv pokriva vrtove in polja, pričajo iz preteklosti kot v sanjah spomin kresnih večerov in noči v Sloveniji... V večernem mraku, na bregu ob robu vasi se je zbralo staro in mlado...

Grmada suhega dračja je zagorela in poslala v nebo salve prasketajočih isker. Otroci so se stisnili k mamicam in mladina je iskala svojo družino... Čez dolino ob Savi smo začeli šteti kresove po bližnjih in daljnih hribih...

Romantika kresne noči je prinašala obenem spomin na turške vpade, ki so jih kresi naznanjali po Sloveniji. Na poti domov k poznemu počitku smo lovili kresničke, ki so svetlikale v temi...

...Danes, mnogo let po kresnih večerih v domovini, ob robu našega mesta utripajo po nočnem poletnem nebu luči mednarodnih letal, ki prevažajo potnike po vseh straneh globalne vasi... In ves božji svet gori... Sovraštvo in hudobija se izživljata v vojnah, poletna vročina uničuje zemljo, gozdovi v zapadni Kanadi in južni Evropi se spreminjajo v kupe pepela... Hude ure, lakote, suše in vojne reši nas, o Gospod!...

6. julija smo na Slovenskem letovišču praznovali naš 44. Slovenski dan, ki ga je organizirala Kanadska slovenska skupnost. Lep sončni dan je zbral stotine ljudi k dopoldanski maši in popoldanskemu kulturnemu programu. Slavnostna govornica je bila veleposlanica Republike Slovenije ga. Veronika Stabej. Naša mladina, pevska skupina Plamen, mladinski zbor Novi rod, recitatorji, plesni skupini Mladi glas in Nagelj daje poročstvo, da bodo slovenska misel, ideja in kultura še dolgo živele v Kanadi. Mladina je naša bodočnost! Program sta povezovala Nevenka Stajan-Slavinec in Stane Kranjc. Lojze Žižek, dolgoletni pevovodja in organizator prekmurskih pevcev je dobil nagrado Župnijske hranilnice Slovenija, katero mu je izročil Stanko

Zoldoš. Za ples pa je igral ansamble Ekart iz Slovenije.

Poletje je tudi čas piknikov, proslav, športnih iger in tekmovanj. Julijske sobote in nedelje na Slovenskem letovišču so bile rezervirane za športnike vseh let. Vreme je bilo večinoma ugodno, obiskovalcev čedalje več, kar je dobro znamenje za uspeh teh slovenskih ustanov in društev, ki so kot zelene oaze slovenstva sredi tuje zemlje.

Letovišče Planica blizu Bancrofta je koncem julija priredilo tridnevni program iger, tekmovanj in zabave. Tradicionalni 'Poletni večer' na Slovenskem letovišču 2. avgusta je zbral okoli 300 ljudi k večerji in plesu v naravi. Slovenski park pa je 3. avgusta kljub slabemu vremenu napolnil svojo dvorano, kjer je gostoval mladi, 4-članski ansambel Modrijani iz Slovenije. Večerni zvon, kjer poletne dni preživljajo prekmurski rojaki, organizira poleg piknikov za praznik Marijinega nebovzeta 15. avgusta tudi Proščenje - žeganje. Njihova letoviška kapelica je posvečena Mariji nebovzeti. Večina društev poskrbi za svoja nedeljska srečanja tudi sveto mašo. Pri Slovenskem letovišču pa imajo redno mašo vsako nedeljo ob 11. uri dopoldne.

Vsak začetek, vsak dan, vsako poletje in vsako življenje se enkrat izteče in konča, izgubi v preteklost, ugasne v večnost...

13. julija je ta svet zapustil Peter Pavlin, mož Štefke, rojene Štukelj, družinski oče, kulturnik, član Slovenskega doma. Rojen Ljubljančan, najmlajši preživeli član četniške skupine, ki je bila leta 1943 izdana v smrt pri Grčaricah. Za njim je 6. avgusta odšel v večnost podjetnik Janez Kastelic, član Slovenskega doma, oče petih otrok, ki je kljub mnogim življenjskim preizkušnjam dočakal 89 let. 11. avgusta pa so v Fruitlandu pokopali Janeza Šušteršiča v svojem 78 letu starosti. Naj jim Bog poplača njihovo zvestobo s Svojim mirom in večno srečo!

Zlati poročni jubilej

Anica Resnik

25. julija 1953 sta Frank Osredkar in Marija Tratnik v cerkvi Karmelske Materer božje v Torontu sklenila zakonsko zvezo, ki jo je blagoslovil župnik dr. Jakob Kolarič. Pridružila sta se novi mladi slovenski skupnosti, ki je takrat nastajala v Torontu in do danes ostala zvesta, nadvse delavna in poznana člana.

Njuna življenjska pot je zanimiva, pretresljiva in poučna zgodba dveh slovenskih rojakov, ki ju je vihar druge svetovne vojne in komunistične revolucije oropal lepe mladosti in varnega doma, ju vrgel v tujino, kjer sta se srečala in po poroki ustanovila nov srečnejši dom.

Družini dveh hčerk: učiteljice, Miriam, in overiteljice načrtov, Jackie, ter sedem vnukinj so njuna veselje in ljubezen. Župnija Brezmadežne in torontska slovenska skupnost nadomeščata Franku in Mariji izgubljeno domovino.

France Osredkar je bil rojen v Škofji Loki. Kot študent Srednje tehnične šole v Ljubljani je bil interniran v Italijo in kasneje leta 1943 kot Gorenjec od nemškega okupatorja poslan služiti v njihovo vojsko v vzhodno Nemčijo. Od tam je ušel v zapadno Nemčijo in v begunskem taborišču

služil Angležem. Leta 1950 je na poti v Kanado srečal Ludvika Stajana, prijatelja in poznejšega moža Marijine sestre Slavke. To naključje je vodilo Franceta v slovensko družbo pri nedeljskih mašah in družabnostih do Marije, bodoče žene in življenske prijateljice.

Delo v Fordovi tovarni avtomobilov ni odgovarjalo njegovi življenski ambiciji. Poslušal je svojo modro ženo Maro in si v času svoje redne službe z večerno šolo in potem kot redni študent v *Central Technical School* v Torontu pridobil tehnično znanje in poklic kot 'architectural designer' in še danes se svobodno udejstvuje v tem poklicu.

Frank je že 48 let zastopnik celovške Mohorjeve družbe za Toronto. Z ženo Maro sta od leta 1972 do leta 1985 organizirala Koroške večere v župniji Brezmadežne za pomoč Slomškovega dijaškemu domu v Celovcu. Pred tem sta v letih 1960 do 1962 pomagala ustanavljati župnijo Brezmadežne in skavtske organizacije. Gospa Mara je bila prva predsednica tamkajšnje Katoliške ženske lige in izmenoma še naslednjih osem let. Frank pa je bil delaven v cerkvenem odboru, dvanajst let odbornik župnijske hranilnice Slovenija ter je leta 1991 aktivno pomagal v kampanji za neodvisno Slovenijo. Skupno sta finančno podpirala bogoslovce v Sloveniji in Vietnamu. Za dom Karmeličank v Mirni peči pa sta pri torontskih Slovencih zbrala preko 17 tisoč dolarjev.

Mara Tratnik je bila rojena v Št. Petru pri Novem mestu v trdni kmečki družini devetih otrok. Globoko verna, poklicna šivilja in zavedna Slovenka je preživljala težke čase med italijansko okupacijo in komunistično revolucijo. Da bi si ohranila življenje, je morala zapustiti dom in do leta 1946 iskati zavetje po Sloveniji. Leta 1949 je iz taborišča v Spittalau našla pot v Kanado.

V Torontu je kmalu našla domačo družbo in začela razdajati svoje mlade moči kot strežnica pri svatbah, potem pa kot poklicna šivilja in

organizatorka društvenih prireditvev. Z lastnimi sredstvi je mnogo let šivala rutice mladim skavtom in opremljala društvena okna z zavesami. Pri Bogu so zapisane ure njenega karitativnega dela in njenega zgleda mnogim dobrim dušam, ki leto za letom žrtvujejo čas in denar za obstoj in rast božjega kraljestva na zemlji.

Za oddih in razvedrilo pa oba rada križarita na

velikh ladjah. Pacifik, Atlantik, Sredozemsko in Črno morje so jima nudili nepozabne lepote.

Slovesno praznovanje zlate poroke Franka in Mare Osredkar s sveto mašo v cerkvi Brezmadežne in z gostijo v restavraciji Linden je spet znamenje in sporočilo svetu in daljni Sloveniji, da je naš rod še zdrav, pošten in se veseli lepega življenja.

Prekmursko društvo Večerni Zvon

Za društvo "Večerni zvon", Miha Zakojč.

Prekmursko društvo "Večerni zvon - Evening Bell" je bilo ustanovljeno 23. septembra 1956. Tega dne se je zbrala skupina prekmurskih izseljencev v Torontu in se pogovarjali o organiziranju zimskega plesa. Ta ples je zelo dobro uspel in s tem se je začelo društveno delo. Društvo naj bi povezovalo prekmurske rojake in jim pomagalo v boleznih.

V letnem času so bili organizirani pikniki, ki so bili na tujih zemljiščih, ker še lastnega nismo imeli. Zmeraj je bilo dovolj prostovoljcev za delo in tudi obiskovalcev ni manjkalo. V okviru društva je delovala tudi folklorna skupina, ki pa je obstajala le nekaj let.

Po nekaj letih delovanja društva, se je pojavila misel o nakupu lastnega zemljišča. Prvo zemljišče se je kupilo vzhodno od Markhama. Potrebno je bilo opraviti mnogo dela, da so se lahko organizirali pikniki. Zaradi nedovoljene gradnje dvorane in bazena, smo morali to zemljišče prodati in 1971 se je kupilo sedanje zemljišče. Ponovno je bilo potrebno opraviti mnogo prostovoljnega dela še posebno, ko se je začela gradnja dvorane s prizidki. Še istega leta je bil zgrajen tudi plavalni bazen. Pikniki v letni sezoni so bili zelo dobro obiskani, še posebno tombola in vinska trgatav.

Leta 1973 je bila na sedanjem društvenem zemljišču zgrajena tudi kapela, ki je posvečena Mariji vnebovzeti. Vsako leto imamo "veliko mašo", ki je okrog 15. Avgusta in to praznovanje imenujemo prekmursko proščenje ali žegnanje. Ob dvajseti obletnici obstoja društva smo pripravili kulturni program, kar smo združili skupaj s proščenjem. Ta dan smo začeli imenovati

pomurski dan, saj so naši člani doma iz levega in desnega brega Mure.

Letošnji pomurski dan smo praznovali v nedeljo 17. Avgusta 2003. Zbralo se je precej naših rojakov od blizu in daleč. Maševali so kar trije duhovniki: gospod Mirko Turk, ki je župnik v Švibnem pri Zidanem mostu v Sloveniji, gospod Tine Batič, župnik iz Toronta in gospod Roman Travar, kaplan pri župniji Brezmadežne. Pri maši je pela prekmurska skupina pod vodstvom gospoda Alojzija Žizka, ki je prav tako zapela nekaj pesmi na popoldanskem kulturnem programu. Tega praznovanja se je udeležil tudi častni generalni konzul Republike Slovenije v Torontu gospod Jože Slobodnik s soprogo. Med drugimi gosti sta bila tudi gospod in gospa dr. Stanislav Raščan iz Slovenije, ki je podpredsednik slovenskega svetovnega kongresa. Naš program sta popestrili dve folklorni skupini iz Toronta: naš stalni gost - plesna skupina "Nagelj" pod vodstvom gospoda Cirila Sorška in plesna skupina "Mladi Glas" pod vodstvom gospe Nade Petrovič. Za popoldansko razvedrilo pa je poskrbel ansambel "Murski Val". Upam, da so se vsi prisotni dobro imeli, saj smo imeli dobro izbiro hrane in pijače, za najmlajše pa so bile igrice oziroma tekmovanja na prostem.

Kmalu se bo letna sezona zaključila z vinsko trgatvijo in jesenskim banketom. Tradicionalne prekmurske kolone pa bodo na razpolago v januarju z "bujto repo" in domačimi krvavicami.

V imenu društva "Večerni zvon" bi se rad zahvalil vsem, ki sodelujejo na naših programih in vsem, ki obiskujejo naše prireditve in se priporočamo še v bodoče.

Lujz Žižek

Milena Soršak

Letošnji dobitnik nagrade, ki jo vsako leto podeli Hranilnica in Posojilnica Slovenija zaslužnemu Slovencu, je gospod Lujz Žižek. Velikokrat ga vidimo pri tem ali onem delu v slovenski skupnosti, na dan prejema plakete na Slovenskem dnevu, ki je bil 6. julija na Slovenskem letovišču pri Boltonu, pa sem ga prosila za kratek pogovor.

Stan Žoldoš, predsednik H&P Slovenije
in nagrajenec Lujz Žižek

Srečala sva se v starostnem domu Lipa, kamor rad zahaja in pomaga, kjer more, čeprav ga od svojega doma loči dokajšnja razdalja.

Gospod Žižek, kaj mi lahko poveste o svoji mladosti?

Mladost sem preživeljal v svojem rojstnem kraju Turnišče v Prekmurju. Kljub temu, da sem odraščal brez očeta - ta je leta 1926 v času mojega rojstva odšel v Kanado s trebuhom za

kruhom - hranim prav lepe spomine na svoja mladostna leta. Oče je iz tujine gmotno skrbel za svojo družino in nisem občutil posebnega pomanjkanja. Ljudsko šolo sem končal v domačem kraju, gimnazijo pa v Murski Soboti. Ta čas je izbruhnila vojna. Leta 1939. sva z mamo nameravala oditi v Kanado, pa je začetek vojne preprečil načrte. Dve leti kasneje so Prekmurje zasedli Nemci in ga čez 10 dni predali Madžarom. Začeli so se težki časi. Z očetom so se pretrgale vse vezi in tako je bila prekinjena tudi gmotna pomoč. Decembra leta 1944. so me aretirali, a sem bil tik pred koncem vojne po srečnem naključju izpuščen. Potem sem dve leti prebil v jugoslovanski vojski. Komaj nekaj mesecev po odslužitvi vojaščine sem pobegnil v Avstrijo. Oktobra 1948. sem z ladjo prišel v Halifax in potem naprej z vlakom v Montreal. Na železniški postaji je čakala peščica slovenskih staronaseljencev, med njimi tudi moj oče. Pri njemu sem ostal le en dan. Že naslednji dan sem moral v Timmins, kjer sem dobil delo v rudniku zlata. Tega dela sem se vedno bal, a ravno to me je doletelo. Dve leti sem se spuščal 5000 čevljev globoko. Kakšno trpljenje! Neznosna vročina, zadušljiv zrak in stalna nevarnost so bili vsakdanji spremljevalci. Usoda je hotela, da sem preživel hudo nesrečo. Po njej se nisem več vrnil v rudnik. Odšel sem k očetu v Montreal, kjer sem se vpisal v redno tehnično šolo. Kljub temu, da sem bil poleg šole tudi delno zaposlen, so prihranki hitro kopneli. Leta 1953. sem našel zaposlitev v Sudbury.

In kje ste srečali svojo življensko družico?

Ženo Ivanko sem spoznal v Montrealu. Kot mnogo drugih slovenskih deklet je tudi ona ob koncu vojne s svojimi bežala. Iz Vetrinj je prišla v Montreal, kjer je delala pri neki družini. Poročila sva se leta 1954 in se dve leti kasneje preselila v Toronto, kjer se mi je ponudila služba tehničnega risarja.

Vem, da se večkrat poglobite v problematiko prekmurskega človeka?

V meni bije pristno prekmursko srce in že doma sem nekako čutil, da je bil življ onkraj Mure odtrgan od ostale Slovenije, rekel bi, da kar zapostavljen. Močno nas ločuje tudi prekmursko narečje. Zato mi je bilo vživetje v slovensko skupnost malo težje, bolj aktivno delovanje pa so mi v tistih časih preprečile tudi zdravstvene razmere v družini.

Dušo prekmurskega človeka sem hotel čim bolj približati ostalim Slovencem, zato sem pripravil več kulturnih prireditev. V dvorani Marije Pomagaj sem leta 1988. predstavil prvega papinskega (katoliškega) pisatelja v Slovenski Krajini Mikloša Kuzmiča ob njegovi 250. obletnici rojstva, leto kasneje pa profesorja dr. Vilka Novaka, velikega prekmurskega Slovenca iz Beltincev, ki ima največ zaslug za raziskovanje preteklosti prekmurskega človeka. Leta 1990. sem pripravil Porabsko srečanje in obenem organiziral nabirko za zupnišče v Gorenjem Seniku v Porabju na Madžarskem. Dve leti kasneje smo se spomnili 70. obletnice rojstva tretjega prekmurskega škofa iz Bogojine dr. Jožefa Smeja in imeli nabirko za

orgle v cerkvi Sv. Nikolaja v Murski Soboti. Leta 1999. sem pripravil predavanje ob 80. obletnici priključitve Prekmurja k Jugoslaviji oziroma Sloveniji. Organiziral sem tudi prekmursko pevsko skupino, ki redno nastopa na prekmurskih prošenjih in drugih srečanjih. V bližnji prihodnosti bomo izdali svojo zgoščenko.

Kje vse ste še sodelovali?

Po prihodu v Toronto sem postal član prekmurskega društva Večerni Zvon in bil več let trener prvega slovenskega nogometnega kluba v Torontu. Pri cerkvi Marije Pomagaj sem bil nekaj let član cerkvenega pastoralnega sveta in pevskega zbora. Sem član Krekove hranilnice in posojilnice. V njenem kreditnem in upravnem odboru sem sodeloval 19 let. Več let sem sodeloval v Slovenskem gledališču pri g. Vilku Čekutu. Zadnja leta pa sem bil bolj aktivno povezan s starostnim domom Lipa.

G. Žizek, prav lepa hvala za tale pogovor, iskrene čestitke ob prejemu plakete in še veliko zadovoljstva in uspehov v bodočnosti.

Šavrinske pupe en ragaconi v južnem Ontariju

Foto: Silvestra Brodnjak

Po dobrih štirih mesecih se je vrnila v južni Ontarijo znana istrska etnologinja Rožana Kostiel. Tokrat je pripeljala s seboj znano 10-člansko skupino, ki so z besedo in pesmijo, v narodnih nošah slovenske Istre predstavili slikoviti program: "Šavrinske pupe en ragaconi."

Gostovali so pri dručtvah: Bled, Lipa Park, Simon Gregorčič in Triglav ter pri župnijah sv. Gregorija in Brezmadežne.

Športne prireditve na Slovenskem letovišču

Milena Soršak

Na Slovenskem letovišču pri Boltonu so bila letos že dvanajstič po vrsti organizirana športna tekmovanja v baseball-u, odbojki in nogometu za slovensko mladino.

Prijavilo se je kar 256 mladih športnikov in športnic. Porazdeljeni so bili v 30 skupin. 12. in 13. julija je potekalo tekmovanje v odbojki za mladino od 18. do 25 leta starosti, ki ga je vodila Andrea Ferkul. Naslednjo soboto in nedeljo so se otroci od 6. do 9. leta starosti pomerili v T-Ball. Igre je koordiniral Louis Skubic. 19. in 20. julija je bilo tekmovanje v Softball za mladino od 10. do 13. leta, ki ga je vodil Frank Krmelj, naslednjo soboto in nedeljo pa za srednjesolce pod vodstvom Marjana Ulčarja. Ed Skrlj in Janez Križan sta poskrbela za nogometno tekmovanje za mladino od 6. do 17. leta, ki je bilo na sporedu 9. in 10. avgusta. Za ta šport se je letos prijavilo kar 108 tekmovalcev, kar je za 43% več kot lani. Za zaključek pa so se 16. in 17. avgusta pomerili v

odbojki še odrasli, za kar je poskrbela Mary Žigante.

Novost letošnjih tekmovanj je bila elektronska registracija, za katero je odlično poskrbel Boris Ulčar. Na ta način so bile vse časovne in druge informacije nenehno na razpolago vsem prijavljencem.

Prireditve so finančno podprli mnogi pokrovitelji, za uspeh turnamenta pa so poskrbeli nešteti prostovoljci, ki jim je slovenska mladina in slovenstvo v močno pri srcu. Tekmovnje so se udeležili tudi mladi iz Ottawe, Chicago in Arizone. Na ta način se kujejo nova poznanstva in prijateljstva, to je pa eden od namenov teh prireditev.

Informacije o prireditvah na Slovenskem letovišču preberite na spletni strani www.sloveniansummercamp.com

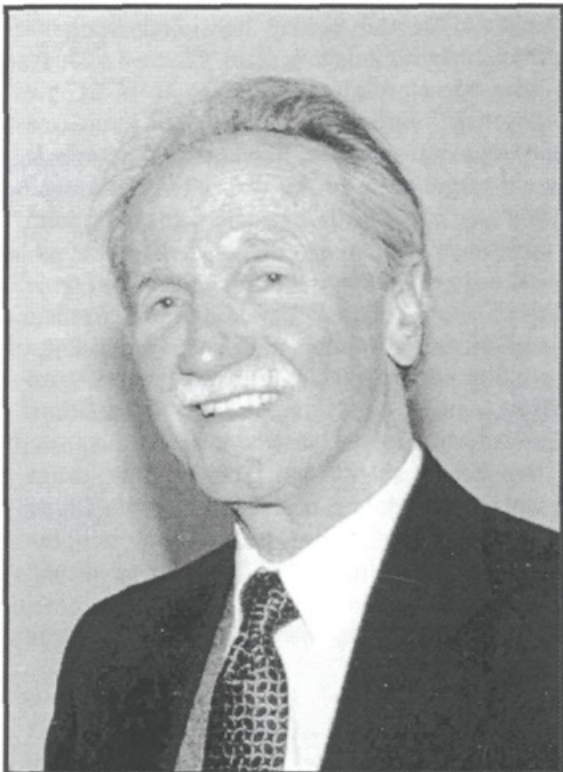
Mladi nogometaši na turnirju

IN MEMORIAM

Oskar Koren

Petra Pavlina ni več med nami

V nedeljo, 13. julija 2003, je v krogu svojih dragih mirno zaspal v večnost veliki slovenski rodoljub Peter Pavlin. Svojo mladost je preživel v Ljubljani in se je med italijansko okupacijo že kot šestnajstletnik pridružil borcem Draže Mihajloviča v borbi za osvoboditev Slovenije. Ob razpadu fašistične Italije, se je velik del okupatorske italijanske vojske pridružil partizanom, ki so skupaj s težko italijansko artilerijo po tridnevni borbi uničili njihovo postojanko pri Grčaricah. Kdor ni padel med borbo je bil ustreljen. Ta usoda je doletela preko tristo razoroženih ujetnikov, Čprav ranjen se je Peter čudežno rešil. Po vojni se je umaknil v Avstrijo, kjer je v spittalskem begunskem taborišču dokončal gimnazijo in se nato vpisal na univerzo v Gradcu.

Leta 1948 je emigriral v Kanado, kjer se je po enoletnem delu v gozdu v severnem Ontariju vpisal in studiral na »University of Western Ontario«. Pridobil si je tudi naziv »Commissioned Ontario Land Surveyer« in se je najprej zaposlil pri ontarijski vladi, nakar pa je odprl svojo lastno geodetsko podjetje. Končal pa je svojo poklicno kariero kot »Senior Land Surveyer« pri kanadski federalni vladi.

Bil je član »Knights of Columbus«, »Knights of Malta«, »Order of Alhambra« in »St. Vincent de Paul Society«. Bil je tudi predsednik geodetov južnega Ontarija, član številnih slovenskih društev in organizacij. Nekaj časa je tudi služil kot blagajnik Doma Lipa in v zadnjih letih kot podpredsednik Slovenskega Doma.

Ob zadnjem slovesu v cerkvi Sv. Gabriela pa se je pokazalo, kako cenjen in priljubljen je Peter bil. Cerkev je bila napolnjena in pri sveti maši je prisostvovalo šest duhovnikov. Pri obredih pa je bil navzoč tudi torontski nadškof in kardinal dr. Alojzij Ambrožič, njegov srednješolski sošolec in prijatelj.

Na »Holly Cross« pokopališču je njegov soborec Frank Grmek zaključil svoje poslovilne besede v latinščini:

»Sine libertas non est vita et vita sine libertas non est vital«

(Brez svobode ni življenja - če pa je, ga ni vredno živeti!)

Peter zapušča žalujočo ženo Štefko, rojeno Štukelj, hčerko Terezo, sina Petra, snaho in dva vnuka. Zapušča pa tudi mnogo prijateljev v slovenski skupnosti, kakor tudi med Kanadčani in drugih narodnosti. Naj ti bo rahla kanadska zemlja!

Drago Lavrenčič 1921 - 2003

Brane Kastelic

Drago Lavrenčič je bil BBC-jev sodelavec več kot 50 let

V Londonu je v ponedeljek v 83-em letu starosti preminil dolgoletni član slovenskega uredništva BBCija Drago Lavrenčič, ki je sodeloval tudi z drugimi uredništvii BBC-jevega World Servicea, saj je tekoče govoril in pisal v vrsti svetovnih jezikov.

Na BBC-iju se je Drago Lavrenčič, ki je v Ljubljani diplomiral na pravni fakulteti, zaposlil kmalu po drugi svetovni vojni. Več desetletij je bil najbolj prepoznaven slovenski glas slovenskega radia v Londonu, na katerega so se številni Slovenci navezali med 2. svetovno vojno, saj jim je bil edini stik s svobodnim svetom v najbolj mračnem obdobju njegove zgodovine.

Legenda "slovenske sekcije"

Kolega in prijatelj Drago je tudi po upokojitvi redno in aktivno sodeloval pri nastajanju naših programov. V slovenskem uredništvu BBC-ija so se menjavale generacije, Drago pa je ostajal dragocena vez med prvo generacijo slovenskih BBC-jevcev, ki so postavili trdne temelje slovenskemu uredništvu, in novinci, ki smo prihajali.

Drago je bil legenda slovenske sekcije. Vedno se je prilagajal novostim in sprejel, čeprav se je sprva nerad ločil od pisalnega stroja, tudi računalniško dobo novinarstva, ki sta ga svetovni

splet in elektronska pošta radikalno spremenila.

Pri temu mu je pomagal njegov izjemni spomin, ki je bil veliko boljši od spomina desetletja mlajših kolegov.

Edinstveni poliglot

Posebej priljubljeni so bili njegovi ponedeljkovi gospodarski komentarji, v katerih je v vsem razumljivem jeziku razlagal velikokrat ne ravno lahko razumljivo dogajanje v gospodarskem in poslovnem svetu.

Žal zadnjega je napisal in prebral na dan svoje tragične smrti. Ob sobotah je Drago Lavrenčič pripravljaj pregled pisanja svetovnega tiska, ki ga je prebiral v izvirkih, saj je tekoče govoril vrsto jezikov; med njimi angleščino, francoščino, nemščino, ruščino, italijanščino in španščino.

Nepozabni so številni sprejemi in druga srečanja v Londonu, na katerih se je Drago pogovarjal zdaj v francoščini, naslednji trenutek pa v nemščini, ali ruščini, ali katerem od drugih jezikov.

Takšnih ljudi in novinarjev ni več, ali pa jih je zelo zelo malo.

Srečanje v Nairobiju

Z Dragom sva se spoznala v začetku osemdesetih let, še preden sem se sam pridružil BBC-iju, in sicer v Nairobiju v Keniji.

Odšel sem na tiskovno konferenco, na kateri je Anthony Sylvester predstavljal knjigo Afriško-arabsko sodelovanje.

"Ti pa moraš biti Slovenc," mi je gospod Sylvester dejal v slovenščini, ko sem mu postavil, ne spomnim se več, kakšno vprašanje (on bi se ga gotovo spomnil).

"Ponosen sem, ko vidim mlade pametne Slovence hoditi po svetu," je bil Dragov stavek, ki ga ne bom nikoli pozabil. To je bil začetek več kot dvajsetletnega prijateljstva, ki se je utrdilo po mojem prihodu v London.

Anthony Sylvester je bil psevdonim publicista Draga Lavrenčiča, ki je našel čas tudi za pisanje

vrste knjig. Pisal pa je tudi za ugledne britanske časnike kot sta Financial Times in Economist.

Kot publist in novinar je bil na vseh celinah in je prepotoval ves svet, ki ga je poznal kot malokdo drug.

Vseposvoda je imel osebne prijatelje, povsod, posebej v Britaniji, pa je širil tudi krog prijateljev Slovenije in Slovencev. V Britaniji je neutrudno deloval za slovensko uveljavitev in večjo slovensko prepoznavnost, posebej v letih pred in po osamosvojitvi.

Kolikokrat sva se pogovarjala o tem, kaj bi še lahko Slovenci v Londonu naredili za Slovenijo.

Malo kdo je naredil več kot Drago, vendar ne na način, ki prinaša odlikovanj. Sogovornike je navduševal za Slovenijo kot predan slovenstvu, kot izjemno razgledani intelektualec, kot poliglot, kot novinar, ki je ob vsaki priložnosti "navijal" za Slovenijo.

Ljubljanska srajca

Čeprav je v Londonu preživel večji del življenja, je bil in ostal Ljubljančan, v svoje rojstno mesto zagledana "ljubljska srajca", ki mi je, someščanu, slikovito opisoval Ljubljano svoje

mladosti, medvojno in povojno Ljubljano.

Drago Lavrenčič je bil tudi izjemen pripovedovalec zgodb iz svoje in slovenske zgodovine.

Kako in kolikokrat sem ga prepričeval, naj napiše življenjepis, pa ga nisem mogel prepričati.

Kako in kolikokrat sem ga prepričeval, naj mi dovoli snemati najine pogovore - navadno sva ob ponedeljkih, ko je posnel svoj gospodarski komentar - ob steklenici rdečega (zdravilnega, kot je rekel Drago) vina sedla v "klub", BBC-jev pub v kleti Busha Housea, kjer je sedež World Servicea - pa je samo zamahnil z roko.

"Koga bo pa to zanimalo!"

Gospod in kavalir

Kljub temu, da je bil edinstven, da je bilo njegovo znanje in vedenje, ne samo o slovenski zgodovini, enciklopedično, da je bil poliglot in izjemen novinar, je bil skromen človek, ki ga je pohvala spravljala v zadrego.

Drago je bil tudi "gospod" novinar, vedno eleganten, redko kdaj brez kravate in obleke in kavalir, ki je damam poljubil roko, pridržal vrata, odstopil taksi...

Ob prvi obletnici, odkar nas je zapustil naš priljubljen Janez Skerbinek

Silva Plut

"Gozdič je že zelen" je zazvenela pesem Janezu v slovo na pokopališču Valley View v Delti, B.C., Kanada 2. avgusta 2002. Na dan je privabilo prenekatero solzo polnega števila navzočih iz Vancouvra in

okolice, števila, ki je glasno pričala o priljubljenosti tega moža in o spoštovanju, ki ga je užival, ko je bil še med nami. „Pomlad že prišla bo“, je kipel v nebo, mi pa smo se spoprijemali z dejstvom, da Janeza ne bomo nikoli več videli, da nas je za vedno zapustil.

Janez Skerbinek je bil eden od tistih ljudi, ki mu ni bilo treba dvakrat reči; samo omenil si mu kakšno idejo, pa je že gledal, kako bi jo uresničil. Ni se ustrašil velikih nalog, pa tudi majhnih se ni izogibal. Če pa je bilo treba v sili napraviti kakšen govor, je preudarne in sočutne besede kar z rokava stresal. Vedrina mu je bila napisana na obrazu, saj si ga vedno videl nasmejanega, čeprav mu življenje ni bilo vedno naklonjeno. Bil je poštenjak, damalo takih, tako na delu kot v privatnem življenju. Pogrešali ba bomo. Pogrešali njegovo vitalnost, njegovo vsestransko sposobnost, njegovo prijateljstvo. Težko si je predstavljati naše društvo brez Janeza, stebra naše slovenske skupnosti, pobudnika za novo,

ohranjevalca preteklega, zagovornika resnice in borca za višje vrednote.

Janez Skrbinek je zagledal luč sveta 13. avgusta 1937 v vasi Zidani most. Svoje otroštvo je preživel v Slovenskih konjicah, v družini osmih otrok. Bil je med najstarejšimi in je v svojem 20. letu, kot izučen kotlar, zapustil domovino, da si najde kruha v daljni Kanadi. Svojim koreninam, ki jih je močno čutil vse življenje, je vselej ostal zvest.

Ljubezen do domovine se je pri Janezu izražala v njegovi zavzetosti za slovensko stvar že takoj v začetku svojega bivanja v Kanadi. Takrat je navezal stike s Slovenci v Vancouvru, ki so ravno začeli osnovati svoje društvo. Ob rojstvu društva leta 1958 je Janez postal njegov prvi tajnik. Pozneje je med drugimi funkcijami sprejel še mesta predsednika, podpredsednika, blagajnika, obenem pa se je z vsem svojim bitjem zavzemal za kulturo. Skoraj ni bilo leta, da ne bi služil društvu v tej ali oni vlogi. V prvih letih je izstopal kot odličен dramski igralec, pozneje pa kot pobudnik za nove dejavnosti pri društvu. Tako so pod njegovim vodstvom zacvetele tradicije otroških prireditev, materinskega in očetovskega dne, vinske trgatve, pa še serviranja toplih jedi na društvenih prireditvah. Društvo je leta 1972 dobilo svoj dom, kar je Janez videl kot velik napredek in je svoj trud še podvojil za večji uspeh naše skupnosti. Bolelo ga je, kadar se je kaj zataknilo ali je bila ogrožena društvena bodočnost. Takrat so njegove besede spodbujale in iskale zlato sredino, vse za slogo, za medsebojno razumevanje, vse za ohranitev otoka slovenstva v oceanu tujine.

Njegov dom je bil kraj ljubezni in sreče. Z ženo Slavico sta si ustvarila toplo družinsko gnezdo v katerem so zrastle trije otroci: Rosalie, David in Mark.. V veliko veselje sta mu bili vnukinji Samantha in Sara in ves raznežen je užival njuni bližini. Vedno si je našel čas, da ga je preživel v krogu svojih dragih.

Našel si je čas za vsakogar. Med rojaki je bil znan kot človek, ki rad priskoči na pomoč, pa četudi v lastno škodo. Leta 1974 je na primer na

lastne stroške organiziral gostovanje »Štajerskih sedem« širom Kanade in v ZDA, kar pa ni bilo lahko delo, a govorilo je glasno o njegovih sposobnostih.

Janez je ljubil svoje sorojake in užival v njihovi družbi. Nema lokrat je bil on prav tisti, ki je prišel na dan s posrečeno idejo za kulturno prireditev. K njemu pa smo se zatekali tudi, če je šlo za bolj resne društvene odločitve. Njegova beseda je imela veljavo in njegova prisotnost je obarvala sleherno prireditev z nalezljivo vedrino in ji dala globlji pomen.

In kako rad se je od srca nasmejal in pripravljaj druge k smehu! Še danes ga vidim na odru oblečenega v jutranjo haljo, v copatah in s spalno čepico na glavi, ko se pripravlja, da vstopi v prho v nekakšno kabino z napisom »SHOWER«, očitno zgrajeno na odru prav v ta namen. Sliši se pršenje vode. Janez stopi v prho, iz katere začnejo frčati razni kosi oblačil. Potem pa čudovit operni glas napolni dvorano, pomešan z zdaj že nebrzdanim smehom občinstva, zavedajoči se, da je Janez spet eno 'pogruntal'.

Imel je tudi dar za pisanje v rimah. Nema lokrat smo se od srca nasmejaj, ko je ob rojstnih dnevih ali obletnicah prebral svoje hudomušne verze, ki jih je napisal v čast slavljencev.

Rad je pripovedoval zgodbe iz društvenega življenja. Neprecenljiva je bila njegova pripovedka o pikniku, ki ga je kot predsednik organiziral okoli leta 1967. Sam je to zgodbo takole opisal:

»Spomnim se piknika izven mesta Langley, B.C., na kravjem pašniku. Obisk je bil pravo presenečenje, saj je bilo število gostov trikrat večje kot običajno. Ker nam je zmanjkalo hrane, smo izpraznili lokalno trgovino, da smo lahko zadovoljili in nahranili prisotne. Vladalo je pravo slovensko vzdušje, kot smo ga včasih doživljaj doma.

Sredi popoldneva pride k meni neznan, po videzu fini gospod in me vpraša. če sem predsednik. Kar v zadregi sem bil, ko sem ga videl bosega, noge pa umazane od kravjih odpadkov, ki so mu še topli brizgali izmed prstov

na površje. Ko je pogledal na svoje bose, od kravjakov umazane noge, sem bil že pripravljen, da se mu opravičim. Pa me ni pustil do besede in dejal: 'Hvala ti za čudovit dan. Po dolgih letih se spet počutim, kot da sem doma, na naši slovenski zemlji in na našem pašniku!' Ponudil mi je pivo v zahvalo. Jaz pa sem se v trenutku oddahnil in obenem dojel, kako lahko majhne in preproste stvari neizmerno osrečijo človeka.»

Janez Skrbinek pa ni pustil svojega pečata le v slovenski skupnosti. Kot predstavnik sindikata pri CP Air se je 29 let zavzemal za delavske pravice in spretno vodil pogajanja med sindikatom in predstavnštvom letalske firme. Bil je spoštovan kot sposoben posrednik pri marsikaterem uspešnem sporazumu med delavci in vodstvom

CP Air ter veljal za preudarnega in poštenega sodelavca.

Kolikokrat so Janezove besede poživile bodisi društvene sestanke, ali kakršnakoli praznovanja, in kolikokrat so bile izrečene v tolažbo ob izgubi prijatelja Slovenca! Dva tedna pred svojo nenadno smrtjo je bil naprošen, da spregovori v slovo svoji sorojakinji. Svoj nagovor je začel z besedami: »Popolnoma nepripravljen sem, pa vendar, kdo more biti na nekaj takega.«

Tudi njegov odhod v večnost ni bil napovedan. Bog ga je poklical k sebi, ker je bilo njegovo zemeljsko delo opravljeno. Za njim pa še vedno ostaja globoka vrzel, ki jo bo težko zapolniti.

Pogrešamo ga, a v svojih srcih bomo za vedno ohranili njegov spomin!

“Iz življenja Slovenskega društva Vancouver”

Slike, ki so priskele prepozno za objavo v prejšnji izdaji Glasila

1 Materinski dan, 11. maja 2003

2 Ob priliki 20. obletnice romanja k Wetminster Abby, Mission, BC. Vodila sta ga nadškof, prezvišeni Franc Perko in g. Tine Batič.

3 Člani planinskega odseka na enih svojih pohodov.

GOSPODARSKI PAS NA JADRANU?

Poznan tudi kot *Ekstuzivna Ekonomska Zona (EEZ)* ali *Malteški Kompromis*

"Malteški kompromis" na račun Slovenije?

Leander Škof

Dan pred svojim dopustom v Hrvaški, je predsednik vlade Anton Rop na redni novinarski seji 1. avgusta v Ljubljani govoril tudi o reševanju odprtih vprašanj s Hrvaško. "V fazi pred volitvami je v obeh državah težko pričakovati, da bi lahko našli rešitev za probleme s Hrvaško", je Rop odgovoril na vprašanje STA. "Strinjam se, da bo verjetno potrebno počakati še en krog volitev v obeh državah ter se na to na znova usesti in najti kompromis. Brez kompromisa ne verjamem, da bo moč najti rešitev" je dodal Rop, vdan v usodo.

Ko je naslednji dan zagrebški *Jutranji List* objavil da je Hrvaško ministrstvo za kmetijstvo in gospodarstvo napovedalo, da bo v jeseni uvedlo "Gospodarski pas na Jadranu". Po poročilih STA gre za "gradivo o nujnosti uskladitve Hrvaškega načina gospodarjanja morja s svetovnimi standardi", ki ga bo v bližnji bodočnosti Sabor razpravljala. "Če ga bodo poslanci sprejeli, bo v jeseni začel veljati nov način gospodarjanja na Jadranu".

Gre za tako zvani "Malteški sporazum" ki ga je EU podelila Malti ob njenem sprejemu v evropsko unijo. Tak hrvaški diplomatski poseg je prerokoval politični analist David Genero katerega članek je bil objavljen v Delu 16. julija. Tam on jasno nakazuje razloge zakaj bo sedanja Hrvaška vlada skušala izkoristiti ta diplomatski trik v svoj prid in na škodo Slovenije.

Pod krinko "zaščite pred onesnaževanjem, potem ko bi jadranski naftavod začel delovati kot napeljava za izvoz ruske nafte" je hrvaški predsednik Josip Mesić zgodaj spomladi mimo grede omenil možnost razglasitve gospodarskega pasu na Jadranu.

Hrvaška stranka sprava (HSP) je predlagala saboru razglasitev gospodarskega pasu kot model zaščite hrvaških jadranskih voda pred

ulovom rib, namerjeno predvsem bolje opremljenim italijanskim ribičem pa tudi slovenskim. Tako bi bil tudi "parafiniran" sporazum med Račanom in Drnovškom nesmiseln, saj na Jadranu ne bi bilo več odprtih voda, do katerih bi bil dostop sporazumen. Pobuda za razglasitev gospodarskega pasu je takoj dobila podporo večine hrvaških strank. Podprlo jo je tudi ministrstvo za gospodarstvo, ki je pristojno tudi za ribištvo.

Upiralo se ji je samo zunanje ministrstvo, ki se je zavedalo, da bi taka odločitev negativno vplivala na odnose z Italijo, ki ščiti interese svojih ribičev. Zapletli bi se tudi odnosi s Črno goro, s katero meja na morju še ni določena. Mesićev koncept je bil preprost: take odločitve ne bo mogoče sprejeti, ko bo Hrvaška začela dialog z EU.

Taktika, ki jo izvaja Hrvaška je jasna. Z razglasitvijo gospodarskega pasu bi se Račan lahko dokončno odpovedal parafiniranem sporazumu z Drnovškom o razmejitev v Piranskem zalivu. Hrvaška bi dobila nadzor nad plovo tankerjev, dobila bi pa tudi naklonjenost ribičev, ki se čutijo ogrožene.

Tudi pogajalska taktika je jasna. Italijanom, ki jih ima hrvaška diplomacija za edine pomembne za svoj položaj, so tudi voljni nuditi koncesije. Skušajo tudi vplivati nanje, da bi sama Italija razglasila gospodarski pas v Jadranu s tem, da bi ponudili italijanskim ribičem višje kvote ulova. S Slovenijo pa takih pogovorov ni, saj Slovenija je za sedaj le bodoča članica EU in še nima takega vpliva, kot ga bo imela po maju naslednjega leta.

Po vsem sodeč so prepričani, da tudi z novim in neizkušenim premierom Ropom ne bodo imeli težav doseči njim ustrezne kompromise. Izgleda, da se tudi sam premier Rop tega zaveda. Sam je

priznal STA na svoji nedavni novinarski konferenci, da bodo razgovori s Hrvati šele po volitvah in da bodo Hrvati zahtevali velike kompromise.

Sprašujemo se zakaj je premeir Rop čakal tako dolgo preden se je začel resno zanimati za jadransko vprašanje.

MZZ zahteva uradno pojasnilo Hrvaške glede razglasitve gospodarskega pasu

LJUBLJANA - Slovensko zunanje ministrstvo je šele 4.8.2003 po diplomatski poti od Hrvaške zahtevalo uradno pojasnilo v zvezi z vprašanjem razglasitve izključnega gospodarskega pasu, kar je 1. 8. 2003 za jesen napovedalo hrvaško ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo.

Kot so sporočili z MZZ, je Slovenija v pogovorih na ustrezni ravni s predstavniki Italije in Hrvaške kot zainteresirana obalna država s teritorialnim izhodom na odprto morje izrazila pričakovanje po aktivnem sodelovanju pri vseh aktivnostih, povezanih z Jadranskim morjem. MZZ tudi poudarja, da bo Slovenija nasprotovala vsakršnim enostranskim potezam, ki bi bile v nasprotju s politiko in prakso Evropske unije ter določbami konvencije ZN o pomorskem mednarodnem pravu iz leta 1982 oziroma, ki bi predstavljale enostranski poseg v dogovorjene rešitve do dokončne uveljavitve meje na morju med Slovenijo in Hrvaško.

Kot so še sporočili z MZZ, je ministrstvo v pogovorih dobilo zagotovila, da naj bi morebitna razglasitev izključnega gospodarskega pasu v Jadranskem morju potekala na osnovi sporazumnega partnerskega dogovora vseh zainteresiranih držav "Jadranskega bazena". Tudi slovenski veleposlanik v Zagrebu Peter Bekeš je izrazil presenečenje zaradi napovedi hrvaškega kmetijskega ministrstva. Kot je v ponedeljek povedal v pogovoru za TV Slovenija, mu je namestnik hrvaškega zunanjega ministra Šimovič junija in julija v več pogovorih zatrdil, da Hrvaška

ne bo ukrepala enostransko, temveč bo to storila le v soglasju s Slovenijo in drugimi vpletenimi državami. Bekešje še opozoril, da bo morala Hrvaška kot država, ki želi postati članica EU, svoje ukrepe uskladiti z normami Bruslja. V Zagrebu sicer menijo, da je EU naklonjena razglasitvam gospodarskih pasov, je že poročala TVS. Toda kot poudarjajo na MZZ, EU v okviru skupne zunanje politike ni naklonjena ustanavljanju novih gospodarskih pasov na njenem območju, predvsem pa zelo jasno nasprotuje enostranskim razglasitvam oz. aktom. "Tako želimo v zvezi z nedavno informacijo hrvaškega ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo o razglasitvi izključne ekonomske cone v Jadranskem morju poudariti, da bo Slovenija nasprotovala vsakršnim enostranskim potezam, ki bi bile v nasprotju s politiko in prakso EU ter določbami konvencije ZN o pomorskem mednarodnem pravu oziroma, ki bi predstavljale enostranski poseg v dogovorjene rešitve do dokončne uveljavitve meje na morju med Slovenijo in Hrvaško," še poudarjajo na MZZ in dodajajo, da je bila 4. julija ustanovljena tudi posebna koordinacijska skupina, ki jo sestavljajo predstavniki MZZ, ministrstva za okolje, prostor in energijo, ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter ministrstva za promet, ki bo usklajevala aktivnosti Slovenije na tem področju.

Slovenija, ki je prevzela ribiški pravni red Evropske unije, kot zainteresirana jadranska in sredozemska država, aktivno sodeluje pri oblikovanju ribiške politike v Sredozemlju, kakor tudi pri vseh procesih in aktivnostih povezanih z Jadranskim morjem, ki v okviru EU potekajo v smeri zaščite ribolovnega morja in ekološke zaščite Jadranskega morja in Sredozemlja. V skladu z omenjenim se Slovenija aktivno pripravlja na sodelovanje na mednarodni konferenci, ki jo bo v zvezi z vprašanji izključne ribolovne cone v Jadranu konec letošnjega leta v Benetkah organizirala Evropska komisija, še napoveduje MZZ.

Razglasitev izključno gospodarskega pasu s strani Hrvaške pa bi lahko pomembno vplivalo

tudi na odnose s Slovenijo, predvsem glede določitve meje v Piranskem zalivu. Če bi izključni gospodarski pas razglasili tudi Italijani, bi s tem ukinili odprto morje na Jadranu, slovenske zahteve po koridorju do odprtega morja neposredno iz Piranskega zaliva pa bi postale brezpredmetne. To je sicer že 5. marca v Splitu nakazal hrvaški predsednik Stipe Mesič. "Če bi z Italijani razglasili gospodarski pas, na Jadranu ne bi bilo več odprtega morja. Slovenci bi v tem primeru po sporazumu z nami in Italijani dobili neškodljiv prehod do izhoda z Jadrana. S tem bi uredili vse težave s Slovenijo, vse, kar se nanaša na nadzor nad tankersko plovo in nasploh nad prometom po Jadranskem morju," je takrat dejal Mesič, ki je sicer poudaril, da gre za njegovo osebno mnenje. Dejal je tudi, da bi Slovenci s tem dosegli svoj strateški namen, to je, da bi dobili neškodljiv izhod z Jadrana, Hrvaška bi ohranila mejo z Italijo, kar je njen strateški namen, otrsela pa bi se tudi nekaterih žgočih vprašanj.

Hrvaška mora Sloveniji sicer že sedaj po mednarodnem pomorskem pravu zagotavljati neškodljiv prehod prek njenih teritorialnih voda, vendar pa morajo plovila, ki želijo to storiti, vedno zaprositi za dovoljenje. Slovenija pa si je doslej prizadevala, da bi imela neposreden dostop do odprtega morja; brez prehoda hrvaških teritorialnih voda. Če pa bi Hrvaška razglasila izključni gospodarski pas, bi morala plovila, ki bi želela vpluti oziroma izpluti iz slovenskih ozemelskih voda, za to zaprositi hrvaške oziroma italijanske oblasti, odvisno od gospodarskega pasu, po katerem bi se odločile za plovo.

J. Temlin: Hrvati si želijo z Italijani prilastiti Jadran

Ljubljanske novice 6. avgust 2003

LJUBLJANA - Hrvaška naj bi to jesen uvedla gospodarski pas na Jadranu, kar naj bi pomenilo, da bi si skupaj z Italijo razdelila Jadransko morje

in tako v celoti izločila Slovenijo iz morebitne gospodarske izrabe Jadrana.

To novico je že v soboto, 2. avgusta, objavil hrvaški Jutarnji list, ki je v članku zapisal, da je njihovo ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo že pripravilo ustrezeni dokument, ki naj bi ga v jeseni obravnaval hrvaški sabor.

Uvajanje gospodarskega pasu na Jadranu naj bi bilo po pisanju Jutarnjega lista celo usklajeno s pogoji Evropske unije. Pri tem pa časnik navaja, da sta se tovrstnega pristopa nedavno poslužili še Francija in Španija, ki sta v Sredozemskem morju opredelili tako imenovano ekološko cono. Hrvati ob ideji uvedbe gospodarskega pasu na Jadranu sploh ne govorijo več o Sloveniji, ampak le o delitvi Jadrana med Italijo in njimi. Ob tem navajajo podatek, da bo razdelitev potekala po pogojih, ki jih je določala pogodba med SFRJ in Italijo iz leta 1968, ko je bil Jadran razdeljen po sredini med takratno SFRJ in Italijo.

Sedaj, ko je Hrvaška samostojna država, želi delitev Jadrana opraviti z Italijo, ob tem pa Sloveniji, kot kaže, preprečiti, da bi tudi Slovenija lahko izkoriščala gospodarske dobrine, ki jih ponuja Jadransko morje. To enostavno pomeni, da bi slovenski ribiči praktično ostali brez lovišč; še več, Hrvati s takšnim predlogom zanikajo sprejet sporazum s Slovenijo, ki določa pravila na ribolovnem področju. Glede na razmišljanje Hrvatov o uvedbi gospodarskega pasu na Jadranu morda ni odveč razmišljanje prvaka Slovenske nacionalne stranke Zmaga Jelinčiča, ki je pred kratkim napovedal prvo mednarodno konferenco o sukcesiji Jadranskega morja; ta naj bi potekala 20. septembra letos v Beogradu. S konferenco želi Jelinčič razjasniti razmerje na ozemlju nekdanje SFRJ, ki se nanaša na Jadransko morje; prepričan je namreč, da bi morale priti do delitve Jadrana med državami naslednicami SFRJ. O tovrstnih pobudah se slovenska vlada ni nikoli izrekla, čeprav Hrvati včasih očitajo slovenskemu zunanjemu ministru, da enako razmišlja kot Jelinčič.

Ali bodo Hrvati uvedli gospodarski pas na Jadranu, kot kaže spodnji zemljevid, bo znano

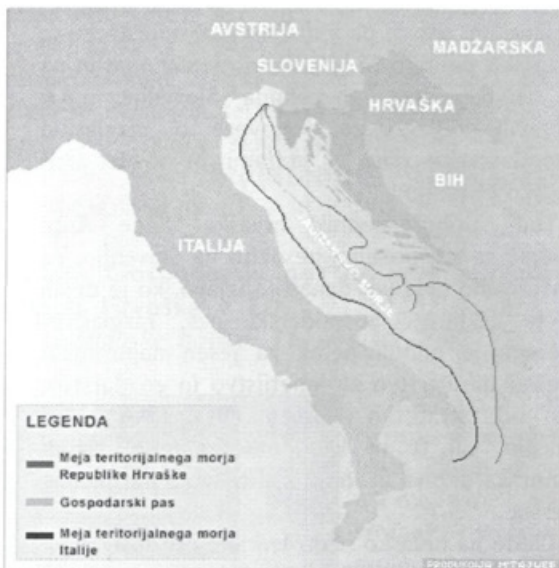
jeseni. Ob tem pa je res, da so na Hrvaškem že v pripravah na volitve, kjer različne opcije iščejo rešitve, kako dobiti potrebno število glasov na prihodnjih parlamentarnih volitvah. Kljub vsemu čudi to, da se je na razmišljanje sosednje Hrvaške o uvedbi gospodarskega pasu na Jadranu skupaj z Italijani brez Slovenije slovenska vlada odzvala z noto šele ta ponedeljek, 4. avgusta, čeprav hrvaški mediji že nekaj časa pišejo o tem, kako je na Hrvaškem vse pripravljeno za potrditev gospodarskega pasu s sosednjo Italijo.

STA je medtem objavila novico, da je slovensko ministrstvo za zunanje zadeve potrdilo, da je prejelo odgovor Hrvaške na noto, v kateri je MZZ od Hrvaške zahtevalo uradno pojasnilo glede vprašanja izključnega gospodarskega pasu, razglasitev katerega je na svoji spletni strani za jesen napovedalo hrvaško ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo. V odgovoru je hrvaška stran pojasnila, da bo vse aktivnosti, povezane z izkoriščanjem in zaščito Jadranskega morja, usklajevala tudi s Slovenijo, so sporočili z MZZ.

Ob tem je MZZ v sporočilu za javnost zapisalo, da je pomočnik hrvaškega zunanjega ministra Darko Bekič v današnjem pogovoru slovenskemu veleposlaniku na Hrvaškem Petru Bekešu, ki je potekalo na hrvaškem ministrstvu za zunanje zadeve, ponovno zagotovil, da Hrvaška, brez predhodnega dogovora s Slovenijo, ne bo izvajala nobenih aktivnosti, povezanih z razglasitvijo izključne ekonomske cone v Jadranskem morju. Obenem je predlagal, da naj bi v procesu posvetovanj in usklajevanj Slovenija in Hrvaška oblikovali skupno stališče do vprašanja gospodarskega izkoriščanja in ekološke zaščite Jadranskega morja in ga skupaj predstavili v okviru razprav, ki jih o ureditvi ribištva v Sredozemlju pripravlja Evropska unija.

Veleposlanik Bekeš pa je poudaril, da bo Slovenija nasprotovala vsem potezam, ki bi predstavljale enostranski poseg v dogovorjene rešitve do dokončne uveljavitve meje na morju med Slovenijo in Hrvaško, so še sporočili z MZZ.

Medtem je opozicija zahtevala, da se Rop takoj vrne s počitnic s Hrvaške, vendar on tega ni storil.

Pankretič: Hrvaška naj razglasi gospodarski pas v Jadranu po vstopu v EU

Ljubljanske novice, 8. avgusta 2003

LJUBLJANA - Hrvaška želi mimo Slovenije razglasiti gospodarski pas v Jadranu skupaj z Italijo, a brez Slovenije. Kot piše hrvaški Večernji list Slovenija nima dostopa do mednarodnega morja, zato ne more sodelovati pri širjenju jurisdikcije na Jadranu.

Slovenski politiki, ki svoje počitnice te dni preživljajo na hrvaški jadranski obali molčijo, če odštejemo noto, ki jo je slovensko zunanje ministrstvo naslovilo na hrvaško vlado, ki naj bi v svojem odgovoru zapisala, da bo morebitna razglasitev gospodarskega pasu v Jadranu izpeljana tudi v sodelovanju s Slovenijo.

Sodeč po izjavah hrvaških vodilnih politikov, ki predlog za uvedbo gospodarskega pasu pripravljajo je težko verjeti, da je odgovor na noto odkrit in pošten.

To dokazuje podatek, da se je hrvaški kmetijski minister Božidar Pankretič, tako piše **Večernji list**, letos februarja sešel z evropskim komisarjem za kmetijstvo in ribištvo Franzem Fischlerjem, marca pa z italijanskim ministrom za kmetijsko politiko Giovannijem Alemannom in na tej osnovi (brez obveščanja Slovenije p.p.), pripravil podlago za pogovore o razglasitvi gospodarskega pasu v Jadranu in to le med Hrvaško in Italijo.

Tudi podpredsednik hrvaške vlade Ante Simonič se kaj posebej ne ozira na Slovenijo, če upoštevamo njegovo današnjo izjavo, ko je dejal, da je izključni gospodarski pas, razglasitev katerega je minuli petek za jesen napovedalo hrvaško ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo, eno od strateško pomembnih vprašanj za Hrvaško, saj ta ni le obmorska temveč tudi pomorska država in mora ščititi svoje nacionalne interese.

Glede na hrvaško nedoslednost pri dosedanjih odprtih vprašanjih s Slovenijo, je tudi tokrat zato malo verjetno, da se bodo Hrvati o svojih načrtih v Jadranu, ki ga v dosedANJI zgodovini nikoli niso smeli ali mogli deliti, kaj posebej ozirali na Slovenijo.

Slovenija, ki bo s 1. majem prihodnje leto postala članica EU bi zato morala postaviti pogoj, da se hrvaški dovoli takšno razmišljanje šele, ko bo postala tudi sama članica EU.

Kaj to pomeni v praksi bodo razumeli tako slovenski pravniki, kot gospodarstveniki. In upati je, da tudi slovenski politiki.

Rop: Potrebno bi bilo dokončno dogovoriti mejo med Slovenijo in Hrvaško

STA, 11. avgusta 2003

LJUBLJANA - Ko se je premier Rop vrnil s počitnic na Hrvaškem je v izjavi za javnost, namenjeni predstavitvi stališča slovenske vlade do hrvaške namere o vzpostavitvi izključnega gospodarskega pasu v Jadranskem morju, izrazil

veselje nad napovedjo hrvaškega premiera Ivice Račana, da bo Hrvaška svoja dejanja in ukrepanja utemeljila na podlagi poprejšnjega dogovora in sporazuma s sosednjimi državami, torej tudi s Slovenijo. Kljub temu se postavlja nekaj vprašanj v zvezi s pobudo Hrvaške, je poudaril premier Rop in pri tem kot prvo navedel, da bi bilo, preden bi govorili o kakršnokoli conah - izključni gospodarski, ekološki ali morda tudi ribiški - treba "doseči in dokončno dogovoriti meje med Slovenijo in Hrvaško", torej bi morali ratificirati sporazum med vladama Slovenije in Hrvaške o skupni državni meji, ki je bil parafiran julija 2001.

Kot je pojasnil premier Rop, "si namreč zelo težko predstavljamo, na katerih osnovah in po katerih mejah bi postavili katerokoli od teh con". Po Ropovih besedah bo "Slovenija, tako kot tudi doslej, vedno nasprotovala kakršnimkoli enostranskim aktivnostim, ki bi posegale v morske prostore pod njeno suverenostjo in jurisdikcijo". Kot je ob tem poudaril premier, bo slovenska vlada poskrbela za ustrezno zaščito slovenskih gospodarskih in ribških interesov ter bo pri tem uporabila vsa ustrezna pravna in politična sredstva.

Slovenska vlada tudi meni, da izključni gospodarski pas ni najbolj primeren za polzaprt morje, kakršno je Jadransko morje, je dejal premier Rop in izpostavil, da bi bilo, če bi predhodno izpolnili ustrezne in potrebne pogoje, verjetno bolj smiselno govoriti o ekoloških conah, pa tudi o ribiških conah. V Sredozemlju namreč še ni vzpostavljen noben izključni gospodarski pas, vzpostavljene pa so nekatere ribiške cone in tudi nekateri postopki za vzpostavitev ekološke cone v primeru Francije, je med drugim pojasnil Rop.

V zvezi z današnjim sporočilom za javnost ministrstva za zunanje zadeve, v katerem to poudarja, da ima Slovenija teritorialni stik z odprtim morjem in posledično pravico do izključnega gospodarskega pasu, pa je Rop dejal, da je "Slovenija imela in ima teritorialni stik z odprtim morjem ter se šteje za naslednico

sporazuma med vladama SFRJ in Republike Italije o razmejitvi epikontinentalnega pasu med državama". "Nenazadnje je to vseskozi bila osnova za naš dostop do odprtega morja," je povedal premier Rop.

Slovenski premier je tudi poudaril, da se doslej s hrvaške strani uradno ni nihče posvetoval s Slovenijo o vzpostavitvi izključnega gospodarskega pasu in da je bila Slovenija o teh namerah obveščena le posredno in v odgovoru na slovensko noto.

Po Ropovih besedah imata Slovenija in Hrvaška zelo veliko skupnih interesov glede varstva okolja in trajnostnega razvoja Jadrana. Slovenija sicer letos predseduje Jadransko-Jonski pobudi, znotraj katere je že sprožila več postopkov glede varstva okolja in ekologije Jadrana. Pri tem je premier Rop navedel t.i. zadarsko pobudo, ki je bila predstavljena junija in v kateri so se dogovorili za nekatere skupne akcije v zvezi z varovanjem okolja v Jadranskem morju. Kot je še poudaril, je Slovenija izjemno zainteresirana za varovanje okolja v Jadranskem morju ter tudi za njegovo uravnoteženo gospodarsko izkoriščanje. Po mnenju Slovenije je to možno doseči izključno in samo na osnovi medsebojnega sodelovanja vseh držav ob Jadranskem morju, je dodal.

Kar zadeva morebitno srečanje s hrvaškim kolegom Ivico Račanom, pa je slovenski premier menil, da je v tej fazi bolj pomembno začeti ustrezne pogovore zlasti na multilateralni ravni, pa tudi na dvostranski ravni. Po Ropovih besedah bodo nekateri od teh pogovorov potekali septembra, slovenska stran pa bo dala tudi pobudo, da bi do takšnega srečanja prišlo v Sloveniji. Nekateri pogovori so že bili opravljeni, tako s hrvaškim zunanjim ministrom Toninom Piculo, sam pa se je pogovarjal s hrvaškim kolegom Račanom, je dejal slovenski premier.

Predsednik slovenske vlade je še pojasnil, da se ni predčasno vrnil s počitnic na Hrvaškem. "Glede na izjave hrvaškega predsednika Stipeta Mesiča in premiera Račana, ki sta poudarjala, da

se bo, če bo prišlo do vzpostavitve kakršnegakoli pasu, to zgodilo na podlagi dogovora in sporazuma, ni bilo neposredne potrebe, da bi predčasno končal počitnice," je povedal Rop. Kot je dodal, se je v Slovenijo vrnil zaradi različnih razlogov, med drugim zaradi usklajevanja dela vlade in nekaterih sestankov ter tudi zato, da bi predstavil stališče slovenske vlade do hrvaške namere za vzpostavitev izključnega gospodarskega pasu.

Račan: Gospodarski pas ne sme ogroziti vstopa Hrvaške v EU

Ljubljanske novice, 11. avgusta 2003

ZAGREB - Hrvaški premier Ivica Račan je v nedeljo na srečanju vodstva svoje stranke SDP blizu Splita ponovil sobotno izjavo, da se hrvaška vlada že dlje časa ukvarja z vprašanjem razširitve

jurisdikcije na Jadranu in da je praktično nepomembno, ali bo to gospodarski pas ali ribolovno območje, dodal pa je, "da bi bilo zelo slabo in škodljivo razglasiti gospodarski pas brez dogovora z Evropsko unijo in sosedami, ki so njene članice, ter to plačati z nevstopom v EU". O tem, ali bo razglašen za gospodarski pas ali ribolovna cona, se bo odločalo na seji v Benetkah, ki bo približno v času volitev na Hrvaškem, je še dejal hrvaški premier po navedbah Zagrebškega dnevnika Jutarnji list. V mislih je imel sestanek, ki bo v Benetkah 25. in 26. novembra na pobudo Evropske komisije o ribištvu v Sredozemlju. Račan se sicer osebno zavzema za to, da bi razglasili gospodarski pas in Hrvati bodo storili vse, da do njega pride, nikakor pa, kot je poudaril, ne želijo ogroziti vstopa Hrvaške v EU.

Pogačnik: Hrvaška ne more razglasiti EEZ brez dogovora s Slovenijo

Ljubljanske novice, 12. avgust 2003

LJUBLJANA - Država ne more razglasiti ekskluzivne ekonomske zone (EEZ), ne da bi pri tem upoštevala enake pravice in pravne interese sosednjih držav. Hrvaška zato ne more razglasiti EEZ tako, da bi posegala v prostor pod suverenostjo ali jurisdikcijo Slovenije, je za STA danes pojasnil strokovnjak za mednarodno pravo dr. Miha Pogačnik. "Zato na območju, ki je bilo predmet sporazumnega dogovora o poteku državne meje na morju, Hrvaška ne more enostransko razglasiti EEZ, ne da bi se o tem sporazumela s Slovenijo, tako kot se je sporazumela o poteku meje teritorialnega morja," je poudaril.

Tako kot vseskozi v času nekdanje SFRJ ima Slovenija tudi danes pravico do neposrednega teritorialnega izhoda na odprto morje, s tem pa ima tudi pravico do razglasitve EEZ, če se bo to zdelo v določenem trenutku politično primerno, morda kot odziv na razglasitev hrvaške strani, je še menil Pogačnik. "Če imamo teritorialni dostop do odprtega morja, imamo na tistem delu odprtega morja, ki se navezuje na slovensko teritorialno morje, tudi mi pravico razglasiti EEZ," je povedal. Kot je pojasnil Pogačnik, ki jeseni prevzema mesto direktorja Inštituta za evropsko pravo, je imela Slovenija v času nekdanje SFRJ vseskozi neposreden izhod na odprto morje in ga ima tudi sedaj na temelju dejstva, da je bila ena izmed jugoslovanskih republik in da je obstajalo enotno federalno morje. "Slovenskim ladjam ni bilo nikoli treba čez teritorialno morje druge države, da bi prišle na odprto morje. In takšno pridobljeno pravico Slovenija ohranja tudi danes," je poudaril.

Po Pogačnikovih besedah EEZ državi ne pripade avtomatično, ampak ga mora ta razglasiti. V ta namen običajno najprej sprejme notranje pravne podlage, kar je Hrvaška že storila s svojim pomorskim zakonikom, potem pa to po diplomatski poti notificira običajno

Združenim narodom, zlasti če je pogodbenica konvencije ZN o pomorskem mednarodnem pravu.

Kot je že pojasnil, lahko oceanske države, ki imajo pred obalo tako rekoč neskončno morje, razglasijo EEZ relativno preprosto. Pri državah z zaprtimi ali polzaprtimi morji pa mora država pri razglašanju EEZ spoštovati dejstvo, da se utegne njena cona prekrivati z enakovrstnimi zahtevki in pravicami drugih držav.

Fischler: ministru Butu pojasnil vsebino pogovorov EU in Hrvaške glede EEZ

STA, 12. avgusta 2003

Ljubljana - Slovenski minister za kmetijstvo Franc But se je danes z evropskim komisarjem za kmetijstvo in ribištvo Franzem Fischlerjem po telefonu pogovarjal o nameri Hrvaške, da naj bi skupaj z Italijo razglasila izključno ekonomsko cono (EEZ) v Jadranskem morju. Kot je But dejal za STA, je sam želel dobiti nekatera pojasnila, kaj se je Evropska komisija v zvezi s tem dejansko dogovarjala s Hrvaško in ali je prišlo do kakršnegakoli dogovora. Po Butovih besedah mu je komisar Fischler povedal, da je Evropska komisija na pogovorih s hrvaško stranjo pred nekaj meseci pojasnila, da je načeloma zainteresirana za čimbolj racionalno in okoljevarstveno gospodarjenje z morskim bogastvom ter da tudi v principu podpira nekoliko bolj restriktivne politike, vendar pa je v tem primeru mogoče takšne cone oblikovati samo v primeru skupnega dogovora v soglasju vseh zainteresiranih, torej v primeru Jadranskega morja Hrvaške, Italije in Slovenije.

Tomac: Hrvaška ne sme pristati na izsiljevanje

STA, 13. avgusta 2003

ZAGREB - Predsednik odbora hrvaškega sabora za zunanjo politiko Zdravko Tomac (SDP) je v zvezi z razglasitvijo izključne ekonomske cone (EEZ) na Jadranu poudaril, da ima Hrvaška pravico

na EEZ, kar je tudi nacionalni interes, vendar opozoril, da je treba, glede na željo Hrvaške postati članica EU, poiskati ravnotežje med tema dvema interesoma. Kot danes že poroča Zagrebški Vjesnik, Tomac sodi, da se ni dobro spuščati v odprt spor z Italijo in Slovenijo zaradi EEZ, toda "Hrvaška ne more pristati na izsiljevanje, da ne sme storiti tistega, kar je njena pravica". Za iskanje prave rešitve bo potrebna diplomatska sposobnost, je še ocenil.

Odgovori hrvaških politikov na vprašanje o razglasitvi EEZ kažejo, da Hrvaška, še posebej vladajoča koalicija, nima enotnega stališča glede tega vprašanja, piše časnik. Medtem ko hrvaška kmečka stranka (HSS) meni, da z vsakim dnevom odlašanja razglasitve EEZ Hrvaška izgublja ribji fond in ekološko bogastvo Jadrana, pa v socialdemokratski stranki (SDP) opozarjajo, da je treba pred razpravo v saboru o tej temi najprej razpravljati na odboru za zunanjo politiko, ki bi moral imeti vse argumente za in proti ter poiskati najboljšo rešitev za Hrvaško.

Za hrvaško narodno stranko (HNS) najnovejši razvoj dogodkov glede EEZ ne pomeni zaostrovanja odnosov s Slovenijo in Italijo, ampak gre za sodelovanje oz. urejanje odnosov in gospodarjenje z Jadranom. "Ker je Hrvaška suverena država, je razglasitev EEZ logično, slovenski odziv pa je logična reakcija tistih, ki imajo toliko morja, kolikor ga imajo," menijo v stranki in dodajajo, da Slovenija ne bi smela delati problemov tam, kjer jih ni.

Najnovejše slovenske reakcije so za stranko prava (HSP) panični poskus onemogočanja Hrvaške pri koriščenju njenih suverenih pravic. Slovenija ne more vplivati na razglasitev EEZ, to se lahko spremeni samo, če se po nekem čudežu slovenske teritorialne vode raztegnejo do mednarodnih voda v Jadranu, je dodal Tonči Tadić iz HSP.

Glavna opozicijska stranka Hrvaška demokratska skupnost (HDZ) pa naj bi o razglasitvi EEZ razpravljala na seji predsedstva stranke v Splitu predvidoma prihodnji teden. Takrat bo javnosti posredovala tudi svoja stališča

o EEZ, še piše Vjesnik.

Jelinčič: SNS bi Hrvaški onemogočila vstop v EU

STA, 13. avgusta 2003

LJUBLJANA - V zvezi z zadnjimi hrvaškimi "agresivnimi političnimi potezami" glede razglasitve izključne ekonomske cone (EEZ) v Jadranskem morju SNS poziva vlado in od nje tudi pričakuje, da ne bo ratificirala pristopne listine za vstop Hrvaške v Evropsko unijo. In če Hrvaška ne bo za dogovarjanje o vseh mejnih vprašanjih s Slovenijo, bo SNS predlagala tudi referendum o tem, da se vladi ne dovoli ratifikacija omenjene pristopne listine oziroma da se Hrvaški onemogoči tudi pozicija kandidatke za vstop v EU, je na današnji novinarski konferenci napovedal predsednik stranke Zmago Jelinčič.

Po besedah prvaka SNS se sicer Hrvaška na razglasitev EEZ v Jadranskem morju pripravlja že od prve polovice 90. let, mnoge aktivnosti v zadnjem času - tudi tajni pogovori hrvaških in italijanskih predstavnikov oblasti - pa kažejo, da je stvar resna. In da obe državi pri tem gledata le na svoje koristi, je poudaril Jelinčič. Hrvaška po njegovem mnenju pri vsem skupaj za zdaj nima večjega uspeha, svoji javnosti pa glede tega tudi ne posreduje resničnih informacij. Jelinčič je omenil tudi hrvaškega pomočnika ministra za kmetijstvo, ki naj bi pred kratkim med drugim izjavil, da države, kot je Slovenija, zaradi neugodne geografske lege nimajo pristopa v mednarodne vode. "Ob tem pa je pozabil, da je Slovenija od nekdanje pomorske države in da je bilo Jadransko morje vedno v okviru Jugoslavije in nikoli ni bilo hrvaško," je izjavo komentiral predsednik SNS.

V zvezi s problematiko EEZ v Jadranskem morju in hrvaško vlogo pri tem pa je nacionalna stranka danes na predsednika državnega zbora Boruta Pahorja naslovila tudi poslansko pobudo za uvedbo t.i. ekološke takse za tranzitni promet. Slovenija namreč po Jelinčičevih besedah pri vsakodnevem tranzitu prek Slovenije na Hrvaško

izgublja ogromna finančna sredstva, tranzitni promet pa močno vpliva tudi na onesnaženje naravnega okolja. Tudi izkušnje drugih evropskih držav na tem področju kažejo, da je okolje potrebno čimbolj zaščititi, zato SNS tudi predlaga uvedbo ekološke takse za tranzitni promet, ki bi jo pobirali na mejnih prehodih med Slovenijo in Hrvaško. Ob tem pa Jelinčič še predlaga, da bi vsem tujim vozilom brez katalizatorja prepovedali vstop oziroma vožnjo po ozemlju Slovenije.

Bajuk: Vlada mora glede meje s Hrvaško zavzeti jasno stališče

Ljubljanske novice, 14. avgusta 2003

LJUBLJANA - NSi ob zadnjih mejnih zapletih s Hrvaško odločno nasprotuje temu, da bi se takšna vprašanja urejala za hrbtom Slovenije, ki se ne bo nikdar odpovedala prostemu dostopu do mednarodnih voda, je na današnji novinarski konferenci dejal predsednik stranke Andrej Bajuk. NSi zahteva, da vlada pojasni, ali in v kakšni meri je bila izključna ekonomska cona v Jadranskem morju, ki naj bi jo razglasili Hrvati, predmet pogovorov ali dogovorov v dosedanjih pogajanjih s hrvaško vlado.

Po oceni NSi je skrajni čas, da se odprta vprašanja s Hrvaško, med katera sodi tudi določanje mednarodnih meja, urejajo na podlagi državnih in ne medstrankarskih interesov. V stranki pričakujejo, da bo slovenska vlada v najkrajšem možnem času podrobno obvestila vse parlamentarne stranke, vključno z opozicijo, o razvoju dogodkov in trenutnem stanju ter stališčih, ki jih je zavzela doslej.

O omenjenih zapletih poročajo le mediji, medtem ko jasna stališča vlade niso predstavljena, je opomnil Bajuk.

Podlaga za rešitev odprtih vprašanj,

povezanih z mejo, morajo biti mednarodni sporazumi in sklepi, ki so del teh sporazumov. NSi je prepričana, da bi morala Slovenija svojo suverenost izvajati na celotnem območju države in ne sme počasi popuščati, je opozoril predsednik NSi. Poudaril je, da je v mednarodnih krogih edina priznana meja Svobodnega tržaškega ozemlja (STO). To je dejstvo, ki mora biti izhodišče za nadaljnje pogovore o tem vprašanju. Temeljiti morajo na Londonskem in Pariškem sporazumu, na Osimskih sporazumih in sporazumu o nasledstvu.

Dokler ni urejena meja na kopnem in na morju, vprašanja, kot je napovedana hrvaška razglasitev izključne ekonomske cone, povzročajo le nemir, je menil vodja strankine poslanske skupine Janez Drobnič. Ponovil je, da morajo nadaljnja pogajanja o meji izhajati iz začetne točke, to pa so dokumenti z mednarodno veljavo. Za nadzor nad Piranskim zalivom mora skrbeti slovenska uprava, občinske meje pa se ne smejo spreminjati, je poudaril. Po njegovem mnenju je nesprejemljivo, da se zdaj spreminjajo stvari, ki so bile veljavne v nekdanji SFRJ, ko je Slovenija imela nadzor v Piranskem zalivu.

Vjesnik: Zagreb pripravil oster odgovor na slovensko noto o EEZ

Ljubljanske novice, 15. avgusta 2003

ZAGREB Hrvaško zunanje ministrstvo je v sredo pripravilo odgovor na slovensko noto v zvezi s pripravami Hrvaške na morebitno razglasitev izključne ekonomske cone (EEZ) na Jadranu, danes poroča Zagrebški Vjesnik. Sklicujoč se na hrvaške diplomatske vire časnik dodaja, da je odgovor po neuradnih informacijah precej oster, v bistvu pa ponavlja stališča, ki jih je hrvaško zunanje ministrstvo predstavilo že po prvem slovenskem odzivu. Tako naj bi odgovor poudarjal pomen razglasitve EEZ za Hrvaško, a vseboval tudi zagotovilo, da Hrvaška ne bo sprejemala nobenih enostranskih potez.

Odgovor naj bi po dokončni uskladitvi uradni Ljubljani poslali v prihodnjih nekaj dneh, v načrtu

pa je tudi nadaljevanje diplomatskih stikov, dodaja Vjesnik. Hrvaška stran naj bi tako predlagala, da bi se med 15. in 19. septembrom sešli namestnik hrvaškega zunanjega ministra Ivan Šimonovič in slovenski predstavniki, ki naj bi govorili o stališčih obeh držav do razglasitve EEZ na Jadranu.

Janša: Slovenska vlada vsako poletje v "defenzivi"

STA, 18. avgusta 2003

Ljubljana - Predsednik SDS Janez Janša je na današnji novinarski konferenci v zvezi z reševanjem odprtih vprašanj s Hrvaško med drugim poudaril, da bi bilo zelo dobro, če bi slovenska vlada predstavila nekatere "ofenzivne predloge", ko gre za nekatere najšibkejše točke v odnosih med obema državama, zlasti glede problematike varčevalcev nekdanje Ljubljanske banke. Namesto tega je slovenska vlada praktično vsako poletje "v nekakšni defenzivi", je dejal Janša, ko je komentiral odziv slovenske vlade na ponovno obujeni hrvaški predlog o razglasitvi izključne gospodarske cone v Jadranskem morju. V zvezi z reševanjem odprtih vprašanj s sosednjo državo je po njegovem aktualno tudi plačilo odškodnine, ki jo Hrvaška terjaa od Slovenije zaradi enostranske prekinitve dobave električne energije iz NEK. Če bo Slovenija plačala kakršnokoli škodo iz tega naslova, je po Janševem mnenju treba ugotavljati odškodninsko odgovornost tistih, ki so takšno odločitev takrat sprejeli - celotne vlade.

HKDU: zahteva preučitev hrvaško-slovenskih odnosov

STA, 18. avgusta 2003

Zagreb - Hrvaška parlamentarna stranka "Hrvaška krščansko demokratska unija" (HKDU) je v današnjem sporočilu za javnost ocenila, da so "zahteve slovenskega nacionalističnega voditelja Zmaga Jelinčiča o pripojitvi Zadra Italiji in Istre Sloveniji 'snetje maske' z uradne slovenske

politike," je poročala hrvaška tiskovna agencija Hina. Od hrvaške vlade pa je HKDU zahtevala preučitev vseh odnosov s Slovenijo - "od Piranskega zaliva, Krškega, Trdinovega vrha in Ljubljanske banke ter vidnih načrtov na hrvaško ozemlje," je po poročanju Hine še zapisala stranka.

Evropska komisija nasprotuje enostranskemu vzpostavljanju con na Jadranu

STA 19. avgusta

Ljubljana - Evropska komisija nasprotuje kakršnemu koli enostranskemu vzpostavljanju con na Jadranskem morju. Kot je poročala TV Slovenija, je bil takšen danes prvi odgovor pristojnih v Bruslju v zvezi s ponedeljkovim pismom ministrov za kmetijstvo in zunanje zadeve, Franca Buta in Dimitrija Rupla, evropskemu komisarju za kmetijstvo in ribištvo Franzu Fischlerju. V njem sta komisijo prosila za uradno stališče do razglasitve izključne ekonomske cone (EEZ) ali drugih con v Jadranskem morju s strani Hrvaške.

Račan si želi razumevanja sosed in EU glede EEZ

STA, 20. avgusta 2003

ZAGREB Hrvaški premier Ivica Račan je danes izrazil upanje, da bo v pogovorih s sosedami in predstavniki Evropske unije moč doseči soglasje ali vsaj razumevanje za razglasitev izključne ekonomske cone (EEZ) na Jadranu. V pogovoru z novinarji v Banskih dvorih je tudi izpostavil, da je pravna razglasitev te cone, ki je v hrvaškem nacionalnem interesu, stvar Hrvaške, da pa z njeno vzpostavitvijo Zagreb ne sme izzvati sporov s sosedami, prav tako pa ne sme škoditi svojemu strateškemu cilju vstopa v Evropsko unijo, je poročala hrvaška tiskovna agencija Hina.

MZZ odgovorilo na hrvaško noto glede EEZ v Jadranskem morju

STA, 21. avgusta 2003

LJUBLJANA - Slovensko ministrstvo za zunanje zadeve (MZZ) je danes, 21. avgusta 2003, preko hrvaškega veleposlaništva v Ljubljani odgovorilo na noto Hrvaške, ki jo je prejelo 19. avgusta 2003. Kot so sporočili iz MZZ je to glede navedb v hrvaški noti, da ne obstaja nobena pravna obveznost Republike Hrvaške in, da obvešča Republiko Slovenijo o svojih stališčih v zvezi z razglasitvijo izključne ekonomske cone (EEZ) ponovno poudarilo, da morajo v skladu z mednarodnim pravom države pri razglasitvi izključne ekonomske cone upoštevati enake suverene pravice sosednjih držav in ne smejo poseči v morske prostore pod njihovo suverenostjo in jurisdikcijo.

Slovensko ministrstvo za zunanje zadeve je, v zvezi z navedbami v hrvaški noti, da med ministrstvom že potekajo konzultacije, opozorilo hrvaško stran, da je v mesecu maju 2003 namestnik hrvaškega zunanjega ministra dr. Ivan Šimonovič na kurtoaznem srečanju, ob obisku predsednika Republike Hrvaške Stjepana Mesića v Ljubljani, pri državnem sekretarju na zunanjem ministrstvu Iztoku Mirošiču neformalno obvestil slovensko stran, da bo hrvaška vlada predvidoma še isti mesec imenovala posebno vladno komisijo, ki se bo ukvarjala z morebitno razglasitvijo con v Jadranskem morju. Slovensko stran je takrat omenjeno vzela na znanje in on tem poudarila, da ima Republika Slovenija v Jadranskem morju svoje tradicionalne in pravno varovane interese ter, da mora biti enakovredno vključena v kakršnekoli aktivnosti v zvezi z Jadranskim morjem.

Kot so še sporočili iz MZZ je sedaj slovenska stran hrvaško še posebej opozorilo, da le ta Republikli Sloveniji doslej še ni predstavila konkretnih vsebinskih predlogov, kljub temu, da je Ministrstvo za zunanje zadeve Republike Slovenije hrvaško stran večkrat zaprosilo za uradna vsebinska pojasnila. Ministrstvo za zunanje zadeve Republike Slovenije je poudarilo,

da je Slovenija, kot obalna jadranska država, vselej zainteresirana za dialog, zato sprejema pobudo Republike Hrvaške iz avgusta 2003 in predlaga sestanek na ravni vodij pravnih služb ministrstev za zunanje zadeve obeh držav, 16. septembra 2003 v Ljubljani.

MZZ je, kot je zapisano v sporočilu za javnost, ponovno poudarilo, da je Slovenija imela vseskozi v nekdanji SFRJ, kakor tudi ves čas po njenem razpadu in ima tudi danes, neposreden teritorialni izhod do mednarodnih voda in s tem tudi pravico do razglasitve izključne ekonomske cone.

Neposredni teritorialni izhod na odprto morje ni samo mednarodnopravno nesporen, ampak je tudi dejstvo, ki ga je potrdila Vlada Republike Hrvaške s potrditvijo Pogodbe med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško o skupni državni meji leta 2001. Republika Slovenija pričakuje, pred kakršnimikoli dogovori o eventualni razglasitvi kakršnekoli cone (ekonomske, ribiške, ekološke in druge) v Jadranskem morju, predhodno dokončno uveljavitev še parafirane, s strani Vlade Republike Slovenije in Vlade Republike Hrvaške potrjene ter javnosti predstavljene pogodbe o skupni državni meji.

MZZ je v svojem današnjem odgovoru na hrvaško noto izrazilo bojazen, da bi pretirana notranjepolitično obarvana obravnava občutljivih tem lahko škodila dobrim meddržavnim odnosom.

Šimonovič: Hrvaška Sloveniji namesto jalovih not ponuja pogovor

STA, 22. avgusta 2003

Zagreb, - Da se Hrvaška in Slovenija medsebojno "obkladata" z diplomatskimi notami, ni dobro, je ob hrvaških namerah razglasitve izključne ekonomske cone v Jadranskem morju za današnjo izdajo reškega časnika Novi list ocenil namestnik hrvaškega zunanjega ministra Ivan Šimonovič. V pogovoru za Zagrebški Vjesnik je tudi dejal, Hrvaška Sloveniji namesto jalovih diplomatskih not v tem trenutku ponuja

pogovore in pogajanja, poudaril pa je tudi, da imajo tako Hrvatje kot Slovenci več skupnih interesov kot nasprotovanj. Skupni interes je nedvomno tudi varovanje ribjega bogastva in ekološka zaščita morja. V skrajnem primeru, če Hrvaška razglasi EEZ čez nekaj let, ko bosta obe državi članici EU, bodo glede ribolova to t.i. skupne vode EU, kjer bodo lahko ribarili tako eni kot drugi, je še pojasnil Šimonovič.

Pogačnik: V primeru hrvaške razglasitve EEZ bi morala tudi Slovenija ustrezno ukrepati

STA, 23. avgusta 2003

LJUBLJANA - Strokovnjak za mednarodno pravo Miha Pogačnik se je v pogovoru za Radio Slovenija odzval na navedbe podpredsednika Mednarodnega sodišča za pomorsko pravo v Hamburgu in profesorja na Zagrebški Pravni fakulteti Budislava Vukasa za današnjo izdajo splitskega dnevnika Slobodna Dalmacija glede hrvaške namere, da razglasi izključno ekonomsko cono (EEZ) na Jadranu. V zvezi s tem, da meja s Hrvaško ni natančno določena, zato ni jasno do kod naj bi EEZ sploh segala, je Pogačnik za Radio Slovenija dejal, da še bo Hrvaška razglasila EEZ, potem bi po njegovem mnenju morala tudi Slovenija ustrezno ukrepati, bodisi v obliki protesta bodisi enakih ravnanj in razglasitve lastne EEZ, do katere Slovenija ima pravico, ki se ji ni nikdar odrekla.

Vjesnik: Slovenci očitno pozabili na nekatera pravila lepega obnašanja

STA, 23. avgusta 2003

ZAGREB - Hrvaški časnik Vjesnik se je v današnjem komentarju o dogajanju v minulem tednu dotaknil tudi odnosov Hrvaške s Slovenijo in polemike okoli napovedane hrvaške razglasitve izključne ekonomske cone (EEZ). Kot ugotavlja komentator, diplomatske protestne note letijo na vse strani, ne pogovarja se več v rokavicah, Slovenci pa so očitno pozabili na nekatera pravila lepega obnašanja, na to, da lahko vsak v svoji hiši dela, kar želi, če s tem ne moti sosedu.

Bukovec: Slovenija se glede EEZ ne more sklicevati na sporazum o meji

STA, 24. avgusta 2003

ZAGREB - Sporazum o slovensko-hrvaški meji, na katerega se sklicuje slovenski premier Anton Rop, nima nobene mednarodne pravne vrednosti, ker ni bil nikoli podpisan niti ratificiran. "V skladu s tem se Slovenija v sklopu posvetov o razglasitvi izključne ekonomske cone (EEZ) ne more sklicevati na ta sporazum," je povedala tiskovna predstavnica hrvaškega zunanjega ministrstva Natalija Bukovec. S tem se je odzvala na Ropovo izjavo, ko je dejal, da za izključno ekonomsko cono ne vidijo možnosti, preden se ne uredi vprašanje mej, ter da je sporazum o meji vlada sprejela in da je potrebna njegova ratifikacija na hrvaški strani. Tudi ko bo vprašanje meje urejeno, pa "se bo o coni odprlo kup vprašanj," je še dejal premier Rop, ki je dodal, da bodo pogovori o EEZ stekli sredi septembra.

Šimonovič za POP TV: Slovenija nima izhoda na odprto morje

STA, 24. avgusta 2003

Ljubljana - Namestnik hrvaškega zunanjega ministra Ivan Šimonovič je za oddajo TV klub v osrednji informativni oddaji POP TV 24 ur dejal, da Slovenija nima dostopa do odprtega morja. Dodal pa je, da so enakega mnenja tudi nekateri slovenski mednarodni pravni strokovnjaki. "Menim, da sklicevanje na parafirani sporazum, ki ni bil nikoli podpisan, kaj šele ratificiran, in za katerega je Zagreb dal jasno vedeti slovenski strani, da se z njim Hrvaška z ničemer ne počuti vezano, ni temelj, ki bi lahko spremenil to, da Slovenija nima dostopa do odprtega morja," je dejal Šimonovič za TV klub, ki je z gosti v studiu in s posnetimi izjavami obravnaval vprašanje morebitne hrvaške razglasitve izključne ekonomske cone (EEZ).

(Nadaljevanje in morda konec v naslednji izdaji)

Število prebivalcev v EU je v letu 2002 ob 0,3-odstotni rasti doseglo 379 milijonov

LJUBLJANA - Prvega januarja 2003 je v Evropski uniji živelo 379 milijonov prebivalcev, v evroobmočju pa 305,6 milijona prebivalcev. Število prebivalcev se je tako v letu 2002 v EU povečalo za 0,3 odstotka oziroma za 1.290.000 oseb, je sporočil evropski statistični urad Eurostat. EU pa je po številu prebivalcev še vedno daleč za Kitajsko (1283 milijonov prebivalcev) in Indijo (1042 milijonov prebivalcev), a pred ZDA (289 milijonov prebivalcev). Največ so k rasti prebivalstva v EU prispevale migracije, saj predstavljajo kar tri četrtine oziroma skoraj milijon novih prebivalcev unije.

Rast prebivalstva EU predstavlja le 2 odstotka rasti svetovne populacije, ki se je v letu 2002 povečala za 74 milijonov oseb. Pričakovana življenjska doba je za ženske najdaljša v Španiji (83,1 leta), za moške pa na Švedskem (77,7 let), najkrajša pa za oba spola na Irskem (78,5 leta za ženske in 73 let za moške).

Danes na svetu živi več kot 6,3 milijarde ljudi, polovica prebivalcev pa je mlajša od 25 let (med tem ko v Sloveniji ta skupina predstavlja samo 29,4 odstotka). Izvršni direktor Sklada ZN za dejavnosti o prebivalstvu (UNFPA) Thoraya Ahmed Obaid je v izjavi, objavljeni na spletni strani sklada, zapisal, da se moramo ob svetovnem dnevu prebivalstva osredotočiti na pravice mladih. Več kot milijarda prebivalcev je namreč stara med 10 in 19 let, kar je največja generacija mladih v zgodovini človeštva. Slovenija ima po zadnjem

popisu leta 2002 1.964.036 prebivalcev, kar je za 2,6 odstotka več kot pred 11. leti.

ČLANICE EVROPSKE UNIJE

DRŽAVA	Površina	Prebivalstvo
AVSTRIJA	83.855 km ²	8,1 milijona
BELGIJA	32.545 km ²	10,2 milijona
BRITANIJA	243.305 km ²	59,8 milijona
DANSKA	43.094 km ²	5,36 milijona
FINSKA	338.000 km ²	5,2 milijona
FRANCIJA	555.000 km ²	60,7 milijona
GRČIJA	132.000 km ²	10,96 milijona
IRSKA	70.284 km ²	3,4 milijona
ITALIJA	301.000 km ²	57,6 milijona
LUKSEMBURG	2586 km ²	460.000
NEMČIJA	357.000 km ²	82,1 milijona
NIZOZEMSKA	41.500 km ²	16 milijonov
PORTUGALSKA	92.000 km ²	10,3 milijona
ŠPANIJA	505.957 km ²	41 milijonov
ŠVEDSKA	450.000 km ²	8,9 milijona
CIPER	9251 km ²	753.000
ČEŠKA	76.866 km ²	10,3 milijona
ESTONIJA	45.277 km ²	2,4 milijona
LATVIJA	64.610 km ²	2,4 milijona
LITVA	65.300 km ²	4 milijonov
MADŽARSKA	93.030 km ²	10 milijonov
MALTA	3.156 km ²	390.000
SLOVAŠKA	49.034 km ²	5,4 milijona
SLOVENIJA	20.273 km ²	2 milijona
POLJSKA	312.685 km ²	39 milijonov

Vir: EU STA

13. mednarodni slavistični kongres v Ljubljani.

Vlasta Plahuta Simčič, Delo 16. avgusta 2003

Najpomembnejši slavistični forum, kar jih obstaja - Mednarodni slavistični kongres - prvič gostimo v Sloveniji. Okoli 600 slavistov iz 38 držav se je zbralo v Cankarjevem domu iz vsega sveta. Pomembni znanstveni forum so na svečani otvoritvi od slovenskih politikov pozdravili predsednik državnega zbora Borut Pahor, zunanji minister Dimitrij Rupel in kulturna ministrica Andreja Rihter. Prvotno napovedan predsednik države Janez Drnovšek pa se je, tako kot rad naredi, ko gre za kulturne (*ali izseljenske op. ur.*) prireditve, opravičil.

Kongres je organiziral Slovenski slavistični komite skupaj z Mednarodnim slavističnim komitejem, ob strokovni in moralni podpori ZRC SAZU in Filozofske fakultete ter z operativnim organizatorjem Cankarjevim domom. Predsednica mednarodnega slavističnega komiteja ter predsednica organizacijskega odbora Slovenskega slavističnega komiteja Alenka Sivic-Dular je poudarila, da je to največja prireditev na področju slavističnih znanosti in disciplin. Kongres je po tradiciji zasnovan filološko, zato so tudi tokratna njem zastopani štirje osnovni tematski sklopi: jezikoslovje, literaturna zgodovina in teorija,

kultura in zgodovina slavistike. V okviru jezikoslovja je poudarjeno sociolingvistično področje, vprašanja slovanskih jezikov v kontekstu sodobnih globalizacijskih teženj. Na programu sta bili tudi dve posebni literarno-zgodovinski temi: (*Adam Mickiewicz, Aleksander Puškin in France Prešeren v slovenskem in evropskem kontekstu ter Problematika umetnostnega ustvarjanja v izseljenstvu*) ter tematski sklop iz zgodovine slavistike (ob 250. obletnici rojstva Čeha Josefa Dobrovskega, očeta slovsanske filologije).

Slavisti so zaključili svoje srečanje 21. avgusta.

Minister za zunanje zadeve dr. Dimitrij Rupel je v svojem nagovoru udeležencem poudaril, da je problematika vpliva globalizacije na jezik, s katero se ukvarja tokratni kongres, izredno aktualna tudi za Slovenijo, še posebej v luči njenega skorajšnjega članstva v EU in zvezi NATO. Kljub skupni vse bolj državi podobni ureditvi Evrope si ne moremo predstavljati, da bi katerakoli članica EU odrekla svojemu jeziku, saj predlog nove ustave vsebuje tudi načelo kulturne in jezikovne raznolikosti.

35. letnica New Swing Quarteta

Ljubljanske novice - J. Temlin 13. Avgust, 2003

LJUBLJANA - Slovenski New Swing Quartet letos praznuje svojo 35. obletnico delovanja. Gre za skupino glasbenikov, ki jih Slovenci lahko uvrščamo med tiste, ki so dosegli tudi svetovni sloves.

Kvartet iz Šentjurja pri Celju že 35 let poustvarja in predstavlja svojemu občinstvu po vsem svetu lepote črnske glasbe, pesmi iz cerkva ameriškega juga. In morda je prav njihova zagnanost tista, da se lahko Dare Hering prvi tenor, Oto Pestner drugi tenor, Toma Kozlevč bariton in Marijan Petan bas pohvalijo, da so znali in zmogli »preživeti« na glasbenih odrih s svojim ustvarjalnim pristopom kar 35 let.

In letos, ko praznuje New Swing Quartet svojo 35. obletnico, so pripravili še kar nekaj koncertov; omeniti pa velja koncertno turnejo prihodnjega tedna, kjer bodo slovenski »črnski« pevci gostili na svojih koncertih tudi znameniti ameriški kvartet The Golden Gate. Da skupina The Golden Gate Quartet ali Five Blind Boys Of Alabama upravičeno nosi naziv poslanikov črnske glasbe po vsem svetu, ni potrebno posebej poudarjati. Gre za skupino, ki je obredla ves svet in ki je na več kot dvesto koncertih po evropskih in azijskih odrih širom po svetu približala lepoto Bogu predanih pesmi iz cerkva ameriškega juga.

Poletni obračun Kanadskega slovenskega kongresa

Poročili pripravil dr. France Habjan

Glavni odbor KSK je na zadnji seji pred poletnimi počitnicami pregledal pol-letno opravljeno delo in ugotovil, da so bili vsi predlogi sprejeti na zadnjem občnem zboru tudi uresničeni. Nabirka v pomoč vračajočim slovenskim rojakom iz Argentine je do 10. julija dosegla kar zavidljiv uspeh in nabrana vsota **\$14,025.00** je bila poslana v Slovenijo in sicer predsedniku Rafaelske družbe župniku Janezu Riharju, ki bo sporazumno s KSK komisijo razdelil podporo potrebnim povratnikom v Slovenijo. Naj omenimo tudi dejstvo, da bo del poslana nabirke poslan tudi nekaterim rojakom v Buenos Aires in predvsem številni družini v Mendози.

Nabirka je tudi pokazala izredno darežljivost naših rojakov v Britanski Kolumbiji, ki so do sedaj nabrali skoraj \$8,000.00. Tukaj gre zahvala našemu pridruženemu članu odbora g. Ivo Bergantu iz Vancouvra ter seveda tudi našima duhovnikoma g. V. Batiču in g. C. Čargi, ki sta ob svojih obiskih priporočala pomoč rojakom v stiski. Seznam darovalcev je priložen. Nabirka bo trajala do konca meseca septembra. Vsakdo lahko

nakaže svoj dar »Slovenian benevolent fund« pri Hranilnici in Posojilnici Slovenija.

KSK je tudi na seji razpravljal o dogajanju v Svetovnem slovenskem kongresu, ki je meseca junija dvoje važnih dogajanj: Svetovno srečanje znanstvenikov in gospodarstvenikov ter 5. zasedanje svetovnega slovenskega kongresa. KSK je poslal na zasedanje svoje predloge glede prihodnjega dela in po uradnem poročilu iz zasedanja moremo ugotoviti, da so bili sprejeti 3 temeljni predlogi KSK: Novi odbor SSK se mora soočiti z vprašanjem vračanja slovenskih rojakov iz Argentine, uresničenje Statusa Slovencev brez slovenskega državljanstva ter obnovitev delovnih konferenc. KSK je tudi poslal dve spomenici: Državnemu tajništvu Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu ter predsedniku državnega sveta g. Janezu Sušniku glede ureditve delovnih odnosov Slovenije do Slovencev po svetu.

Odbor KSK si je zadal program za nadaljnje delo in sicer: ureditev kongresnega arhiva, ki je postal zelo obširen; ter predstavitev knjige dr. J. Vintarja z naslovom: »Od Lipe v Maple Leaf«.

Iz Svetovnega slovenskega kongresa

Srečanje slovenskih znanstvenikov in gospodarstvenikov je bilo od 25. do 27. junija na Bledu. Številne zbrane rojake širom sveta je na začetku zasedanja nagovoril tudi državni predsednik Janez Drnovšek. Vsi prisotni so ugotovili, da so taka srečanja ne samo zaželjena, ampak tudi obojestransko potrebna.

Med zasedanjem 28. junija v Ljubljani je SSK izvolil tudi nov osrednji kongresni odbor načelu s predsednikom dr. Borisom Pleskovičem iz Washingtona. Za prvega podpredsednika je bil izbran g. Dušan Lajovic, bivši častni konzul iz Nove Zelandije. Drugi podpredsedniki pa so še sledeči: Marjan Terpin (Italija), dr. Stanislav Raščan (Slovenija), dr. Mateja de Leoni Stanovnik (ZDA) ter Franci Feltrin (Slovenija). V upravni odbor pa je bil izvoljen g. Jože Kastelic iz Kanade.

SSK je s 15. junijem namestil v kongresno

tajništvo gdč. Sonjo Avguštin, ki se je vrnila ravnokar iz Argentine. Na zasedanju je tekla beseda tudi o vprašanju osrednje kongresne publikacije »GLASILO« in njegovem financiranju. Temeljito so se soočili o potrebi ponovne vzpostavitve delovnih konferenc. Velja poudariti tudi sklep upravnega odbora, da bo prihodnje leto svetovno srečanje arhitektov iz sveta in Slovenije.

KSK - Seznam darovalcev za pomoč vračajočim argentinskim Slovincem

British Columbia		Ontario	
Ime	Vsota	Ime	Vsota
Mr & Mrs J. Plut	100.00	Dr. Srečko Pregelj	1,000.00
Mr & Mrs J. Skuk	50.00	Elizabeth Tanko	100.00
Mr F. Kovacic	50.00	Dr. Stanley Bah	100.00
Mrs. Włodarczyk	20.00	M. Suhadolc	100.00
Janez in Maria Kramar	100.00	Joseph Pust	100.00
Vinko Mocnik	100.00	Marko Ferfolia	100.00
Agnes Jaksa	50.00	Gizel Hauzer	50.00
Ida Krajsek	50.00	S. Zadel	250.00
Ivan Rozanc	100.00	Josephine Vegelj	100.00
Tony Pisotek	20.00	Ann & Joseph Rocnik	200.00
Ivan Drogenik	20.00	Mara & Frank Osredkar	100.00
Boris Kramar	20.00	Dr. F. Habjan	100.00
Mr & Mrs S. Hrescak	4,000.00	Mary Lavrisa	200.00
Mr & Mrs A. Golobic	100.00	Marija & Janko Catez	1,000.00
Mr C. Lunka	100.00	Franc Rihar	100.00
Mr & Mrs L. Bergant	150.00	Marija Dejak	50.00
N.N.	5.00	Valentin Pregelj	50.00
Mr Karel Campa	100.00	Karel Volcansek	200.00
Rudi Lovsin	50.00	J. Sersek	200.00
Rudi Hudovernik	20.00	Helena Golob	200.00
Tomaz Pauletigg	50.00	Leander in Tjasa Skof	1,000.00
Mr & Mrs Zabjek	50.00	Josephine in Paul Novak	200.00
Frank Volk	100.00	Angelica & Ivan Zakrajsek	50.00
Nick Arbanas	50.00	Rev. A. Zmec	100.00
Tony Decman	20.00	Dr. Peter Klopchic	30.00
Henry Novak	1,000.00	Frances Cestnik	100.00
Joze Novak	1,000.00	Peter Novak	50.00
Justina Krajsek	20.00	Rev. Tine Batic	200.00
Natasa Sirotic	20.00	Ivanka Polajnar	50.00
Joe Markelj	20.00		
Slovinci iz Prince Ruperta	410.00	Skupno	6,080.00
Skupno	7,945.00		

Berlinski zid

STA, 13. avgusta 2003

BERLIN - V Berlinu so s spominsko slovesnostjo obeležili 42. obletnico začetka gradnje berlinskega zidu, simbola razdelitve Nemčije v času hladne vojne. Ob tej priložnosti je župan mesta Klaus Wowereit položil venec k spomeniku žrtvam berlinskega zidu. Število oseb, ki so umrle med poskusom pobega iz Nemške demokratične republike (NDR) na Zahod, je višje, kot se je doslej domnevalo. Po zadnjih podatkih je od razdelitve Nemčije leta 1946 do padca berlinskega zidu leta 1989 med poskusom prečkanja meje na Zahod umrlo skupno 1008 ljudi, med njimi 40 otrok. Zadnji, ki je umrl med poskusom prečkanja meje, je bil Dietmar Pollar,

ki se je utopil v reki Odri 30. oktobra 1989, samo nekaj dni pred padcem berlinskega zidu.

NDR je berlinski zid začela graditi 13. avgusta 1961, da bi preprečila beg prebivalcev na Zahod, od septembra 1949 do avgusta 1961 je državo zapustilo 2,6 milijona ljudi, številni med njimi čez Berlin. NDR je najprej postavila zid iz preprostih betonskih votlakov, v prihodnjih 28 letih pa ga je postopoma dopolnila z minskimi polji, samostrelnim orožjem in stražnimi stolpi. Kljub vsem zaporam vzdolž meje NDR je državo po letu 1961 zapustilo vzhodno Nemčijo več kot 41.000 državljanov.

Berlinski zid na seznamu svetovne dediščine organizacije UNESCO?

STA, 14. avgust, 2003

BERLIN - Predsednik krščansko-demokratske unije (CDU) v berlinskem parlamentu Frank Henkel je izrazil željo, da bi ostanki berlinskega zidu morali biti ohranjeni kot zgodovinski dokaz nekega obdobja. S Henklom deli mnenje tudi profesor arheologije na Univerzi v Cottbusu in strokovnjak za berlinski zid Leo Schmidt. Po njegovem mnenju je berlinski zid simbol hladne vojne in je zato umestitev na seznam organizacije UNESCO povsem upravičena. Prepričan je, da na seznam sodita tudi koncentracijsko taborišče

Auschwitz in spomenik miru v Hirošimi.

Predstavnica organizacije UNESCO v Nemčiji Christine M. Merkel meni, da berlinski zid kot pričevanje zgodovinskega obdobja izpolnjuje kriterije svetovne organizacije, popolno uničenje zidu pa bi bila za človeštvo velika izguba. S predlagatelji pa se ne strinja nemška komunistična stranka, ki meni, da so izjave nasprotne strani absurdne. Tagesspiel ocenjuje, da je berlinski zid domena nemške zgodovine in nima s kulturo nikakršne povezave.

Zakon o zaščiti kitajskega zidu

Silva Križman

PEKING - Da bi preprečile uničenje enega najbolj znanih kitajskih spomenikov, so se oblasti v Pekingu odločile z zakonom prepovedati gradbena dela v okolici kitajskega zidu. Tako bo odslej poškodovanje spomenika veljalo za kaznivo dejanje.

V skladu z novim zakonom so gradbena dela prepovedana v območju 500 metrov okoli edine zgradbe, ki jo je mogoče videti iz vesolja, za trgovske dejavnosti na območju treh kilometrov pa bo potrebno pridobiti posebna dovoljenja.

Zakon prepoveduje tudi vrezovanje imen, risanje, slikanje, krajo kamenja in opek z zidu ter postavljanje prodajaln in stojnic na zidu.

Oblasti so sklenile prepovedati tudi vzpenjanje na neobnovljene dele kitajskega zidu, medtem ko bodo morale televizijske in filmske ekipe za snemanje na zidu pridobiti posebna dovoljenja. Kitajski zid, največji obrambni zid na svetu, je dolg več tisoč kilometrov, v povprečju je visok 16 metrov, širok od pet do osem metrov in opremljen s številnimi stolpi.

All-Slovenian Open Golf Tournament

Majda Pogachar

On August 16, although cloud-covered, 71 determined golfers conquered the fairways of Rockway Glen, west of St. Catharines. This was the 15th Annual All-Slovenian Open Golf Tournament, which raises funds for the Slovenian Canadian Scholarship Foundation.

After a 40 minute rain interruption, the weather in Niagara turned sunny with a cool breeze - ideal for picture taking - so the players recorded some amazing scores. Winners of the unique trophy - which originated in Kirkland Lake - were Anton Marinčič, Dave Kompare, Dennis Kompare and Peter Bellantoni, with a score of 58 on a par 72 course. "Closest to the pin" on the par 3 18th hole, was Peter, who generously donated much of his 50/50 winnings to the Scholarship Foundation. Many thanks Peter! Not to be outdone, was Joe Wintar Jr., a newcomer to the annual tournament, with 'the longest drive' on the 7th par 5 hole. Our condolences to the golfers who lost several balls on the 10th and 18th water holes, but otherwise our CONGRATULATIONS to EVERYONE!

The day ended at Bled Hall in Beamsville, with drinks, a well deserved and delicious meal, prizes for everyone, a raffle for Raptors and Buffalo Bills tickets, a classy golf bag and a short performance by the visiting "Šavrinske Pupe en Ragaconi". This visiting group enjoyed the impromptu sing-song, after many golfers left, when Henry Žužek played the old Slovenian folk songs on his accordion. What a windup for a well organized and wonderful day!

Many thanks for the donations and the work of the volunteers. Special thanks to the All-Slovenian Cultural Committee and their president Florjan Markun, for their generous donation and their continued support of the Slovenian Canadian Scholarship Foundation.

Don't forget our Scholarship Banquet in October and the next Golf Tournament in August 2004.

Vabljeni ste na **DOM LIPA BANKET**

z bogatim srečolovom,

**ki bo 8. novembra, 2003 v cerkveni
dvorani pri Mariji Brezmadežni v Torontu**

Vstopnina \$35.00 na osebo.

Študentje pa samo \$25.00.

*Vabimo društva, organizacije, ustanove in
podjetja, da se udeležite tega letnega
banketa v korist DOMU LIPA.*

Igra: Ansambel
Matija Lebar

V kuhinji bo
gospa M. Soršak

**Vstopnice si lako zagotovite pri:
Franku Brencetu, 416-281-6794.**

Events Calendar For 2003

- August 30 Slovenski Park – Baseball Tournament
August 31 Holiday Gardens - članski piknik
Slovenski Park – Baseball Tournament – Piknik – Murski Val
Slovensko lovsko in ribiško društvo – Oktoberfest – ans. Mladi Dolenjci
September 7 Lipa Park – Oktoberfest – piknik
Sava Klub – piknik
Slovenski Park – piknik – ans. Mladi Dolenjci
Večerni zvon – Vinska trgatev – Spotlight Orchestra
Bled - Balinanje
September 14 Holiday Gardens – Vinska trgatev – ans. Triglav
Društvo Simon Gregorčič - Vinsko trgatev – ans. Matija Leber
Domobranska Komemoracija – Midland Ontario
September 21 Slovenski Park - Past and Present Member's Piknik
Oktober 4 Slovenski Dom – Niagara Winery Tour
Oktober 11-12 Sava Klub – Oktoberfest
Oktober 12 Slovensko Letovišče – Vinska Trgatev
Oktober 18 Sava Klub – Oktoberfest
Lipa Park – Jesenski članski banket
Oktober 25 Bled - Scholarship banket
Slovenski Park – Lovski banket – ans. Alpski glas
November 1 Holiday Gardens – banket – Golden Keys
November 8 Dom Lipa – banket
November 9 Slovenski Park - Občni Zbor
November 15 Lipa Park – Martinovanje
Sava Klub – Lovski banket
Večerni zvon – banket – Browns Line – ans. Planinski kvintet
November 22 Slovensko lovsko in ribiško društvo – Browns Line – ans. Murski val
Bled – Lovski banket
November 29 Društvo Simon Gregorčič - Banket – Browns Line – Golden Keys
December 6 Slovenski Dom – Božičnica – v cerkveni dvorani na Manning Ave.,
December 7 Holiday Gardens – božičnica
Lipa Park – Miklavževanje
December 14 Slovenski Park - Miklavževanje
Bled – Božičnica
December 31 Holiday Gardens – Silvestrovanje
Lipa Park – Silvestrovanje
Bled - Silvestrovanje
Sava Klub – Silvestrovanje – Petovio

Canadian Slovenian Chamber of Commerce

Christian Medved

As you may have noticed over the last couple of years, activity at the Canadian Slovenian Chamber of Commerce (CSCC) slowed considerably. During this time, there were few functions and people's interest seemed to fade. As unfortunate as this was, we are on our way to once again restore the Chamber as an active and vital part of our community.

A new Board of Directors was voted in earlier this year and we have been busy organizing meetings, new membership drive, setting up a website and putting together a new brochure. We recently held a dinner meeting at the Linden Restaurant and invited Toronto Councillor Joe Mihevc as a speaker. The dinner was great, as always, and the talk was most interesting indeed. After we ate our meal, Mr. Mihevc spoke about the city's great features as well as its upcoming challenges as it continues to grow. One thing that impressed me was that Toronto is considered the most culturally diverse city on the planet. I believe there are people from 120 or 130 countries living here! It's amazing when we think about all the different histories, traditions and foods that each country brings here. What a unique opportunity for us.

Now it is summer and we have no events planned. I think we all enjoy taking some vacation time (hopefully!) and spending time with friends and family. Soon it will be autumn and the children will be back in school. The Chamber also has some events scheduled for this time. We have meetings planned for September 17 and October 22 that will again be held at the Linden Restaurant at 6:30pm. We are in the process of securing speakers for these evenings. Be sure to check with us as these dates may change! We are also planning a Trade Fair for November 17 at the Church Hall on Browns Line. If you would like more information please call us at 416.251.8456.

Our website has been up and running for some time now at www.cdnslocc.ca. We have just put together new packages for anyone that is interested in the Online Business Directory. Costs are very reasonable and members receive an even further discount. In going with an Olympic spirit "Put your company on medal podium and go for the gold" we have bronze, silver and gold packages available as well as a special package for those who want it all! If you are interested please visit the website or call 416.284.2511.

Each one of us has an important role in the community. We all contribute in our own unique way. When we come together we can achieve what none of us can by ourselves. We look forward to your support in helping us to grow and nurture the Canadian Slovenian business community.

Get Your Money to Work Harder FOR YOU!!!

Why tolerate the low rates of return at other financial institutions when you could earn more money on your **Krek Savings Account** with us?

Compare our rates:

KREK SAVINGS ACCOUNT

MAR./03	APR./03	MAY/03	JUN./03	JULY/03
1.75%	2.25%	2.25%	2.50%	2.50%

*Effective January 2003, your money will work even harder for you with **INTEREST PAID AND COMPOUNDED MONTHLY!***

In addition to a better rate of return, our **Krek Savings Account** also offers many convenient features:

- ✓ No monthly account fees;
- ✓ No minimum balance required;
- ✓ Life savings insurance up to \$4,000;
- ✓ Deposit insurance up to \$100,000;
- ✓ No fees to transfer funds via our free internet banking service;
- ✓ Access to Automated Teller Machines;
- ✓ Interest paid monthly.

Open a savings account today or visit www.krek.ca for more information.

**KREK SLOVENIAN
CREDIT UNION LTD.**

747 BROWNS LINE • ETOBICOKE • ONTARIO • M8W 3V7 • (416) 252-6527

w w w . k r e k . c a